svensk veterinär tidning

5 • APRIL • 2016 • VOLYM 68

Myter och fakta om celltal i svenska mjölkbesättningar

Vogt-Koyanagi-Harada-liknande syndrom hos hund

Deklarationstips för veterinärer 2016

Foto: Jonas Velin

MEDIVET

Animal X-ray Solutions

Nordisk Specialist för Veterinär Digital Röntgen

Vi Har Nöjet Att Presentera Världens Bästa Bärbara DR

Unikt Optimerat Genom Medivet

Allt ryms i den här:

9 kg. 36 x 36 x 17cm. Vattentät. Stöttålig. Robust.

- Trådlös 25 x 30 cm AeroDR detektor helt inkapslad i kolfiber. Ytterst Robust och 1,7 kg lätt!
- Unik teknik utan batteri i detektorn – inget byte eller slitage av batterier!
- Världens enda detektor som fungerar nerkyld under 0 grader! (Minus 30 är inga problem)
- Ingen koppling till röntgenkameran – reagerar på röntgendosen
- Ytterst hög känslighet och världens bästa bildkvalitet!
- Laptop med 2MP skärm och CD/DVD brännare USB etc
- Image Pilot granknings och arkivering. Faktiskt ett komplett PACS!
- Inga lösa delar – Allt utom kameran finns i väskan!
- Frankallar ALLA djur och kroppsdelar med bästa resultat!
- Garanterat Nöjd Kund Garanti Ingår. This is it!

Kontakta Medivet för mer information om den här unika produkten!

www.medivet.se info@medivet.se +46 (0)431 244 00 Medivet Scandinavian AB, Ängelholm Sverige

SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**

E-POST: *kansli@svf.se*
HEMSIDA: *www.svf.se*
TELEFONTID: Mån–tors 9.00–16.00,
Fre 9.00–15.00,
lunchstängt 11.30–13.00

KANSLI
TELEFON: 08-545 558 20
TELEFAX: 08-545 558 39

Ordförande
MARJA TULLBERG, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 22
MOBIL: 072-748 78 98
E-POST: *ordforande@svf.se*

Kansli- och ekonomichef
PER CARLSSON, *pol mag*
TELEFON: 08-545 558 21
MOBIL: 070-567 12 35
E-POST: *per.carlsson@svf.se*

Förhandlingschef
ANDERS GRANELD, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 26
MOBIL: 070-625 64 44
E-POST: *anders.graneld@svf.se*

Informationschef
JOHAN BECK-FRIIS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

Generalsekreterare SVS
SIMONE HÄUSLER, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 24
MOBIL: 0730-928 113
E-POST: *simone.hausler@svf.se*

Arbetsrättsjurist/förhandlare
JESSICA BERLIN, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 25
MOBIL: 073-540 08 00
E-POST: *jessica.berlin@svf.se*

Redovisningsansvarig
LINDA WIKSTRÖM, *ekonom*
TELEFON: 08-545 558 23
E-POST: *linda.wikstrom@svf.se*

Administratör SVF
KARIN HENRIKSSON
TELEFON: 08-545 558 28
E-POST: *karin.henriksson@svf.se*

Administratör SVS
VASSO NORLUND
TELEFON: 08-545 558 27
E-POST: *vasso.norlund@svf.se*

Ekonomiassistent
CAROLA ERIKSSON
TELEFON: 08-545 558 31
E-POST: *carola.eriksson@svf.se*

Bankgiro: 530-52 22 Allmänna kassan

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

Arbetsmiljön är lika pressad för båda könen

JAG HAR PRECIS LÄST en artikel skriven av Margareta Lagerman med titeln ”Är veterinäryrket lämpligt för kvinnor?” i Medlemsblad för Sveriges Veterinärförbund, nr 10 1959. Kommer ni över den så läs den. 1958 fanns det 24 legitimerade kvinnliga veterinärer i landet.

Kontentan i slutet av artikeln var att man ska noga överväga om man som kvinna vill bli veterinär. Det som pressar är inte veterinäryrket som sådant utan bland annat jourer och bilkörning i varierande väglag. ”Den flicka som överväger att bli veterinär måste vara fysiskt och psykiskt stark och uthållig (..) helst inte ha planer på äktenskap och barn (..) vara beredd på att inte före 30 års ålder ha ett eget hem och att detta hem till en början säkert inte alls befinner sig i den del av landet där hon helst skulle vilja bo.”

Nu, nästan 60 år senare, är det färre män än kvinnor som är och blir veterinärer. Visserligen har bolag inom vår verksamhet 57 procent kvinnor i sina styrelser men är vi jämlika när det gäller lön och andra högre positioner? Nja, det finns fortfarande ett visst ”snopptillägg” inom delar av vår kår och fortfarande möts vi av väldigt många män i högre positioner.

60 år senare är pressen på oss veterinärer inte ett dugg mindre än i slutet av 1950-talet. Jourerna/beredskapen är många gånger väldigt betungande och stressiga. Inom distriktsveterinäryrket förekommer ofta långa resor eftersom jourdistrikt utökas, distrikt slås ihop och väglaget inte har blivit bättre. Möjligen har vägarna blivit det.

Nu för tiden innebär arbetet dessutom mycket stress och ont om tid. Kraven ökar från arbetsgivare, djurägare men också från oss själva – vi ska hinna allt på kort tid. Nyexaminerade veterinärer tros idag vara lika erfarna och kunniga som en som arbetat i många år. Där var det bättre förr, man tog mer hänsyn till att låta nya kolleger få tid för upplärning. Veterinären får heller inte tillräcklig tid till det administrativa arbete som krävs: journalskrivning, ringa djurägare, läsa in sig på fall m m. Jag hör mycket från yngre kolleger som mår väldigt dåligt och känner att de inte mäktar med.

Ska vi behöva konstatera att yrket inte är lämpligt för kvinnor? Att män är bättre på att klara stress och press är dock inte sant, även manliga veterinärer mår dåligt men de kanske inte hörs lika mycket eftersom de proportionellt är så få.

Nej, vi måste agera och tillsammans försöka få till en arbetsmiljö som fungerar för alla. Den sista mars trädde en ny föreskrift ikraft om organisatorisk och social arbetsmiljö. Vi får hoppas att det innebär att vi får en bättre arbetsmiljö med tid för administrativt arbete inom djursjukvården, att alla hinner med dagens jobb i tid och kan gå hem och vara nöjda med sina dagsverken. Att hinna med fritid, familj och karriär är något alla strävar efter.
För att nå dit måste vi sätta press, inte säga ja till att alltid ställa upp med eller utan övertid, lära oss mer om rättigheter och skyldigheter samt kräva ett hållbart arbetsliv. Det gör vi tillsammans.

FREDRIKE RITTER
ordförande AVF

URINARY S/O

Med fokus på STRUVIT- OCH KALCIUMOXALATSTENAR!

Välj extrem precision!

Det finns ett näringmässigt alternativ för varje diagnos,
som både **främjar hälsan i urinvägarna** och **den allmänne hälsen hos katten och hunden.**

ROYAL CANIN

ledare F Ritter

Arbetsmiljön är lika pressad för båda könen 3

reportage S Fredriksson

”Jag älskar ordet medlemsnytta” 6

vetenskap – granskad artikel

Litteraturstudie
Vogt-Koyanagi-Harada-liknande syndrom hos hund K Skaglund 11

vetenskap

Celltal i svenska mjölkbesättningar och hos svenska kor A Nyman, Y Persson och M Mörk 17

månadens epiztel 25

vilken är din diagnos?

– Hästsjukdomar 26
– Svar 46

allmänt

Här är avdragen du inte får missa
Veterinära deklarationstips 2016 A Graneld 29

från sektionerna

Rapport från SVS hästsektion L Malmgren 37

fackliga frågan

Saco lönesök – ett suveränt verktyg F Ritter 41

FVF informerar

Att protestera mot en felaktig faktura
K Berggren 43

disputationer

Studier av hästens brosk under utveckling och inflammation 45

ansvarsärende

Skickade hem tik under pågående förlossning
J Beck-Friis 49

Slog häst för att få ner nässvalgssond
J Beck-Friis 53

noterat

- Olika sårskador på fisk från Hanöbukten 23
- Många småfåglar drabbade av salmonella 36
- Sverige fortfarande BVD-fritt 38
- Risker vid användning av kolistin till djur 40
- Ny EU-rekommendation mot svanskupering 52

kongresser & kurser 55

ord från ordföranden

Ett tidsenligt förbund M Tullberg 60

kåseri

En vanlig dag på det stora djursjukhuset H Alm 61

”Jag älskar ordet medlemsnytta”

Det är snart ett år sedan Marja Tullberg tog över ordförandeklubban i Sveriges Veterinärförbund. Hon gjorde det genom ett helt odramatiskt fyllnadsval och snart är det dags för omval ”på riktigt”. Allt pekar på att Marja får fortsatt förtroende i valet vid fullmäktigemöte i slutet av maj.

Text och foto:
Suzanne Fredriksson

Vem är Marja Tullberg? Veterinärtidningen besökte Marja i hennes hem för en pratstund om styrelsearbetet i synnerhet, men också lite om livet i allmänhet.

Marja bor med man och två barn i Vänge, en mil väster om Uppsala. Till familjen hör också storpudeln Galante, döpt efter en innebandystjärna. Att intresset för sport är stort i familjen syns redan på trappen som är fylld av fotbollar och innebandygrejer. Marjas vardag består vanligtvis av arbete, barnens sportaktiviteter och den egna hästen.

– Jag tränar och tävlar i westernridning som är en mångsidig ridsport med flera olika grenar, berättar hon och greppar en lasso.

Uppvisningen blir inte så fartfylld då demonstrationsobjektet utgörs av ett luftningsrör till avloppet.

– Det är betydligt roligare om man sitter till häst och ska fånga en kalvattrapp som rör sig, kommenterar Marja.

Hästintresset grundlades i unga år. Marja som är uppväxt i Solna fick vara på en gård i Roslagen under sommarloven. På gården fanns riktiga arbetshästar och gedigen hästkunskap och Marja berättar att hon fick vara med och köra timmer i skogen.

Hon är en praktisk och kreativ person. Hennes ordinarie arbete, som hon nu är tjänstledig från, är att leda och utveckla det träningscenter på Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, där blivande veterinärer och djursjukskötare får färdighetsträning med hjälp av allehanda sinnrika konstruktioner. Marja startade själv upp träningscentret och har utformat flera övningsmiljöer och fiktiva vårdobjekt. Övrig arbetslivserfarenhet har hon främst tillskansat sig under ett par år i USA.

– Efter fjärde årskursen på veterinärprogrammet fick jag lov att göra ett studieuppehåll på grund av att min man skulle arbeta i Boston. Vi var två svenska par och en häst, inte min, som flyttade till samma ställe. Genom hästägaren träffade jag en veterinär och frågade förstås om

Marjas vardag är fylld av arbete, barnens sportaktiviteter och den egna hästen. Och så Galante förstås.

jag kunde få åka med och hjälpa till lite. Det slutade med att jag deltog i verksamheten under de två år vi bodde i USA.

– Det gav nyttiga erfarenheter och insikt i hur en ambulatorisk verksamhet kan skötas. Administratören som bokade in patienterna och lade upp rutten var supereffektiv och den delen av arbetet belastade knappast veterinären alls. De hästar vi besökte utgjordes till största delen av sporthästar. Polo är en väldigt stor sport kring Boston. Jag upplevde att de veterinärer jag kom i kontakt med i jobbet var väldigt orädda och gärna behandlade svåra fall i fält. Det var lärorikt.

Allt som har med westernridning att göra intresserar Marja. Hon demonstrerar tekniken genom att "fånga" ett luftningsrör.

Efter hemkomsten från USA gjorde Marja klart sina veterinärstudier, bildade familj och klev sedan på allvar in på arbetsmarknaden igen. Sedan hon tillträdde ordförandeposten har hon varit tjänstledig från sitt jobb på SLU och har 60 procents arvoderad tjänst som förbundsordförande.

Hur har det känts att vara ordförande så här långt?

– Det har varit roligt, precis som jag trodde att det skulle vara. Jag kände mig ganska väl förberedd när jag hoppade in som ordförande mitt i en mandatperiod då jag varit med i styrelsen sedan 2012 och även varit med i verkställande utskottet, VU, sedan 2014, säger Marja. Hon poängterar att hon har bra stöd av vice ordföranden, Anders Forslid, och kanslichefen Per Carlsson.

När Marja ska beskriva sig själv använder hon kort och gott ordet "doer". Hon vill alltid få saker gjorda och hon är inte rädd för att ta beslut.

– Det är inte den övriga styrelsen heller. Vi fungerar bra tillsammans och i och med att Karolina Dahlkvist fyllde upp min plats som ledamot blev representationen yrkesmässigt lite bättre än tidigare. Karolina arbetar inom privat sektor vilket är bra då merparten av oss andra kommer från universitet och myndigheter. Åldersmässigt är det också en bra fördelning nu, men det allra viktigaste är ändå viljan hos varje styrelseledamot att arbeta för hela medlemskåren, säger Marja.

Vad vill medlemmarna ha och vad kan förbundet ge?

– Vad medlemmarna vill ha ut av sitt medlemskap ändrar sig hela tiden från det man är student tills man blir pensionär. Jag vill att vårt utbud ska vara som en buffé där medlemmarna plockar det man behöver för tillfället. Jag älskar orden medlemsnytta och mervärde. Det fackliga arbetet som Anställda Veterinärers Förening, AVF, gör tillsammans med våra två jurister är inte bara betydelsefullt för de anställda, utan har stor betydelse för alla veterinärer på arbetsmarknaden. Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap, SVS, tillgodoser medlemmarnas fortbildning genom att ansvara för genomförandet av de olika specialistutbildningarna och den årliga Veterinärkongressen. Tidningen är matnyttig för alla medlemmar och hemsidan innehåller också bra information, fortsätter Marja.

– Det görs också en hel del inom förbundets ramar som sällan syns utåt men som är medlemsnytta. Det kan vara arbete med remisser, lobbyverksamhet, kontakter med andra organi-

sationer nationellt eller internationellt m m. Helt enkelt allt som gynnar den veterinära professionen. Det skulle vara kul om det var möjligt att sprida information om det här arbetet lätt och snabbt på sociala medier. ”Nu har det här hänt” eller ”nu har vi gjort det här”, men i dagsläget prioriterar vi arbetet med hemsidan.

Hör enskilda medlemmar av sig till dig med frågor eller önskemål om vad förbundet ska lägga kraft på?

– Oh ja. Det kan handla om precis allt som rör veterinäryrket på något sätt. Ofta är det frågor som dykt upp lite plötsligt. Under senare tid har t ex många hört av sig och velat diskutera ”Folksamaffären”, dvs det avtal som försäkringsbolaget gjort med Distriktsveterinärerna och som ger Folksams kunder sänkt självrisk om de anlitar DV. Det här har upprört flera medlemmar som konkurrerar med DV. Vi kan självklart ha synpunkter på det, men vi har ingen möjlighet att lägga oss i olika affärsavtal.

– Något konkret som är mycket efterfrågat är en lösning för e-recept. Vi jobbar hårt för att kunna erbjuda detta genom förbundet inom en snar framtid. Receptblocken vi säljer har snart spelat ut sin roll, säger Marja.

I STADGARNAS ändamålsparagraf kan man bland annat läsa att Sveriges Veterinärförbund ska ”tillvarata förbundsmedlemmarnas sociala och ekonomiska intressen”.

– Vad ekonomiska intressen innebär är mer självklart än de sociala. Vi tog upp det till diskussion i styrelsen när vi arbetade med handlingsplanen inför kommande år. Det visade sig att alla närvarande hade olika uppfattning. Det kan vara bra att då och då fundera på vad som står i våra stadgar och vad det innebär för verksamheten.

Vilka områden dominerar ditt och styrelsens arbete just nu?

– Ett: förbundets ekonomi. För närvarande har vi större verksamhet än plånbok. Vi vill inte höja medlemsavgifterna, inte dra ner på verksamheten och inte fortsätta tära på kapitalet. Alltså måste det in mer pengar. Styrelsen har länge jobbat med att se över ekonomin och tagit extern expertis till hjälp. Det har resulterat i en allmänt bättre hantering av ekonomin, men också i ett antal konkreta åtgärder som snabbt kan generera inkomster. En sådan åtgärd är att hyra ut de lägenheter förbundet disponerar i grannfastigheten till kansliet. Två olika förmedlare som enbart hyr ut till företag har anlitats. Att vi valt denna väg beror dels på att företag betalar nästan ”vad som helst” för lägenheter i innerstaden, men också på att vi

kan avbryta uthyrningen om det uppstår behov av bostad för en framtida ordförande t ex.

– Två: att fortsätta den översyn av organisationen som startades för flera år sedan. Veterinärförbundet har en krånglig konstruktion och förutom att det finns en del juridiska fallgropar som det ser ut nu, måste det vara möjligt för en icke insatt att förstå hur förbundet är organiserat. Jag vet hur frågande jag själv var som ny medlem. Det här är ingenting man gör på en eftermiddag och vår revisionsbyrå som har juridisk kompetens gällande förvaltning och skattefrågor följer kontinuerligt upp arbetet.

– Tre: dagens arbetsmarknad och arbetsmiljö. Tidigare var den fysiska arbetsmiljön en stor fråga, nu handlar det mer om den psykosociala arbetsmiljön. Vi får allt oftare signaler om att kolleger far illa på sina arbetsplatser vilket måste tas på största allvar. Vinstkrav och höga förväntningar från djurägarna samt bristen på legitimerade djursjukskötare är en del av problematiken, avslutar Marja Tullberg. ■

NexGard™

(afoxolaner)

NYHET 2016

Stor NYHET

1 förpackning:

- **6** välsmakande tuggtabletter
- **24 veckors** effekt mot fästingar
- **30 veckors** effekt mot loppor

NEXGARD (afoxolaner) tuggtablett. Rätt parasitmedel för systemisk användning. Rx. Indikationsområde: behandling och förebyggande behandling mot fästingar och loppor hos hund. Kan användas som en del i behandlingen mot loppallergi. Effektivitet: Studier saknas av enkelt behandling av hundar <8 veckor eller <2 kg samt vid otillräcklig data kadalum.

Datum för senaste SPC: 06/2015.

För fullständig info om NEXGARD, se www.fass.se, RVFS/R/2016/11:14

MERIAL LINE

DESIGNED FOR PETS MADE FOR VETS

KARIN SKAGLUND, leg veterinär*
Handledare: Agneta Weidman, leg veterinär, specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt, Anicura Djursjukhuset Jönköping.

Litteraturstudie

Vogt-Koyanagi-Harada-liknande syndrom hos hund

Vogt-Koyanagi-Harada-liknande syndrom eller uveodermatologiskt syndrom (UDS) hos hund rapporterades första gången 1977. Tillståndet anses vara en cellmedierad autoimmun sjukdom där måltavlan är melanocyterna. UDS har ett kliniskt förutsägbart förlopp med en initial uveit som efterföljs av kutana förändringar som depigmentering av hud och hår. Diagnosen ställs utifrån kliniska symtom i ett typiskt kronologiskt förlopp samt histopatologi av affekterad vävnad. Rekommenderad behandling är mono- eller kombinationsterapi av immunsuppressiva läkemedel. Denna litteraturstudie beskriver sjukdomens etiologi, patogenes, kliniska symtom, diagnos och behandling.

Artikeln utgör författarens examensarbete för specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt.

Foto: US National Eye Institute.

Figur 1. *Vogt-Koyanagi-Harada-syndromet (VKH) är en väl beskriven sjukdom hos människa med en bilateral diffus granulomatös uveit som associeras med vitiligo, polios och alopeci.*

granskad artikel

INLEDNING

Vogt-Koyanagi-Harada-syndromet (VKH) är en väl beskriven sjukdom hos människa med en bilateral diffus granulomatös uveit som associeras med vitiligo, polios, alopeci och meningit med eller utan auditiva störningar (Figur 1). Sjukdomen beskrevs av Vogt (1906), Harada (1926) och Koyanagi (1929) (21). En motsvarande sjukdom hos hund kallad Vogt-Koyanagi-Harada-liknande syndrom eller uveodermatologiskt syndrom (UDS) blev först beskriven av Asakura (1977) och sågs då hos två akita inu (2). Sedan dess har ett flertal fall beskrivits världen över och sjukdomen har även setts hos andra raser (3, 4, 10, 11, 12, 15, 16, 18, 29, 30). Länken mellan de okulära, kutana och centralnervösa systemens vävnader är ett gemensamt embryologiskt ursprung av pigmentinnehållande celler som är måltavlan för inflammationen. Hunden saknar dock melanocyter i hjärnhinnorna samt i hörselorganet varför de neurologiska symtomen är frånvarande (25).

VKH hos människa anses vara en cellmedierad autoimmun sjukdom som riktas mot melanocytspecifika antigener och en liknande patogenes anses trolig även vid UDS hos hund (33).

Syftet med denna litteraturstudie är att beskriva UDS och att belysa likheter och olikheter mellan UDS och VKH. Arbetet redogör även för sjukdomens etiologi, patogenes, kliniska symtom, diagnostik, behandling och prognos. UDS är en sjukdom med ett förutsägbart kliniskt förlopp där en tidig diagnostik och en korrekt insatt behandling är av yttersta vikt för att minimera de skador som sjukdomen för med sig.

ETIOLOGI OCH PATOGENES

Etiologin för UDS är fortfarande oklar och patogenesen är inte fastställd. Den anses vara en autoimmun sjukdom riktad mot melanocyter men det har även diskuterats om en viral infektion kan spela en roll som utlösande faktor (12). De autoimmuna mekanismerna är sannolikt influerade av genetiska eller ärftliga förhållanden. En T-cellsmedierad immunprocess mot koroidala melanocyter har visats vara involverad i den ➤

➤ autoimmuna inflammatoriska processen vid VKH hos människa (21). Senare immunhistokemiska undersökningar på hund har visat att de kutana lesionerna orsakas av en Th1-immunitet medierad av T-celler och makrofager. De okulära förändringarna orsakas av en Th2-immunitet, dvs en B-cells- och makrofagrespons (30). Antigenerna som utlöser sjukdomen är fortfarande okända. Multipla orsaker har föreslagits, såsom en länk till tyrosinasrelaterat protein 1 eller antiretinala och antimelanocytiska antikroppar (4, 21, 23). Tyrosinasrelaterade proteiner är antigener som är delaktiga i melaninbildningen och uttrycks specifikt hos melanocyter (3).

KLINISKA SYMTOM

Ras, könsfördelning och ålder

UDS hos hund blev först beskrivet för akita inu i Japan (2). Sjukdomen har sedan dess setts hos flera andra raser (3, 4, 5, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 29, 30). De vanligaste är fortfarande polarhundar och japanska raser som akita inu, siberian husky, alaskan malamute, shiba inu och samojed. En ökad förekomst ses även hos shetland sheepdog (6, 7, 9, 31). Andra raser som finns beskrivna i litteraturen är golden retriever, irländsk setter, sankt bernhard, tax, berner sennen och jack russel terrier (3, 5, 12, 16, 30). Studier hos hund har inte kunnat påvisa någon könspredilektion.

Genomsnittsåldern vid tidpunkt för diagnos är 2,8 år med ett spann från sex månader till sex års ålder (12).

Symtom

UDS karaktäriseras av en kronisk och återkommande bilateral uveit samt en dermal depigmentering (Figur 2). Kliniska symtom kan vara blefarospasm, fotofobi, epifora och nedsatt syn. Vid en oftalmologisk undersökning noteras framträdande episklerala kärl, konjunktival hyperemi, korneaödem, ljusväg i främre ögonkammare, utfällningar i hornhinnan (keratitiska precipitat), hyfema, nedsatt eller avsaknad av pupillreflex och mios. Vid längre framskriden sjukdom ses mydriasis, depigmentering av iris, korioretinit, näthinneavlossning och ibland även iris bombé. I en del fall ses även en dyskori sekundärt till bakre synekier och glaukom (5, 10, 25, 30).

Foto: Der-Chow-Chow.se

Figur 2. *UDS karaktäriseras av en kronisk och återkommande bilateral uveit samt en dermal depigmentering.*

Tårproduktionen är generellt normal men två dokumenterade atypiska fall finns beskrivna. Dessa har utöver de klassiska symtomen en samtidigt debuterande keratonkonjunctivitis sicca (KCS) (4, 15). Typiska hudförändringar såsom depigmentering på nosspegeln, vid mukokutana övergångar, i perianalregion, på skrotum och trampdynor kan ses redan vid initial presentation samtidigt med de okulära förändringarna eller i ett senare skede. Ofta ses även leukotrichia. De kutana förändringarna utvecklas successivt över en längre period. Hos en del hundar ses en mycket omfattande hudpåverkan med en generaliserad depigmentering av hud och hår samt alopeci (12, 27). De okulära förändringarna inträder alltid initialt och kan uppträda flera månader innan hudpåverkan kan påvisas. Det är därför viktigt att ha i åtanke att inte alla patienter uppvisar både oftalmologiska och kutana förändringar samtidigt (30).

Hos människa delas VKH upp i fyra klassiska faser. Fas ett, den prodromala fasen, karaktäriseras av neurologiska symtom såsom huvudvärk, meningit, tinnitus, hörselbortfall och yrsel. Tre till fem dagar senare inträder fas två, den akuta uveitfasen. I den efterföljande tredje och kroniska fasen inträder de kutana förändringarna med en samtidig uveal depigmentering. Denna fas kan pågå i månader till år. Den fjärde fasen, den kroniska återfallsfasen, är det tillstånd som ofta leder till allvarlig påverkan av synförmågan med stor risk för sekundära komplikationer såsom svårbehandlade katarakter och glaukom (21, 26).

Differentialdiagnoser

I det första skedet då man endast ser tecken på en dubbelsidig uveit hos hund utan historia om okulärt trauma bör en noggrann och systematisk utredning utföras. Orsaker till en bilateral uveit indelas i infektiösa, neoplastiska/paraneoplastiska, metaboliska, immunmedierade och övriga (Tabell 1).

Vid presentation av hudförändringar beskrivna vid UDS med en föregående uveit bör misstankarna riktas mot denna sjukdom. Hos hund med depigmentering av hud, nosspegel, trampdynor eller mukokutana regioner och polios finns bara ett fåtal differentialdiagnoser. Dessa är diskoid lupus erythematosus, vitiligo, idiopatisk leukotrichia, idiopatisk leukoderma eller UDS (22).

DIAGNOSTIK

Det finns idag inga diagnostiska test för

att fastställa UDS. Diagnosen ställs utifrån kliniska symtom och histopatologi från vävnadsbiopsier. En utredning bör omfatta allmänna blodprover som inkluderar hematologi och serumbiokemi samt ett urinprov. Beroende på geografisk hemvist bör prover för att utesluta adekvata infektiösa orsaker till uveiten analyseras. Bilddiagnostik av bröst- och bukhåla samt en grundlig oftalmologisk undersökning ska utföras och samtidigt med detta ska även det intraokulära trycket och tårproduktionen mätas (Figur 3). Kan de bakre segmenten av ögat inte granskas vid den oftalmologiska undersökningen bör ett ultraljud av ögat utföras. I utredningsgången rekommenderas även ett ANA-test samt att vävnadsprover från hudförändringar tas. Ett test för antinukleära antikroppar (ANA) detekterar onormala nivåer av autoantikroppar, vilket kan verifiera misstanken om en autoimmun sjukdom. ANA-testet vid UDS är generellt negativt (4, 7).

VKH är en klinisk välkänd sjukdom inom humanmedicinen där kriterierna för diagnos är väldefinierade och även här baserade på kliniska symtom. Kriterierna är fastställda av en internationell kommitté (21, 30) och inkluderar att ingen historia om okulärt trauma eller kirurgi som föregått uveiten ska föreligga, den kliniska undersökningen och laboratorieanalysen får inte peka på annan typ av sjukdom, okulär påverkan ska vara bilateral och inkludera tecken på en kronisk uveit, det ska ses kutana förändringar såsom alopeci, poliosis eller vitiligo framför allt i mun- och ögonregionen och slutligen att typiska neurologiska symtom såsom huvudvärk, nackstelhet, yrsel och hörselnedsättning ses, ofta med samtidig tinnitus. Kan alla dessa kriterier uppfyllas kan diagnosen VKH ställas.

Foto: Karin Skaglund

Figur 3. *Diagnostiskt ska en grundlig oftalmologisk undersökning utföras och det intraokulära trycket fastställas.*

Inom veterinärmedicinen bör dock tre anmärkningar noteras. Om en hund har asymmetrisk pigmentering av uvea kan de okulära fynden vara unilaterala och drabba endast det pigmenterade ögat (6). De kutana förändringarna hos hund kan vara mer omfattande än hos människa, med generaliserad leukotrichia och leukodermi (12). Neurologisk påverkan har misstänkts, men inte bekräftats vid UDS. Till skillnad från VKH hos människa där neurologiska symtom är de första att inträda anses detta inte vara en del av sjukdomsbilden vid UDS hos hund (7, 9, 13).

Histopatologi

Den histopatologiska undersökningen av huden karaktäriseras av en lichenoid interface-dermatit där stora histiocyter är den dominerande cellkomponenten (Figur 4). Det är en ➤

Tabell 1. Systemiska orsaker till bilateral uveit hos hund (11, 20).

Bakterie-infektioner	Parasit- och svampinfektioner	Virus-infektioner	Neoplasier/ paraneoplasier	Metaboliska orsaker	Immunmedierade orsaker	Övriga orsaker
Septikemi/ endotoxemi	*Toxoplasma gondii*	Adenovirus	Malignt lymfom	Diabetes mellitus (linsinducerad uveit)	Katarakt (linsinducerad uveit)	Trauma
Leptospira spp	*Leishmania donovani*	Paramyxovirus	Malignt melanom	Systemisk hypertension	Immunmedierad trombocytopeni	Strålning
Borrelia burgdorferi	*Toxocara* spp	Herpesvirus	Hyperviskositets-syndrom	Hyperlipidemi	Immunmedierad vaskulit	Toxisk
Brucella spp	*Angiostrongylus vasorum*	Rabiesvirus	Histiocytär proliferativ sjukdom	Koagulopati	Uveodermatologiskt syndrom	Idiopatisk
Ehrlichia canis	*Dirofilaria immitis*					
	Coccidioides immitis					
	Blastomyces spp					
	Cryptococcus spp					
	Histoplasma capsulatum					

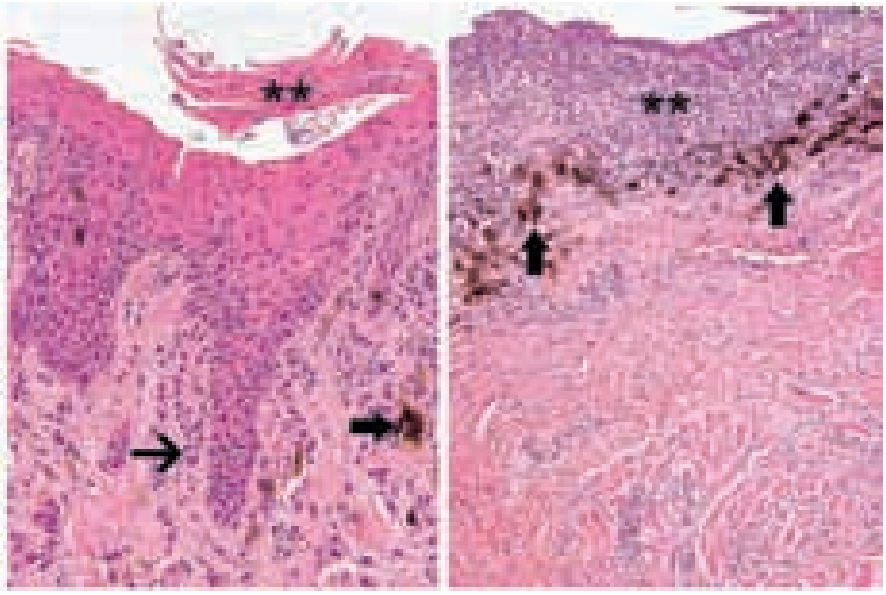

FIGUR 4. *Den histopatologiska undersökningen av huden visar en lichenoid interface-dermatit (asterisker), melanofager samt melanindeposition i vävnaden (tjocka pilar). Vid den dermoepidermala övergången ses ackumulation av lymfocyter, makrofager och plasmaceller (tunn pil). HE-färgning, ca 100 gångers förstoring. Foto och tillstånd: Kerstin Baiker, modifierat från (3).*

➤ påtaglig frånvaro av pigment i keratinocyterna och det kan ses melanindeposition i vävnaden. Melanofager ses ofta i dermis samtidigt med ett dominerande lymfomononukleärt cellinfiltrat (22, 25, 27).

Den primära okulära förändringen vid en histopatologisk undersökning är en granulomatös panuveit med perivaskulära lymfoida aggregat och förekomst av melanofager. Den främre ögonkammaren innehåller ofta rikligt med lymfocyter och plasmaceller. Näthinneavlossning, destruktion av det retinala pigmentepitelet, subretinal neovaskularisering, ärrbildning i choroidea och tecken på sekundärt glaukom ses även frekvent. En retinit med degenerativa förändringar på synnerven är ofta uttalad (13). Resultat vid både direkt och indirekt immunfluorescens är negativt (22, 27).

BEHANDLING OCH PROGNOS

UDS ska alltid ses som en allvarlig sjukdom. En tidig och aggressiv behandling är av största vikt för att få den under kontroll. Behandlingen av de okulära förändringarna är att prioritera då sjukdomen kan ha ödesdigra konsekvenser för fortsatt syn om sjukdomsförloppet inte bromsas. Hos de flesta drabbade individer är hudförändringarna framför allt kosmetiska (25, 31).

Behandlingen syftar till att stävja den immunmedierade inflammationen med hjälp av systemiska glukokortikoider i immunsuppressiva doser (12, 32). Ibland krävs en kombinationsterapi med andra typer av immunsuppressiva läkemedel såsom azatioprin, ciklosporin, cyklofosfamid eller klorambucil (24, 28, 30). Detta vid tillfällen när kortikosteroiderna som monoterapi inte är tillräckliga för att kontrollera inflammation eller när individen inte kan tolerera biverkningarna de medför. Inom humanmedicinen finns behandling med mykofenolatmofetil beskrivet vid VKH då terapisvar på nämnda läkemedel är sviktande (8, 14, 26). Även vid UDS finns denna behandling omnämnd (15). Topikala glukokortikoider samt topikala cykloplegika ska appliceras lokalt för att behandla uveiten. Man kan även välja att injicera glukokortikoiderna subkonjunktivalt. En dilatation av pupillen är av största vikt för att förhindra uppkomsten av synekier och därmed risk för sekundära komplikationer. Ett fåtal fall hos människa finns beskrivna där intravitreal administration av triamcinolon vid näthinneavlossning gett goda resultat (1). Detta finns inte dokumenterat hos hund.

Det är inte ovanligt med komplikationer såsom katarakt och glaukom, som i många fall är mycket svåra att kontrollera (30). Hundar diagnostiserade med UDS kräver långtidsbehandling med ett eller flera av nämnda preparat. I vissa fall är behandlingen livslång.

Prognosen är avvaktande med stor risk för återfall och långtidsprognosen för att bibehålla synen är dålig (12, 18). Det finns i dagsläget inga publicerade studier som kunnat påvisa samband mellan sjukdomsgrad, rasfördelning och terapisvar (4).

DISKUSSION

UDS är en ovanlig och allvarlig, kronisk autoimmun sjukdom hos hund (2, 26). Vid motsvarande sjukdom hos människa, VKH, ses utöver de okulära och kutana förändringarna även en inledande neurologisk påverkan. Hos både människa och hund följer sjukdomen ett typiskt kronologiskt förlopp även om tidsspannet för utvecklingen av symtom hos hund inte verkar vara lika förutsägbart. UDS och VKH har stora likheter förutom frånvaro av neurologisk affektion hos hund. Enstaka fall med misstänkt centralnervös påverkan hos hund med UDS finns beskrivna men då hundar saknar melanocyter i hjärnhinnor och hörselorgan bör dessa organ inte heller bli drabbade vid sjukdomen (7, 25). De få undersökningar som gjorts avseende en samtidig neurologisk påverkan har varit negativa men en sådan kan ännu inte med säkerhet uteslutas (7, 9, 13).

Utöver de typiska symtomen beskrivna vid UDS finns två fall med samtidig debuterande KCS (4, 15). Hos hund kan KCS vara kongenital, neurologisk, iatrogen, läkemedelsinducerad, rasbunden, relaterad till systemisk sjukdom, idiopatisk eller immunmedierad. En samtidig immunologisk sjukdom såsom systemisk lupus erythematosus, pemfigus foliaceus eller reumatoid artrit kan inducera KCS hos hund (4). En immunmedierad tårkörteladenit är en vanlig orsak till KCS (4, 19). Jämförelsevis finns inom humanmedicinen flertalet fall beskrivna med immunmedierade sjukdomar såsom Hashimotos tyreoidit,

psoriasis, reumatoid artrit, Sjögrens syndrom och ulcerativ kolit, samtidigt med VKH (21, 26). Troligen kan en aktiv autoimmun process som påverkar kroppen även initiera annan typ av inflammatorisk sjukdom hos hund i likhet med vad som är beskrivet hos människa. Den nedsatta tårproduktionen kan även vara utlöst av buftalmos med okulär hypertension vilket ger en nedsatt blinkreflex som påverkar sensitiviteten i kornea och reflextårproduktionen. Självklart ska man även ha i beaktande två separata sjukdomar oberoende av varandra hos beskrivna fall.

Japanska hundraser och spetshundar av polarhundstyp representerar 80 procent av alla fall drabbade av UDS (Figur 5). Detta talar för en genetisk eller ärftlig komponent även om den inte är fastställd än (12, 25). Även hos människan ses en tydlig geografisk och rasbunden predilektion där asiater, latinamerikaner och indianer är överrepresenterade gällande sjukdomen. Teorin är delvis att mörkpigmentering ökar risken för att utveckla sjukdomen. Den viktigaste utlösande faktorn till att drabbas är dock andra genetiska och ärftliga komponenter då sjukdomen inte är vanligast bland mörkhyade. Den högsta incidensen av sjukdomen ses i Japan. Sjukdomen är mycket ovanlig hos ljushyade (21, 26).

Det har gjorts omfattande studier i Japan för att försöka fastställa genetikens roll i sjukdomsutvecklingen. I dagsläget vet man att vissa alleler ses i högre frekvens hos människor som utvecklat VKH. Studier har gjorts på hundar och i ett försök har man experimentellt lyckats framkalla UDS hos två akitor genom immunisering med ett tyrosinasrelaterat protein 1 (33). Detta stärker misstanken om tyrosinasrelaterat protein 1s roll i utvecklingen av sjukdomen. Hos akita har man även hittat ett samband mellan UDS och en ökad frekvens av allelen DGA1*00201 (30). Det finns dock fortfarande stora luckor i kunskapen om etiologin och patogenesen både vid VKH och UDS. Ett fastställande av de specifika gener som är involverade i UDS skulle möjliggöra framtida gentest och därmed möjligheten att selektera bort bärare av sjukdomen inom hundaveln. Detta skulle vara revolutionerande för att minska förekomsten av UDS.

Foto: Ivan Furlanis

Figur 5. *Japanska hundraser som akita inu (bilden) och spetshundar av polarhundstyp representerar 80 procent av alla fall drabbade av UDS.*

Behandlingsstrategier

Topikala (okulära) och systemiska kortikosteroider är grundpelarna i behandlingen vid både VKH och UDS (Figur 6). Dessa trycker ner den autoimmuna responsen, minskar inflammationen och stabiliserar barriären mellan blod och kammarvätska i ögat. Genom att stabilisera barriären begränsas uppkomsten av fibrinvaskulära membran som är den vanligaste orsaken till sekundära glaukom vid VKH och UDS. Utöver att bromsa den inflammatoriska processen är målet med behandlingen att begränsa andra okulära komplikationer. Inom humanmedicinen rapporteras att så mycket som 11–42 procent av alla patienter drabbas av sekundära katarakter (26). Även om det inte finns statistiska data över detta hos hund är uppfattningen att problemet är förhållandevis vanligt (30).

Foto: Karin Skaglund

Figur 6. *Topikala (okulära) och systemiska kortikosteroider är grundpelarna i behandlingen vid både VKH och UDS.*

Utfasning av behandlingen bör baseras på den okulära responsen och inte på de kutana förbättringarna. Detta är även viktigt att upplysa djurägarna om. Inom humanmedicinen rekommenderas en långsam utfasning över tre till sex månader, då mellan 40–55 procent av alla återfall sker i denna period (21). Liknande rekommendationer hos hund finns inte fastställda. Den generella uppfattningen är att återfall som sker i utfasningsperioden är påtagligt mer svårbehandlade och steroidresistenta. Här krävs oftast en aggressiv kombinationsterapi.

Behandlingsrekommendationerna för hund som finns beskrivna i litteraturen är extrapolerade från humanmedicinen (24, 27, 32). En stor brist är att inga studier gällande behandlingsstrategier hos hund finns utförda. En bidragande faktor är troligen att sjukdomen är förhållandevis ovanlig vilket innebär ett litet undersökningsmaterial. Dessutom tas ➤

➤ den etiska aspekten upp i utförandet av dessa studier. Konsekvenserna av en ”otillräcklig” behandling eller väntan på ett eventuellt fördröjt terapisvar är förödande för individen och inte etiskt försvarbart. Huvuddelen av de artiklar som i dagsläget finns publicerade om UDS är fortfarande fallbeskrivningar.

Sammanfattningsvis pekar mycket av det vi vet om UDS hos hund på att sjukdomen är densamma som ses vid VKH hos människa. Trots att åkomman är förhållandevis ovanlig är det viktigt att vetskap om UDS finns för att i ett tidigt skede av sjukdomsförloppet kunna sätta in en riktad och aggressiv behandling.

SUMMARY

Vogt-Koyanagi-Harada like syndrome in dogs – a literature study

Vogt-Koyanagi-Harada like syndrome or Uveodermatologic syndrome (UDS) in dogs was first reported in 1977. A similar disease, Vogt-Koyanagi-Harada (VKH), was first described in the beginning of the 20th century in man. It is suspected to be a cell-mediated autoimmune disease targeted against the melanocytic cells. UDS follows a typical clinical pattern with initial uveitis followed by cutaneous changes such as depigmentation of the skin and hair. The diagnosis is made based on clinical signs in a typical chronological pattern along with histopathology of affected tissues. The recommended treatment is mono- or combination therapy of immunosuppressive drugs such as glucocorticoids, azathioprine, cyclosporine, cyclophosphamide and chlorambucil. This literature review describes etiology, pathogenesis, clinical signs, diagnosis and treatment regimens of UDS. It also discusses the similarities and differences of the disease in man and dog.

Referenser

1. Andrade R, Muccioli C, Farah M et al. Intravitreal triamcinolone in the treatment of serous retinal detachment in Vogt-Koyanagi-Harada syndrome. Am J Opht, 2004, 137, 572–574.
2. Asakura S, Takahashi K & Onish T. Vogt-Koyanagi-Harada syndrome (uveite diffusa acute) in the dog. J Vet Med-Japan, 1977, 673, 445.
3. Baiker K, Scurrell E, Wagner T et al. Polymyositis following Vogt-Koyanagi-Harada-like syndrome in a jack russell terrier. J Com Path, 2011, 144, 317–323.
4. Blackwood S, Barrie K, Plummer C et al. Uveodermatologic syndrome in a rat terrier. J Am Anim Hosp Assoc, 2011, 47, 56–63.
5. Bussanich MN, Rootman J & Dolman CL. Granulomatous panuveitis and dermal depigmentation in dogs. J Am Anim Hosp Assoc, 1982, 18, 131–138.
6. Carter W, Crispin S, Gould D & Day M. An immunohistochemical study of uveodermatologic syndrome in two japanese akita dogs. Vet Opht, 2005, 8, 17–24.
8. Daniel E, Thorne J, Newcomb C, Pujari S et al. Mycophenolate mofetil for ocular inflammation. Am J Opht, 2010, 149, 423–432.
9. Denerolle P, Tessier M & Molon-Noblot S. Nerve lesions in a Siberian husky suffering from an uveodermatological syndrome. Prat Med Chir Anim Comp, 2000, 35, 273–278.
11. Godoy CA, Safatle AM, Teixeira AL et al. Uveodermatological syndrome in a cocker-poodle mixed-breed dog. J Vet Med Sci, 2003, 8, 29–33.
12. Herrera HD & Duchene AG. Uveodermatological syndrome (Vogt-Koyanagi-Harada-like syndrome) with generalized depigmentation in a dachshund. Vet Opht, 1998, 1, 47–51.
13. Hendrix D. Diseases and surgery of the canine anterior uvea. In: Gelatt K, ed. Veterinary Ophthalmology, 4th ed. Ames, Blackwell Publishing, 2007, 830–831.
15. Kang MH, Lim CY & Park HM. Uveodermatologic syndrome concurrent with keratoconjunctivits sicca in a miniature poodle dog. Can Vet J, 2014, 55, 585–588.
16. Kern TJ, Walton DK, Riis RC et al. Uveitis associated with poliosis and vitiligo in six dogs. J Am Vet Med Assoc, 1985, 187, 408–414.
18. Laus J, Sousa M, Cabral V et al. Uveodermatologic syndrome in a brazilian fila dog. Vet Opht, 2004, 7, 193–196.
19. Miller P. Lacrimal system. In: Maggs AD, Miller PE, Ofri R, eds. Slatter's Fundamentals of Veterinary Ophthalmology, 4th ed. Missouri, Saunders Elsevier, 2008, 166–167.
20. Miller P. Uvea. In: Maggs AD, Miller PE, Ofri R, eds. Slatter's Fundamentals of Veterinary Ophthalmology, 4th ed. Missouri, Saunders Elsevier, 2008, 214.
22. Moriello K. Problem-oriented differential diagnosis of autoimmune skin diseases. In: Ettinger S & Feldman E, eds. Textbook of Veterinary Internal Medicine, 7th ed. Philadelphia, WB Saunders, 2010, 725–728.
23. Murphy C, Bellhorn R & Thirkill C. Anti-retinal antibodies associated with Vogt-Koyanagi-Harada-like syndrome in a dog. J Anim Hosp Assoc, 1991, 27, 399–402.
26. Read R, Rechodouni A, Butani N et al. Complications and prognostic factors in Vogt-Koyanagi-Harada disease. Am J Opht, 2001, 131, 599–606.
27. Scott D, Miller W & Griffin C. Immune-mediated disorders. In: Scott D, Miller W & Griffin C, eds. Muller and Kirk's Small Animal Dermatology, 6th ed. Philadelphia, WB Saunders, 2001, 756–759.
28. Sigle K, McLellan G, Haynes J et al. Unilateral uveitis in a dog with uveodermatologic syndrome. J Am Vet Assoc, 2006, 228, 543–548.
29. Slinckx J & Fontaine J. A case of solar dermatological syndrome resembling Vogt-Koyanagi-Harada in a fox terrier dog. Point Vet, 1999, 30, 243–247.
30. Thomas O & Chahory S. A case of uveodermatologic syndrome in a bernese mountain dog. Prat Med Chir Anim Comp, 2009, 44, 55–61.
32. Whitley N & Day MJ. Immunomodulatory drugs and their application to the management of canine immune-mediated disease. J Small Anim Pract, 2011, 52, 70–85.
33. Yamaki K, Takiyama N, Itho N et al. Experimentally induced Vogt-Koyanagi-Harada disease in two akita dogs. Exp Eye Res, 2005, 80, 273–280.

En fullständig referenslista (33 referenser) kan fås från författaren.

***KARIN SKAGLUND,** leg veterinär,
Lilla Västansjö 10, 555 92 Jönköping.

KÅSÖRER SÖKES

Veterinärtidningens kåserier är uppskattade inslag för många läsare. Redaktionen behöver dock ständigt nya texter från såväl äldre som yngre veterinärer. Alla har upplevt något utöver det vanliga, som kan sprida glädje bland kollegerna.

Sätt det på pränt och hör av er!

SVT-redaktionen

ANN NYMAN, AgrD, forskare,
YLVA PERSSON, leg veterinär, VMD, bitr statsveterinär och
MARIE MÖRK, AgrD, epidemiolog*

Celltal i svenska mjölkbesättningar och hos svenska kor

Vid juverinflammation ökar bland annat andelen vita blodkroppar i mjölken och fortfarande är celltalet den viktigaste indikatorn för att påvisa kor med försämrad juverhälsa. Svenska kor är generellt friska, men trots det är tankcelltalet relativt högt. Ett högt celltal ger en minskad mjölkproduktion och därmed en minskad inkomst för lantbrukarna. Författarna presenterar hur celltalet ser ut i svenska mjölkbesättningar och bekräftar eller dementerar några celltalsmyter.

MER MJÖLK I TANKEN MED LÄGRE CELLTAL

2015 var ett tufft år för många mjölkproducenter då mjölkpriset sjönk mycket under stora delar av året. Att under sådana omständigheter leverera mindre mängd mjölk än man har potential för försämrar den enskilde lantbrukarens ekonomi ytterligare. En faktor som tydligt minskar mängden mjölk på individnivå är ett högt celltal. Redan vid ett celltal på strax över 50 000 celler/ml mjölk minskar mjölkavkastningen och vid cirka 200 000 celler/ml mjölk producerar kon runt 1–1,5 kg mindre mjölk per dygn (2, 3). En besättning med 60 kor som alla har förhöjt celltal levererar således mellan 60–90 kg mindre mjölk/dygn.

CELLTALET I SVENSKA MJÖLKBESÄTTNINGAR

I Sverige har det beräknade tankcelltalet (som räknas ut från kornas individuella celltal) ökat de senaste åren och nådde sin hittills högsta nivå kontrollåret 2012–2013. Därefter minskade det något och har de senaste åren legat strax över 250 000 celler/ml. Medan det beräknade tankcelltalet stigit har celltalet i levererad mjölk hållit en konstant nivå kring 190 000 celler/ml (Figur 1). Det betyder att mer mjölk kasseras idag jämfört med tidigare år, vilket är ett onödigt inkomstbortfall. Forskning har visat att det generellt inte är lönsamt att kassera mjölk i Sverige (6) utan att det faktiskt är mer lönsamt att leverera mer mjölk även om celltalet ligger förhöjt. ➤

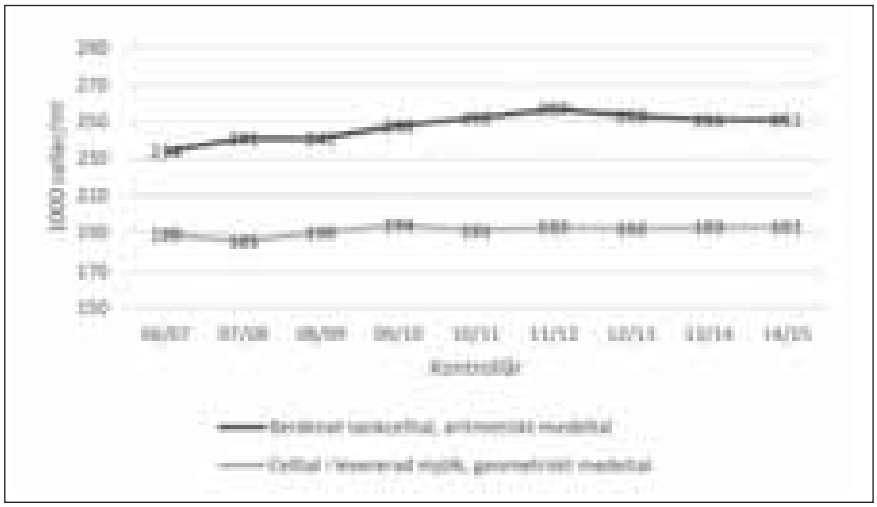

FIGUR 1. *Trend för beräknat tankcelltal och celltal i levererad mjölk i svenska mjölkbesättningar 2006/07–2014/15.*

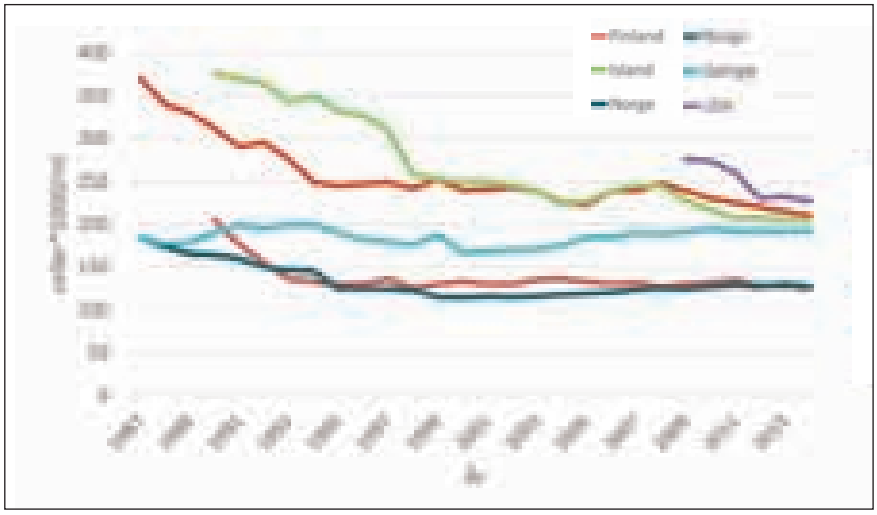

FIGUR 2. *Celltal i levererad mjölk i de nordiska länderna 1987–2014 samt i USA 2010–2014 (modifierad från Nordiske meieriorganisasjoners samarbeidsutvalg for mjølkekvalitetsarbeid (NMSM)).*

➤ Om vi jämför det levererade celltalet i Sverige med de övriga nordiska länderna (Figur 2) och USA ser vi att både Norge och Finland ligger lägre och att Danmark har lyckats få ner sitt celltal till våra nivåer. Sverige är det land som har haft störst ökning av celltalet under det senaste årtiondet.

INDIVIDUELLA KORS BIDRAG TILL TANKMJÖLKSCELLTALET

Tittar man på enskilda celltalsmätningar på konivå ligger majoriteten (57 %) under 100 000 celler (Figur 3). Det är alltså resterande kor som bidrar till att tankmjölkscelltalet blir högt. Precis som för tankmjölkscelltalet har fördelningen av celltal på individnivå sett i princip lika ut de senaste sju åren, men det är dags att få till en förändring.

Tittar man på enskilda besättningar ser man också att majoriteten av korna i besättningen bidrar med en knapp fjärdedel av cellerna i tanken och deras individuella celltal bidrar till mindre än en procent var av det totala tankmjölkscelltalet. Omkring 15 procent av korna bidrar med cirka 30–35 procent av totala tankmjölkscelltalet och deras individuella celltal bidrar med en till fyra procent var av totala tankmjölkscelltalet. Omkring fem procent av korna bidrar till totalt cirka 40–50 procent av det totala tankmjölkscelltalet (≥5 % var). I de allra flesta besättningar är det väldigt få kor med höga celltal som bidrar relativt mycket till en stor del av tankmjölkscelltalet (Figur 4). Kan man åtgärda dessa fem procent av korna kommer tankmjölkscelltalet att sjunka markant.

Tydligt är att tankmjölkscelltalet ligger nationellt för högt, men att på individnivå majoriteten ändå har ett celltal under 100 000 celler/ml och att en minoritet av korna bidrar mycket till tankmjölkscelltalet. Det finns många saker som påverkar celltalet, både på besättningsnivå och individnivå och klart är att vissa besättningar lyckas bättre än andra.

VILKA BESÄTTNINGAR LYCKAS BÄST?

I Figur 5 visas det beräknade tankcelltalet för kontrollåret 2015 för

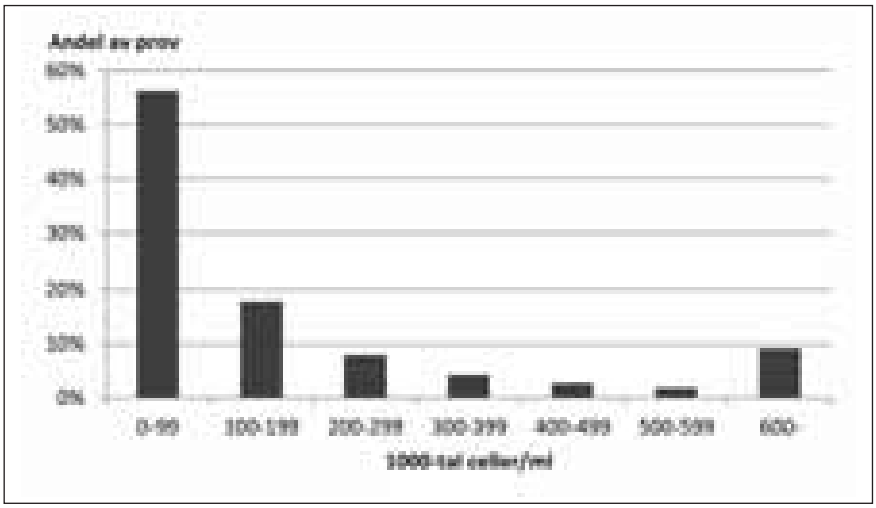

FIGUR 3. *Fördelning av enskilda celltalsmätningar på konivå, kontrollåret 2013.*

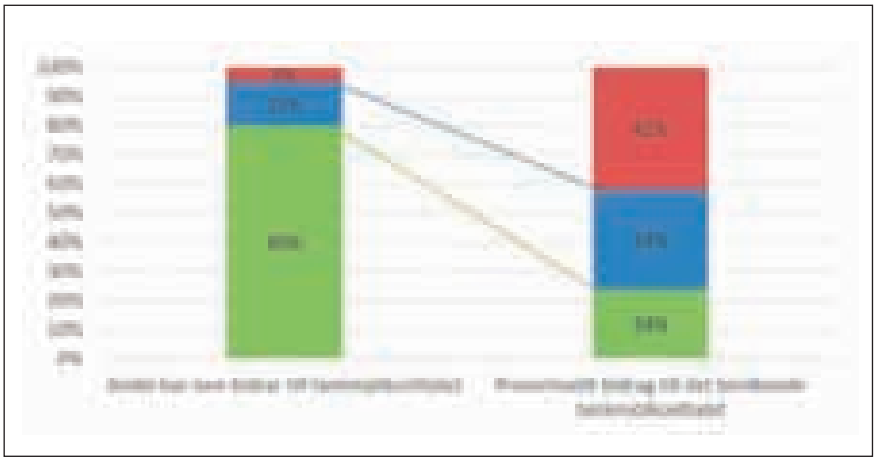

FIGUR 4. *Andel kor som vardera bidrar till <1 procent av tankmjölkscelltalet (grön), 1–4 procent av tankmjölkscelltalet (blå) eller ≥5 procent av tankmjölkscelltalet (röd) och hur stor andel totalt dessa grupper bidrar till tankmjölkscelltalet (baserat på data från ett provmjölkningstillfälle för 40 besättningar med en besättningsstorlek på ≥50 kor).*

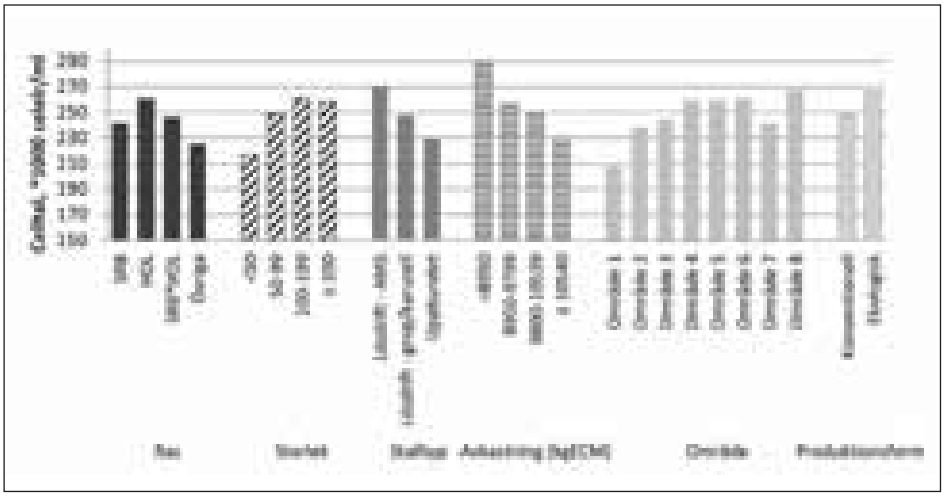

FIGUR 5. *Beräknat tankcelltal, kontrollåret 2014/15, uppdelat på ras, besättningsstorlek, stalltyp, avkastningsnivå (kg ECM), område och produktionsform. Besättningar där minst 80 procent av korna är holstein eller SRB räknas som renrasiga besättningar.*

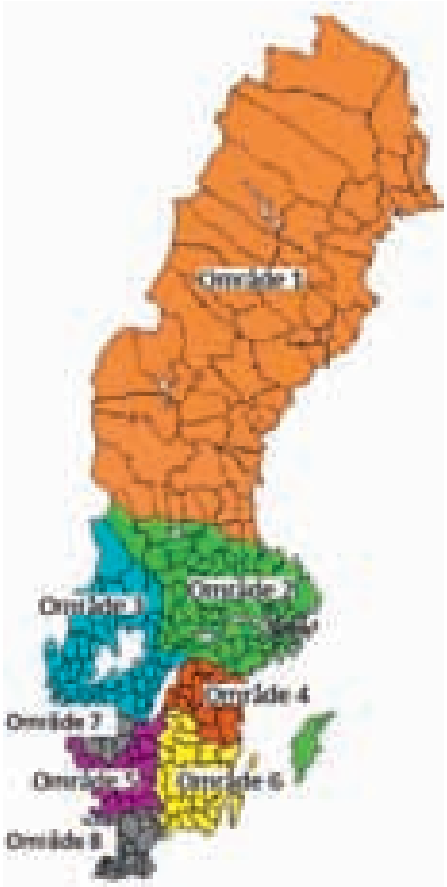

FIGUR 6. *Sverige indelat i områden efter husdjursföreningstillhörighet 2016.*

olika besättningstyper. Utifrån figuren ser det ut som om små, uppbundna besättningar i område 1 (norra Sverige, se Figur 6) med hög mjölkavkastning, konventionell drift och i huvudsak SRB-kor eller övriga raser lyckas bäst. Detta är dock en sanning med modifikation eftersom dessa faktorer samspelar (t ex har holstein oftast högre avkastning än SRB och holstein är vanligare i vissa områden). På grund av samspelet beror det celltalsmedeltal man ser hos en förening bland annat på vilka raser som finns i föreningen och vilka avkastningsnivåer korna har. Därför måste man särskilja effekten av de olika besättningsfaktorerna för att se vilka som verkligen har ett samband med tankcelltalet.

2009 gjordes en regressionsanalys av sambandet mellan tankcelltalet och besättningsfaktorer (4). Nu har vi gjort om den analysen med uppgifter från 2015. I Figur 7 visas hur celltalet ser ut när man tar hänsyn till samspel mellan olika faktorer. Den statistiska modellen visar att celltallsskillnaden (när man har tagit hänsyn till avkastningsnivå, inhysningssystem, besättningsstorlek, förening samt produktionsform) är i snitt cirka 16 000 celler/ml högre i besättningar med kor av holsteinras jämfört med i besättningar med kor av SRB-ras.

Om man jämför celltalet hos besättningar med mindre än 50 kor (vilket är den vanligaste besättningsstorleken i Sverige) med besättningar med 50–99 kor (vilket är den näst vanligaste besättningsstorleken) ligger celltalet 25 000 celler/ml högre i besättningar med 50–99 kor jämfört med de med mindre än 50 kor. Störst skillnad blir det mellan inhysningssystemen, där besättningar med AMS (automatiskt mjölkningssystem) ligger drygt 36 000 celler/ml högre jämfört med besättningar med uppbundet system eller lösdriftsystem utan AMS. Besättningar med en avkastningsnivå på ≥10 540 kg mjölk har generellt ett celltal som är cirka 32 000 celler/ml lägre jämfört med besättningar med en avkastningsnivå på 8 950–9 799 kg mjölk. Vi ser också en skillnad i besättningscelltal beroende på i vilket område besättningen befinner sig. Skillnaden beror inte på att det t ex är vanligare med en viss ras i ett visst område utan har med direkt regionala olikheter att göra. Jämför vi de områden som har flest kor, område 2 med område 4, har besättningar i område 4 cirka 22 000 celler/ml högre celltal jämfört med besättningarna i område 2. Område 1 ligger klart lägst med ett medelcelltal på 189 000 celler/ml. Det fanns inga signifikanta skillnader mellan besättningar med konventionell eller ekologisk drift.

Klart är att det är svårare att upprätthålla en god juverhälsa i stora besättningar och i besätt- ➤

Myter och sanningar om celltal, 1

Stora besättningar har högre celltal
– Ja, detta stämmer, men det beror framför allt på att antalet smittvägar ökar så att det är en större risk för ett enskilt djur att bli smittat i en större besättning. Friska kor har låga celltal även i en stor besättning.

Celltalet är högre i AMS-besättningar
– Ja, det stämmer, men beror framför allt på att det är en ökad smittrisk i AMS-besättningar då det är svårt att upprätthålla en mjölkordning och att ha separata kogrupper. Friska kor har låga celltal även i en AMS-besättning.

Besättningar med hög mjölkavkastning har låga celltal
– Ja, lyckas man hålla korna friska från mastit producerar korna mer mjölk.

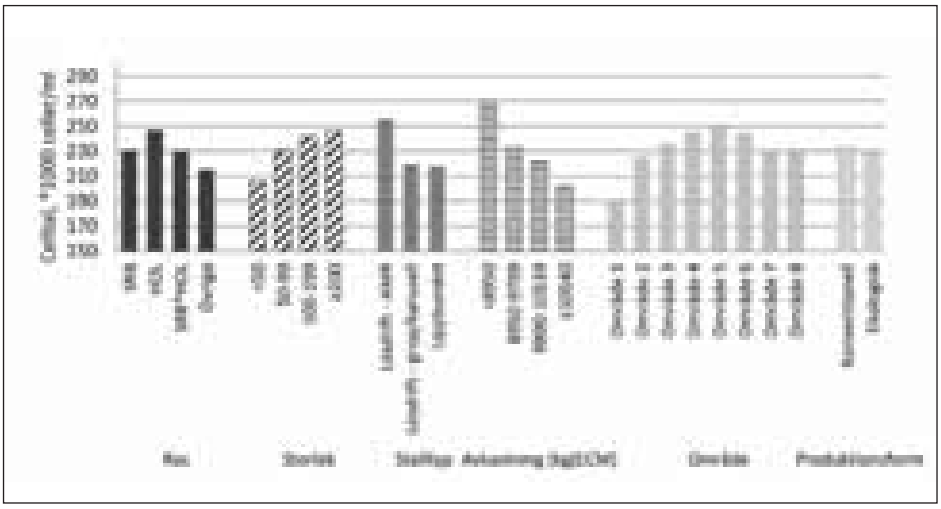

FIGUR 7. *Skattat tankcelltal efter multivariabel linjär regressionsanalys, kontrollåret 2014/ 15, uppdelat på ras, besättningsstorlek, stalltyp, avkastningsnivå (kg ECM), område och produktionsform. Besättningar där minst 80 procent av korna är holstein eller SRB räknas som renrasiga besättningar.*

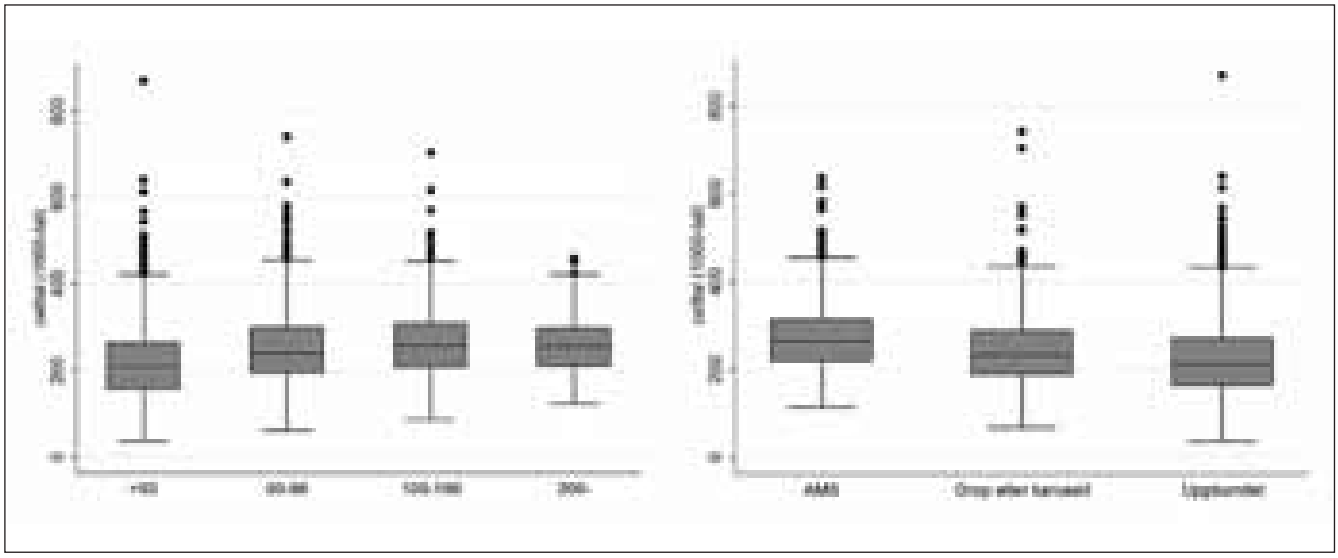

FIGUR 8. *Box-plot på beräknat tankcelltal fördelat på besättningsstorlek och stalltyp (Signaler Djurvälfärd kontrollår 2014/15).*

➤ ningar med AMS, men som ses i Figur 8 är det en stor spridning i celltalet även hos dessa besättningar. Detta visar att det finns stora besättningar och besättningar med AMS som lyckas med sitt juverhälsoarbete och har ett tankmjölkscelltal under 200 000 celler/ml.

CELLTALSVARIATION PÅ KONIVÅ

Vad ligger celltalet på hos en frisk ko? Resultat från vår egen forskning visar att bakteriologiskt negativa kor har ett mediancelltal (heljuver) som ligger på cirka 50 000 celler/ml oavsett ålder, ras och laktationsstadium. Bakteriologiskt friska kor har låga celltal. Den faktor som enskilt påverkar celltalet mest är påvisande av bakterier i juvret (7). Det finns individuella skillnader i celltal, men de påverkar inte celltalet i samma utsträckning som en bakterieinfektion.

Laktationsstadium

Att celltalet varierar under laktationen har tidigare studier visat (1, 5) och det ser vi även i vårt eget material (Figur 9), men celltalet hos bakteriologiskt negativa kor ligger lågt oavsett var i laktationen kon har provtagits.

Vid kalvning kan celltalet ligga något högre, men tittar man på celltalet hos alla kor i kokontrollen (data från 2008–2009) har hälften av alla kor (oavsett ålder) ett celltal under 150 000 celler/ml i perioden 6–30 dagar efter kalvning. Kor med ett högt celltal har troligen en juverinflammation i denna period. I Figur 10 kan man se hur celltalet varierar hos kor med och utan bakteriefynd i mjölk. En frisk ko har ett lågt celltal även efter kalvning. Kor utan juverinflammation har ett lågt celltal även i tidig laktation.

I sen laktation har oftast celltalet stigit något, men fortfarande har majoriteten av de bakteriologiskt negativa korna ett lågt celltal (Figur 11). Kor utan juverinflammation har ett lågt celltal även i sen laktation.

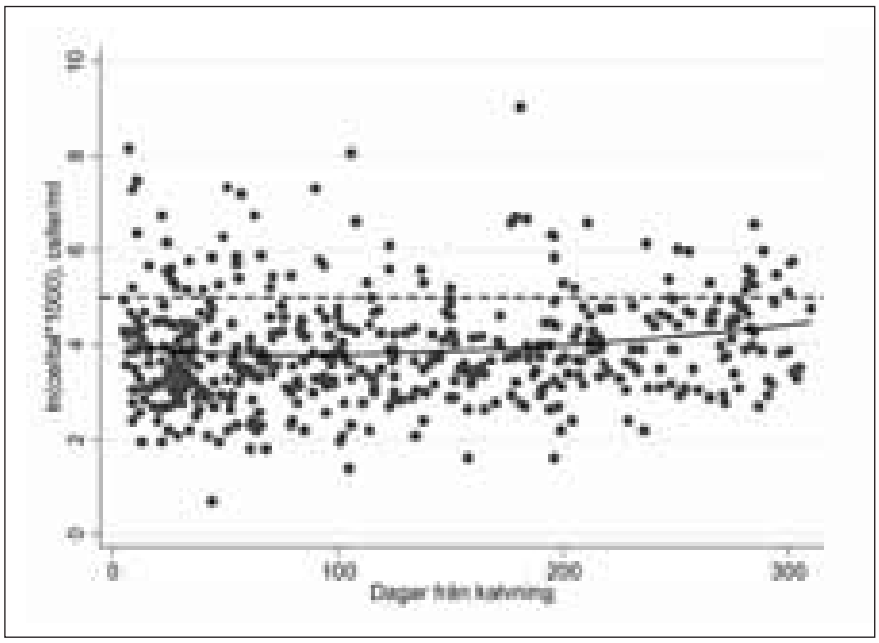

FIGUR 9. *Graf över individuella kors celltal (prickarna) över laktationsstadium samt trendlinjen för dessa celltal. En referenslinje för var ett celltal på 150 000 celler/ml ligger har lagts till (streckad linje).*

Ålder/laktationsnummer

Det finns många studier som visar att äldre kor generellt har ett högre celltal än yngre kor (5, 8, 10), men friska kor har fortfarande ett lågt celltal oavsett laktationsnummer (Figur 12). Det som ger en tydlig celltalsförhöjning är en bakterieinfektion som lett till inflammation, inte den specifika åldern på kon. Äldre kor med höga celltal har troligen

en kronisk inflammation. Kor utan juverinflammation har ett lågt celltal, även äldre kor.

Ras

Tidigare studier har visat skillnader i celltalet mellan kor av olika raser (1, 8, 11). Skillnaden i celltal mellan kor av SRB-ras och holstein har påvisats sedan länge även om skillnaderna blivit mindre med åren. Både på individnivå och på besättningsnivå ser vi rasskillnader, men fortfarande har friska kor oberoende av ras ett lågt celltal (Figur 13). Det högre celltalet hos holsteinkorna kan bero på en högre infektionskänslighet, vi har i en svensk studie kunnat visa på skillnader i immunologiskt svar mellan holsteinkor och SRB-kor (9). Kor utan juverinflammation har ett lågt celltal oavsett ras.

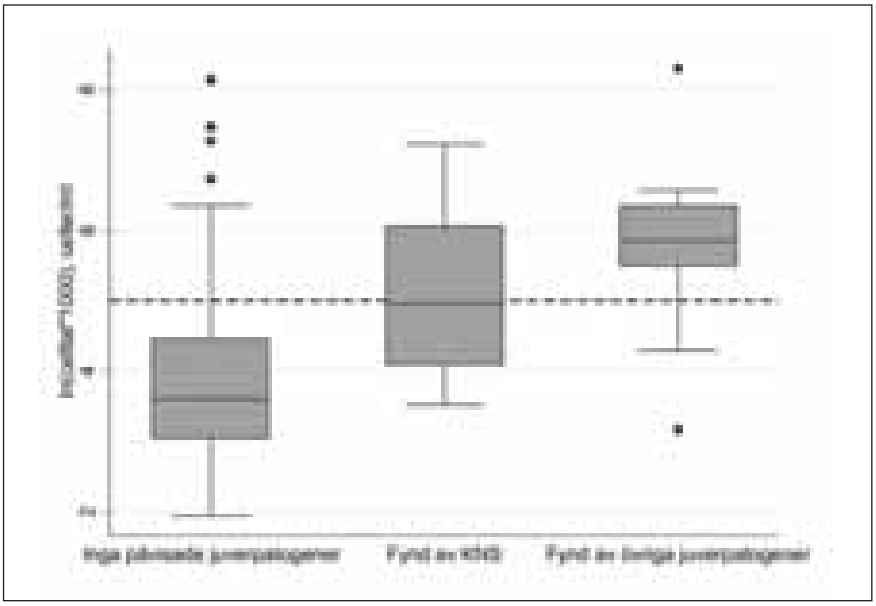

FIGUR 10. *Box-plot på celltal i tidig laktation (6–30 dagar efter kalvning) hos kor utan fynd av juverpatogener (alla fyra juverdelar negativa vid tre provtagningar i rad), hos kor med fynd av koagulasnegativa stafylokocker (KNS, i renkultur) i en eller flera juverdelar och hos kor med fynd av övriga juverpatogener* (Staphylococcus aureus, Streptococcus dysgalactiae, S uberis, Esherichia coli, Enterococcus *spp*, Klebsiella *spp*, Pasteurella *spp eller* S agalactiae) *i en eller flera juverdelar. En referenslinje för ett celltal på 150 000 celler/ml har lagts till.*

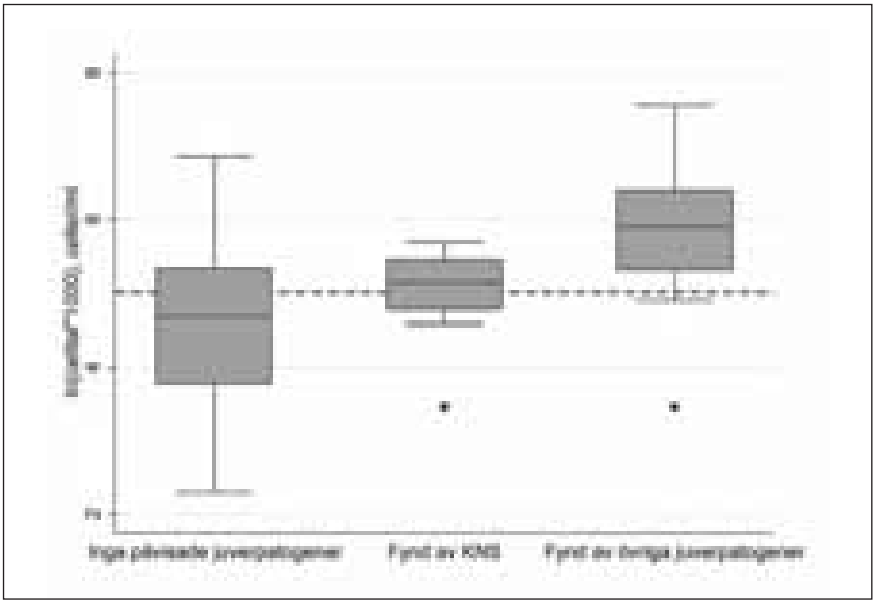

FIGUR 11. *Box-plot på celltal i sen laktation (>270 dagar efter kalvning) hos kor utan fynd av juverpatogener (alla fyra juverdelar negativa vid tre provtagningar i rad), hos kor med fynd av koagulasnegativa stafylokocker (KNS, i renkultur) i en eller flera juverdelar och hos kor med fynd av övriga juverpatogener* (Staphylococcus aureus, Streptococcus dysgalactiae, S uberis, Esherichia coli, Enterococcus *spp*, Klebsiella *spp*, Pasteurella *spp eller* S agalactiae) *i en eller flera juverdelar. En referenslinje för ett celltal på 150 000 celler/ml har lagts till.*

Slutsatser

En ko med friskt juver har ett lågt celltal oavsett ras, laktationsnummer eller laktationsstadium. Ett lågt tankmjölkscelltal är möjligt att uppnå i alla sorters besättningar. Ett lågt celltal ger mer mjölk. ➤

Myter och sanningar om celltal, 2

Efter kalvning ligger celltalet högt – det är normalt
– Nja, detta är en sanning med modifikation. Celltalet kan vara förhöjt efter kalvning, men de allra flesta bakteriologiskt negativa korna har ett lågt celltal även efter kalvning. Ett högt celltal i denna period beror troligen på en juverinflammation.

Celltalet stiger i slutet av laktationen
– Ja, det stiger något, men återigen så har friska kor ett lågt celltal även i sen laktation.

Äldre kor har höga celltal
– Ja, generellt har äldre kor högre celltal än yngre kor, men friska kor har fortfarande ett lågt celltal oavsett laktationsnummer.

Holstein har högre celltal än SRB
– Ja, detta stämmer faktiskt även om skillnaderna har blivit mindre med åren. Men friska holsteinkor har ett lågt celltal.

Kor med hög avkastning har låga celltal
– Ja, detta stämmer också. Friska kor producerar mer mjölk.

➤ HUR ÅSTADKOMMER MAN ETT LÅGT CELLTAL?

Ett lågt celltal åstadkoms genom förebyggande juverhälsoarbete där det krävs åtgärder inom många områden (smittskydd, mjölkning, inhysning, utfodring m m). Mycket forskning har gjorts kring riskfaktorer för mastit, nu måste vi tillämpa denna kunskap.

Ett hjälpmedel som finns tillgängligt för alla på webben är Celltalsakuten (www.vxa.se/Radgivning-service/Djurhalsa/Juverhalsa/Celltalsakuten/). Celltalsakuten är ett webbverktyg där djurägaren får reda på hur mycket pengar man kan tjäna genom att sänka sitt celltal. Dessutom finns lättläst information i form av åtgärdspyramider, om de insatser man kan göra för att komma till rätta med ett högt celltal i besättningen. Det finns en åtgärdspyramid för miljöbundna respektive smittsamma bakterier och under 2016 kommer även en pyramid som riktar sig till besättningar med AMS.

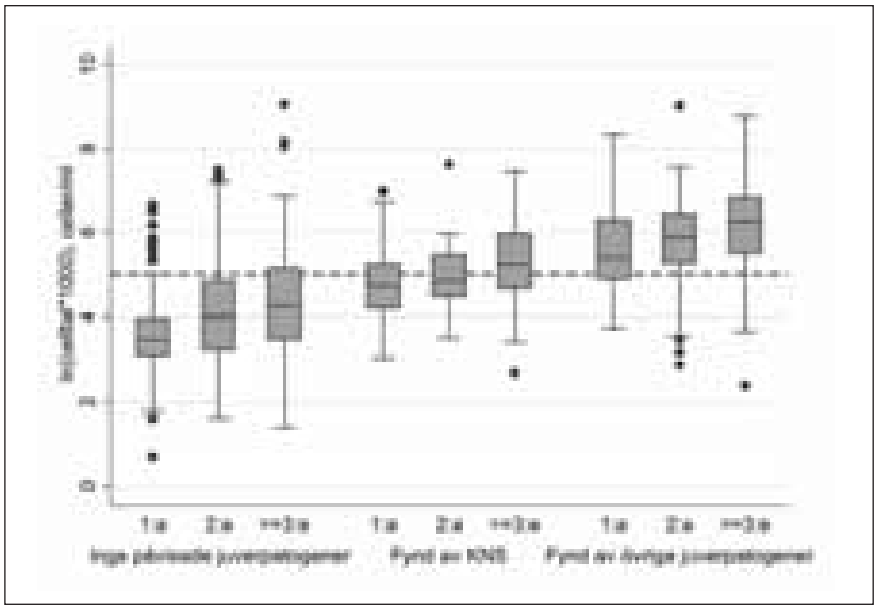

FIGUR 12. *Box-plot på celltal hos kor med olika laktationsnummer utan fynd av juverpatogener (alla fyra juverdelar negativa vid tre provtagningar i rad), med fynd av koagulasnegativa stafylokocker (KNS, i renkultur) i en eller flera juverdelar eller med fynd av juverpatogener* (Staphylococcus aureus, Streptococcus dysgalactiae, S uberis, Esherichia coli, Enterococcus *spp*, Klebsiella *spp*, Pasteurella *spp eller* S agalactiae) *i en eller flera juverdelar. En referenslinje för ett celltal på 150 000 celler/ml har lagts till.*

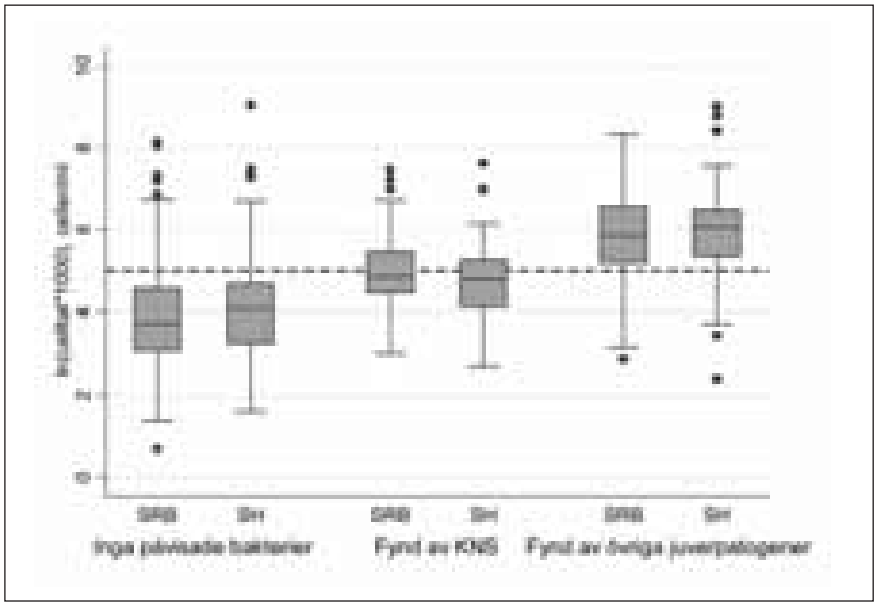

FIGUR 13. *Box-plot på celltal hos kor av SRB-ras och holsteinras (SH) utan fynd av juverpatogener (alla fyra juverdelar negativa vid tre provtagningar i rad), med fynd av koagulasnegativa stafylokocker (KNS, i renkultur) i en eller flera juverdelar eller med fynd av övriga juverpatogener* (Staphylococcus aureus, Streptococcus dysgalactiae, S uberis, Esherichia coli, Enterococcus *spp*, Klebsiella *spp*, Pasteurella *spp eller* S agalactiae) *i en eller flera juverdelar. En referenslinje för ett celltal på 150 000 celler/ml har lagts till.*

SUMMARY

Somatic cell count in Swedish dairy herds and Swedish dairy cows

Mastitis causes an increase in somatic cell counts (SCC) in milk. Still, the SCC is the most important indicator for detecting cows with mastitis. In general, Swedish dairy cows are healthy, but even so the estimated bulk tank SCC (BMSCC) is relatively high. A high SCC will cause a reduced milk production and thus also reduce the income for farmers. The BMSCC varies depending on herd size, breed of the herd, housing and milking system, milk yield and in which area the farm is located. In Sweden, especially farms with automatic milking systems and farms with low milk production have high BMSCC. Still some farms with these characteristics succeed with a low BMSCC. On cow level, breed, parity and days in milk will influence the SCC but the main factor that will cause a substantial increase is whether an intramammary infection is present or not. Healthy cows have SCC below 150 000 cells/ml milk. Preventive measures should be applied to reduce the incidence of mastitis in Swedish dairy herds. The knowledge about risk factors of mastitis is present, it is time to use this knowledge in order to improve the BMSCC of the Swedish dairy herds.

Referenser

1. Brolund L. Cell counts in bovine milk. Causes of variation and applicability for diagnosis of subclinical mastitis. Acta Vet Scand Suppl, 1985, 80, 1–123.
2. Hagnestam-Nielsen C, Emanuelson U, Perglund B & Strandber E. Relationship between somatic cell count and milk

yield in different stages of lactation. J Dairy Sci, 2009, 92, 3124–33.
3. Hortet P & Seegers H. Calculated milk production losses associated with elevated somatic cell counts in dairy cows: review and critical discussion. Vet Res, 1998, 29, 497–510.
4. Jansson Mörk M & Hallén Sandgren C. Association between herd characteristics and udder health in Swedish dairy herds. 15th International Congress in Animal Hygiene, 2011, Wien, Österrike.
5. Laevens H, Deluyker H, Schukken YH et al. Influence of parity and stage of lactation on the somatic cell count in bacteriologically negative dairy cows. J Dairy Sci, 1997, 80, 3219–3226.
6. Nielsen C, Østergaard S, Emanuelson U et al. Economic consequences of mastitis and withdrawal of milk with high somatic cell count in Swedish dairy herds. Animal, 2010, 4, 1758–1770.
7. Nyman AK, Emanuelson U & Persson Waller K. Diagnostic test performance of somatic cell count, lactate dehydrogenase, and N-acetyl-beta-d-glucosaminidase for detecting dairy cows with intramammary infection. J Dairy Sci, 2016, 99, 1440–1448.
8. Nyman AK, Persson Waller K, Bennedsgaard TW et al. Associations of udder-health indicators with cow factors and with intramammary infection in dairy cows. J Dairy Sci, 2014, 97, 1–15.
9. Nyman AK, Emanuelson U, Holtenius K et al. Metabolites and immune variables associated with somatic cell counts of primiparous dairy cows. J Dairy Sci, 2008, 91, 2996–3009.
10. Reksen O, Solverod L & Osteras O. Relationships between milk culture results and composite milk somatic cell counts in Norwegian dairy cattle. J Dairy Sci, 2008, 91, 3102–3113.
11. Walsh S, Buckley F, Berry DP et al. Effects of breed, feeding system, and parity on udder health and milking characteristics. J Dairy Sci, 2007, 90, 5767–5779.

***ANN NYMAN,** AgrD, forskare, Statens veterinärmedicinska anstalt, Avdelningen för djurhälsa och antibiotikafrågor, 751 89 Uppsala.
YLVA PERSSON, leg veterinär, VMD, bitr statsveterinär, SVA, Avdelningen för djurhälsa och antibiotikafrågor, 751 89 Uppsala/Växa Sverige, Box 30204, 104 25 Stockholm.
MARIE MÖRK, AgrD, epidemiolog, Växa Sverige, Box 30204, 104 25 Stockholm.

noterat

Olika sårskador på fisk från Hanöbukten

SVA har slutfört sin del av utredningen av skadade fiskar i Hanöbukten, enligt ett pressmeddelande den 29 februari. Obduktionerna visade inte någon enskild orsak till de sårskador och minskade fiskbestånd som det larmats om. Däremot kunde forskarna påvisa fyra sårtyper som drabbat fiskarna. Möjliga orsaker antas vara sälbett, bakterier och obalans i fiskens miljö. Vissa sår liknar de som ses efter angrepp av nejonöga.

– Orsakerna till skadorna är sannolikt multifaktoriella. Bitskadorna har uppenbar bakgrund medan de andra kategorierna kräver kompletterande undersökningar i närmiljön för att utredas vidare. Skrubbornas sår och de diffusa skadorna på torsken beror sannolikt på ett samspel, eller snarare en obalans, mellan levnadsmiljön, andra organismer och fisken, säger biträdande statsveterinär Marlene Areskog, SVA.

Omfattningen av sårskador hos torsk och skrubba från Hanöbukten var 2,8 respektive 0,6 procent under 2015. Siffrorna stämmer väl överens med fjolårets mätningar från andra Östersjöländer. Sett över en femtonårsperiod ligger de svenska siffrorna i nivå med medelförekomsten i södra Östersjön. Under de kalla vintermånaderna januari–februari var 20 procent av fiskarna drabbade, medan förekomsten av sårskador var låg i övriga delen av året.

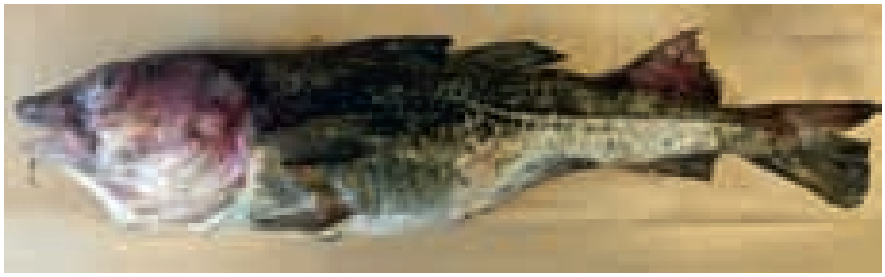

Foto: Marlene Areskog

Typ 3-sår på torsk från Hanöbukten. De diffusa skadorna på torsken beror sannolikt på en obalans mellan levnadsmiljön, andra organismer och fisken.

Dechra
Veterinary Products

DechraNews

2016 #1

STÖDJANDE DIETER

med marknadens högsta innehåll av direktaktiva omega-fettsyror från fisk och/eller hydroliserat laxprotein.

RECEPTBELAGDA LÄKEMEDEL NÄR DET BEHÖVS

Isaderm® vet.
(fusidinsyra, dexametason)
Canaural® vet.
(fusidinsyra, framycetin, nystatin, prednisolon)
Sporimune® vet.
(ciklosporin)
Malasob® vet.
(klorhexidin, mikonazol)

BRETT SORTIMENT VÅRDPRODUKTER

för bland annat rengöring och stöd av hudbarriären.

DermaBonSs
(benzylperoxid, salicylsyra)
TrizChlor4
(tris-EDTA, 4% klorhexidin),
DermAllay Oatmeal
(havremjöl)
TrizChlor
(tris-EDTA, 0,15% klorhexidin).

Dechra Academy

har det stora nöjet att bjuda in till ett kostnadsfritt seminarium med

Sue Paterson
M.A. M.Phil. F.H.S. Dip.E.C.V.D.R. MRCVS
RCVS & European Recognised Specialist in Veterinary Dermatology

Jönköping onsdag 11 maj
Sigtuna torsdag 12 maj

Kursen hålls kl. 17-21 och vi bjuder på kaffe och en bit mat.

Maila er anmälan snarast till reg.se@dechra.com.

Canaural vet. Ørenemiddel, suspension. 20 ml Rosa. Rx. Aktiva substanser: Fusidinsyre, Fusidinsyre, Nystatin, Prednisolon. ATC-kod QS02CA01. Indikationer: Otitis externa hos hund som inte svarar på lokal behandling med andra substanser eller med känd känslighet mot aktiva substanser. Preparatet ska inte användas vid perforerat trumhinna. Preparatet ska inte användas vid överkänslighet mot aktiva substanser eller mot något hjälpämne. Texten är baserad på produktresumé 2011-03-02. Hundens vet. Sol. 15 g, 30 g Sub. Rx. Aktiva substanser: Ciklosporin, Ketitifenyl s. ATC-kod QS07CD01. Indikationer: Lokal behandling av mild till måttlig atopisk dermatit ("hud-sjukt"). Bibehålla bör ha till effektiv riktlinjer angående korrekt avaktivering av antibiotikabehandlingar. Till hund. Kontraindikationer: Skall inte användas vid överkänslighet mot aktiva substanser eller mot något av hjälpämnena. Använda ej vid ytlig pyodermi nämnt impetigo, follikulit och svåra, eller vid djup pyodermi, eftersom glukokorticoider är kontraindicerade vid dessa indikationer. Använda ej vid ensomplatsinfektioner eller vid Cushings sjukdom. Använda ej på hundar med underliggande skador, skador beläget med sexmp, virus eller parasiter eller på hundar med allergier. Texten är baserad på referenta produktresumé 2010-01-07. Malasob vet. Schampo 20 mg/ml + 20 mg/ml. 250 ml Rosa. Rx. Aktiva substanser: Klorhexidin, mikonazol. ATC-kod QD08AC02. Indikationer: Hund: Vid behandling och kontroll av seborroisk dermatit relaterad till Malassezia pachydermatis som Staphylococcus intermedius. Katt: Som hjälpmedel för att behandla mycoses orsakad av Microsporum canis i kombination med griseofulvin. Kontraindikationer: Skall inte användas vid överkänslighet mot aktiva substanser, eller mot några hjälpämnen. Texten är baserad på referenta produktresumé 2013-10-24. Sporimune vet. Oral lösning 50 mg/ml. 25 ml, 50 ml, 100 ml Rosa. Rx. Aktiv substans: Ciklosporin. ATC-kod QL04AD01. Indikationer: Behandling av kronisk manifestationer av atopisk dermatit hos hund. Kontraindikationer: Använd inte vid överkänslighet mot aktiv substans eller mot något hjälpämne. Använd inte till hundar som är yngre än sex månader eller med en vikt som understiger 2 kg. Använd inte vid maligna sjukdomar eller progressiva maligna sjukdomar i anamnesen. Vaccinera inte med levande mikrob under behandling eller inom ett tidsintervall med fem eller efter behandling. Texten är baserad på referenta produktresumé 2014-05-06.

Välkommen att kontakta oss på Dechra Veterinary Products AB, info.se@dechra.com, 08-32 32 00.
www.dechra.se www.specific-data.se

Epizteln beskriver denna gång undersökningar av två nötkreatur från olika slakterier där de officiella veterinärerna misstänkte paratuberkulos respektive tuberkulos. I båda fallen kunde misstankarna avskrivas. Texten är sammanställd av Mikael Propst, SVA.

MISSTANKAR OM PARATUBERKULOS OCH TUBERKULOS

Under mars undersöktes två nötkreatur från olika slakterier för paratuberkulos respektive tuberkulos.

En treårig tjur som magrat av, haft diarré i två månader samt vid slakt uppvisade inflammerad tarm och förstorade lymfknutor orsakade misstanke om paratuberkulos. Vid vidare undersökning av tarmpaketet sågs multifokal fettvävsnekros och adherenser. Träck från tarmen analyserades med PCR och svaret, som kom samma dag, var negativt för paratuberkulos.

Vid ett annat slakteri sågs vid besiktning av organ från ett nötkreatur multipla knutor med kasseöst innehåll i lungorna och liknande förändringar i en lymfknuta i anslutning till detta. Djuret var i övrigt i gott skick, inga tecken på avmagring kunde noteras. Både färskt och fixerat organmaterial togs in för undersökning för att utesluta tuberkulos. Vid direktmikroskopi hittades inga syrafasta stavar och histologisk undersökning gav diagnosen aktinos. Tuberkulos kunde därmed uteslutas utan odling.

Organbesiktning vid slakt är en mycket viktig komponent i Sveriges sjukdomsövervakning avseende tuberkulos. Under de senaste åren har antalet inskickade organ från nötkreatur med frågeställning tuberkulos minskat kraftigt, från ca 30 stycken per år 2010 till en till fem per år sedan 2011. Tuberkulos är en långsamt förlöpande sjukdom där de vanligaste kliniska symtomen, respiratoriska besvär, nedsatt allmäntillstånd och avmagring, i många fall kommer väldigt sent. Det är därför angeläget att få in material från besiktningsfynd för att om möjligt få en snabbare upptäckt av ett eventuellt fall. ■

Foto: Livsmedelsverket

Vid slakt av nötkreatur är organbesiktning en mycket viktig komponent i Sveriges sjukdomsövervakning avseende tuberkulos.

■■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

Vilken är din diagnos? – Hästsjukdomar

Ett 13 år gammalt halvblodssto togs till veterinärundersökning på grund av återkommande nackspärrsliknande problem.

Fallet är sammanfattat och tolkat av Linda Perttula, hästkliniken, Universitetsdjursjukhuset UDS, Uppsala.

Svenskt halvblod, sto, 13 år

Anamnes: Hästen har sedan flera år haft återkommande nackspärrsliknande problem. Under dessa perioder är hästen oförmögen att röra huvud och nacke upp eller ner och hon är även svullen bakom öronen på både vänster och höger sida. Symtomen har försvunnit med vila och behandling med antiinflammatoriska läkemedel. Halskotpelaren har röntgats vid något tillfälle och då kunde man enligt djurägaren se en förändring vid fjärde halskotan. Hästen inkom till UDS Hästkliniken för vidare utredning.

Klinisk bild/symtom: Vid ankomst till kliniken är hästen feberfri och vid gott allmäntillstånd. Vid allmänklinisk undersökning noteras en tydlig svullnad vid nacken (Figur 1). Denna sträcker sig från skallbasen ungefär till axis (C2) och är mer markant på höger sida. Hästen är lindrigt öm vid palpation av svullnaden men det finns ingen ökad värme i området. Hästen har normal dorsoventral och lateral flexion i nacken och är ohalt i skritt och trav på rakt spår. Kranialnerver är utan anmärkning.

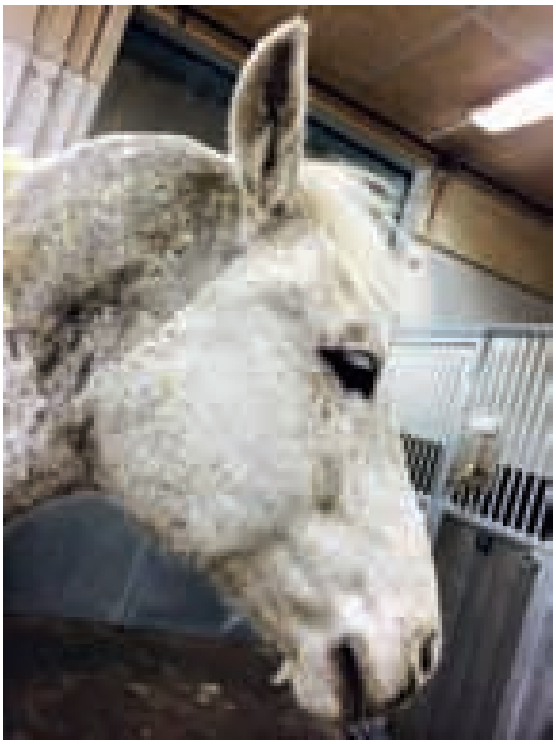

Figur 1. *Vid allmänklinisk undersökning noteras en tydlig svullnad vid hästens nacke.*

Röntgen kraniala halsryggen: Utan anmärkning.

Fråga: Vilken diagnos misstänker du?

SVAR SE SIDAN 46

Veterinärkongressen 2016

10–11 november
Sveriges Lantbruksuniversitet
Ultuna, Uppsala

FÖRSTA INTRADERMALA GRISVACCINET I SVERIGE

NYHET

Porcilis® PCV ID

Vaccin mot porcint circovirus typ 2 (PCV2)

- Endast 0,2 ml per dos.
- Ges 1 gång från 3 veckors ålder.
- Immuniteten varar i 23 veckor efter vaccination.
- Ges företrädesvis längs sidorna av halsen eller längs muskleme i ryggen med lämplig intradermal injektor IDAL®.

FÖRDELAR MED INTRADERMAL VACCINATION

- Ingen risk för att smitta överföra via kanylen.
- Mindre smärta och stress för grisen än med konventionell vaccinationsteknik.
- Större flexibilitet vid vaccinationen eftersom vaccinet kan ges på andra ställen än på hals/nacke.
- Revolutionerande teknik – lätt att använda, snabb, effektiv.[1]

PORCILIS® PCV ID

Röd markering visar var vaccination med IDAL® kan utföras.

Porcilis® PCV ID, injektionsvätska, emulsion för svin
Förpackning: 20 ml/100 doser Varunr. 402706
Receptbelagt läkemedel
Godkänd produktresumé: 2015-06-26
För mer info: www.fass.se

1. Ferrari L. et al (2011). Evaluation of the immune response induced by intradermal vaccination by using needleless system in comparison with the intramuscular route in conventional pigs. Research in Veterinary Science 90, 64-71.

Intervet AB • Box 6106 • 102 33 Stockholm • www.msd-animal-health.se

MSD Animal Health

Din ägare sätter samma värde på dig hela livet.

Vi med.

Agria Veterinärvård ger din hund trygghet livet ut: ersättningsbeloppen minskar inte när hunden blir äldre. Försäkrar du din valp innan den blir fyra månader får du det mest omfattande skyddet till 30% rabatt första året.

Ring 0775-58 58 58 eller gå in på agria.se

Agria Djurförsäkring är länsförsäkringsgruppens specialistbolag för djur- och grödeförsäkring.

Agria
Djurförsäkring

Här är avdragen du inte får missa

Veterinära deklarations-tips 2016

Den årliga inkomstdeklarationen börjar nu närma sig för de flesta, och veterinärtidningen ger som vanligt tips om aktuella avdrag och regler speciellt för veterinärer.

TEXT: ANDERS GRANELD

INKOMSTSKATTESYSTEMET

Det finns tre inkomstslag: Inkomst av tjänst, kapital eller näringsverksamhet. Inkomster som inte kan hänföras till dessa är inte skattepliktiga.

Fysiska personer och dödsbon betalar både statlig och kommunal inkomstskatt. Juridiska personer utom handelsbolag betalar bara statlig inkomstskatt. Ett handelsbolags inkomster beskattas hos delägarna.

DEKLARATIONSFÖRFARANDET

Större delen av landets skattskyldiga omfattas av ett förenklat deklarationsförfarande. Senast den 15 april får man en ifylld deklarationsblankett tillsänt sig för godkännande och undertecknande.

I den förtryckta blankett som skickas till alla berörda skattskyldiga senast den 15 april har skattemyndigheten fyllt i siffrorna från de kontrolluppgifter som tidigare sänts in från olika uppgiftslämnare.

Felaktiga/ofullständiga uppgifter ska ändras/kompletteras av den skattskyldige. Blanketten undertecknas och ska vara Skatteverket tillhanda *senast den 2 maj*. Detta datum gäller även den som deklarerar inkomst av näringsverksamhet, är delägare i fåmansföretag och närstående till dessa. Också för dem som inte varit bosatta i Sverige hela inkomståret är sista dag den 2 maj.

Förutom via pappersblanketten kan man deklarera via Internet, app, sms eller telefon, vilket framgår av deklarationsblanketten och den medföljande broschyren ”Dags att deklarera”.

FOTO: IVAN ARVSÄTER

Senast den 15 april får man en ifylld deklarationsblankett tillsänt sig för godkännande och undertecknande.

TAXERINGEN

När det gäller taxeringen, dvs vilka inkomster som ska tas upp i deklarationen och vilka avdrag man får göra, bör följande påpekas:

Kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats är avdragsgilla bara om de överstiger 10 000 kronor. Avdragsbegränsningen gäller också för motsvarande resa vid beräkning av inkomst av näringsverksamhet. För den som har inkomster både av tjänst och näringsverksamhet avser begränsningen de sammanlagda kostnaderna och i första hand ska avdraget i inkomstslaget tjänst minskas.

Övriga kostnader är avdragsgilla till den del som överstiger 5 000 kronor. Avdragsbegränsningen omfattar dock inte följande kostnader som alltså är avdragsgilla ”från första kronan”: ➤

FOTO: HOLGER ELLGARD

Kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats är avdragsgilla bara om de överstiger 10 000 kronor.

– Ökade levnadskostnader vid tjänsteresa, dubbel bosättning och tillfällig anställning.

– Kostnader när den privata bilen använts i tjänsten och för annan färdkostnad för resa i tjänsten.

– Vissa hemresekostnader.

Man får *inte* göra avdrag för SVFs frivilliga grupplivförsäkring, gruppsjukförsäkringen med 90 dagars karens, olycksfallsförsäkringen och barnförsäkringen (kapitalförsäkringar).

Om avdragsrätten är tveksam måste man öppet redovisa vad kostnaderna avser så att Skatteverket har möjlighet att bedöma yrkandets skälighet. Gör man detta riskerar man inte att drabbas av skattetillägg om Skatteverket bedömer att avdragsrätt inte föreligger.

Foto: Showman

För logikostnad medges avdrag med styrkt kostnad som man själv har betalat. Alternativt kan man göra ett schablonavdrag med 110 kr/natt.

TRAKTAMENTEN M M

Avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresa medges bara om tjänsteresan varit förenad med övernattning utanför den vanliga verksamhetsorten. Med vanlig verksamhetsort menas ett område, vars yttre gräns ligger på ett avstånd av 50 kilometer (närmaste färdväg) från såväl den anställdes tjänsteställe som bostad.

Betalas traktamente ut vid arbete inom det område som utgör vanlig verksamhetsort, betraktas ersättningen som lön.

Kostnadsersättningar, traktamenten, logiersättningar etc som överensstämmer med schablonbeloppen eller ersättningar som motsvarar gjorda utlägg behöver inte deklareras, förutsatt att de kryssats på kontrolluppgift.

När arbetsgivaren betalar ut dagtraktamente som överstiger schablonbeloppen 220 respektive 110 kronor eller nattraktamente över 110 kronor (se vidare Skatteverkets informationsmaterial) ska den överskjutande delen deklareras som lön.

Om arbetsgivaren inte har betalat ut något traktamente medges avdrag med schablon – 220 kronor per dag eller 110 kronor för halv dag.

För logikostnad medges avdrag med styrkt kostnad som man själv har betalat. Alternativt kan man göra ett schablonavdrag med 110 kr/natt.

Den ökning av levnadskostnaderna som kan uppstå på grund av att man har sitt arbete på annan ort än bostadsorten får normalt inte dras av. Avdrag kan emellertid erhållas om anställningen är tillfällig, dvs arbetet avser bara en kortare tid (högst två år), eller arbetet visserligen inte är kortvarigt men tidsbegränsat eller sådant att en fast anknytning till den tidigare bostadsorten krävs, eller arbetet ska bedrivas på flera olika platser, eller det finns annan anledning att inte kräva permanent flytt.

Avdrag medges för styrkt logikostnad på arbetsorten och för måltider och småutgifter antingen med styrkta merkostnader eller med schablon. Det senare dock endast för första månaden på arbetsorten om det inte är fråga om tjänsteresa. Schablonavdraget är 110 kronor per dag under den första månaden på arbetsorten. Logikostnad är avdragsgill under högst två år, för gifta eller samboende högst fem år, om den dubbla bosättningen beror på makens eller sambons förvärvsverksamhet. Det går att få avdrag för bostadskostnader även om man inte haft dubbla hyror, dvs bostadskostnader på hemorten, enligt en dom i Regeringsrätten.

För den som under de första tre månaderna fått avdrag enligt reglerna för tjänsteresa som varar kortare tid än tre månader och som fortfarande efter denna tid får traktamente ändras reglerna för avdrag, se broschyren ”Traktamenten och andra kostnadsersättningar” (SKV 354).

För att visa eller styrka kostnader krävs att kvitton kan uppvisas.

HOTELLKOSTNADER FÖR VIKARIER

Ersättningen för hotellkostnader ska räknas som lön om vikarien själv betalat hotellräkningen. Arbetsgivaren ska betala sociala avgifter och dra skatt på hela denna ersättning. Vikarien får göra avdrag för den verkliga kostnaden i sin deklaration.

Om hotellet fakturerar kostnaden till arbetsgivaren direkt ska arbetsgivaren ta upp ett schablonvärde för hotellkostnaden i vikariens kontrolluppgift. Vikarien får göra avdrag för samma värde i deklarationen. Arbetsgivaren ska betala sociala avgifter och dra skatt på schablonvärdet. När det gäller dessa värden hänvisas till Skatteverkets informationsmaterial.

HEMRESOR

Den som på grund av sitt arbete vistas på annan ort än hemorten kan få avdrag för kostnaden för en hemresa i veckan. Förutsättningen är att avståndet mellan hemorten och arbetsorten är längre än 50 kilometer.

Avdrag medges normalt för kostnaden för billigaste färdsätt. Denna regel har dock luckrats upp. Så är skälig kostnad för t ex flygresa eller resa med tåg i första klass också avdragsgill även om det inte skulle vara det billigaste färdmedlet.

Om det inte finns godtagbara allmänna kommunikationer, medges avdrag för bilresa enligt den schablon som gäller avdrag för resor mellan bostaden och arbetsplatsen (18:50 kronor per mil). Det kan också finnas särskilda skäl för veterinärer att yrka avdrag för bilresa på grund av behovet av att medföra veterinärutrustning.

Har man fått traktamente under vistelsen i hemmet ska avdraget för hemresor reduceras med belopp som motsvarar erhållet dagtraktamente.

Hemresor betalda av arbetsgivaren är en förmån och finns därför i regel med på kontrolluppgiften. Avdrag får ske om förmånen redovisats som intäkt.

RESOR MELLAN BOSTAD OCH ARBETSPLATS

För att få avdrag för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats ska arbetsplatsen vara belägen minst två kilometer från bostaden. Avdrag godkänns normalt för en resa till och en resa från arbetsplatsen per arbetsdag. Kostnaderna är avdragsgilla bara om de överstiger 10 000 kronor. Avdrag för resor för lunch eller middag medges däremot inte. I allmänhet medges avdrag bara för kostnaden för billigaste färdsätt.

För att få avdrag för kostnader för resor med bil mellan bostad och arbetsplats krävs i regel dels att avståndet mellan bostad och arbetsplats är minst fem kilometer, dels att det klart framgår att man regelmässigt tjänar minst två timmar sammanlagt för fram- och återresan genom att använda bil istället för allmänt kommunikationsmedel.

Avdrag för bilkostnader vid resor mellan bostaden och arbetsplatsen medges med 18:50 kronor per mil. Om man har fått ersättning utöver 18:50 kronor från arbetsgivaren ska denna tas upp som skattepliktig intäkt. Även utgift för vägbro- eller färjeavgift samt trängselskatt är avdragsgill.

Om tjänsteresan görs med förmånsbil, ska den del av ersättningen som är högre än 6:50 kronor per mil för kostnaden för diesel respektive 9:50 kronor per mil för kostnaden för övriga drivmedel, redovisas som lön. Om arbetsgivaren betalar utgifter för trängselskatt avseende privata resor med förmånsbil uppkommer en skattepliktig förmån med motsvarande belopp. Detta gäller även för eventuell trängselskatt på resor till och från arbetet med förmånsbilen.

KÖRJOURNAL

Många skattskyldiga måste föra körjournal för att styrka antalet körda mil i tjänsten respektive privat. För att körjournal ska ha något större bevisvärde måste man föra den löpande under beskattningsåret. Följande krav bör uppfyllas:

1. Mätarställningen vid årets början och slut.
2. Mätarställningen vid tjänsteresans början.
3. Var tjänsteresan börjar och slutar samt antalet körda kilometrar.
4. Vilken ort och vilket företag eller patient som besökts.
5. Namnet på den person på företaget eller patienten som besökts.
6. Uppgift om antal privat körda mil.

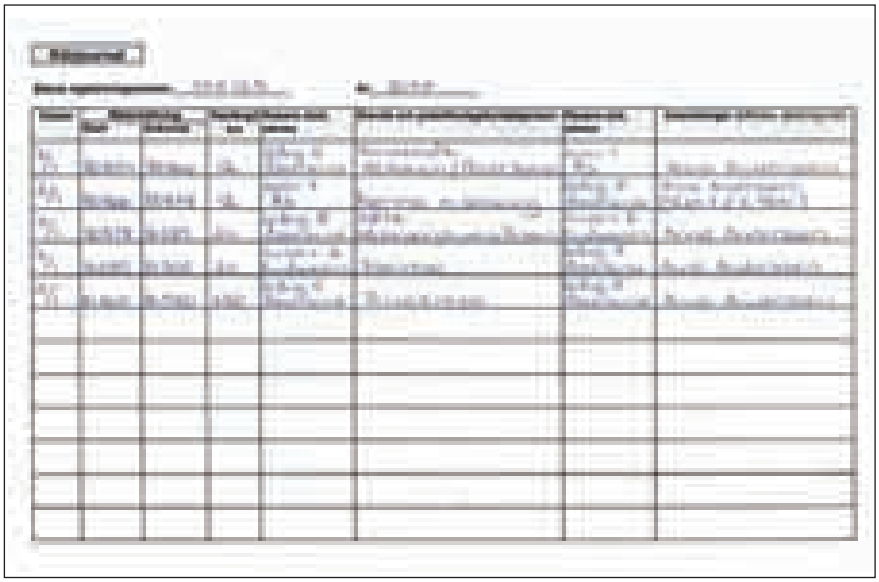

Foto: Skatteverket

För att körjournal ska ha något större bevisvärde måste man föra den löpande under beskattningsåret och fylla i alla nödvändiga uppgifter.

VETERINÄRUTRUSTNING M M

Arbetsredskap som inköpts under beskattningsåret är avdragsgilla om de varit nödvändiga för tjänsten.

En ytterligare förutsättning är att skattefri ersättning inte har lämnats för att täcka kostnaderna. Beträffande offentliganställda veterinärer brukar skattemyndigheten utgå från att huvudmannen tillhandahåller sådan utrustning.

Här följer en förteckning över sådana kostnader som kan vara avdragsgilla och vad som kan vara värt att tänka på.

Redskap

Kostnad för verktyg/redskap/instrument som man behöver i verksamheten. Här gäller att kostnad för dyrare redskap, över 22 250 kronor och med minst tre års livslängd, bör fördelas på flera år. Tre till fem års avskrivning är att rekommendera. Billigare redskap direktavskrivs. Kostnad ska kunna styrkas med specificerat kvitto.

Skyddskläder

Skyddskläder som behövs bland annat för att förhindra överföring av smittsamma sjukdomar är en avdragsgill post, dock inte om kostnaden avser arbetskläder.

Kontorsmateriel

Avdrag för kontorsmateriel beviljas om det är materiel som man behöver i sitt kontor. Telefonkostnaden är avdragsgill för den del som inte utgörs av privata samtal.

FACKLITTERATUR OCH REPRESENTATION

Kostnad för facklitteratur är avdragsgill om böckerna anskaffats för tjänsten och de krävs för att man ska upprätthålla sin veterinära kompetens på ett tillfredsställande sätt. Böckerna ska även finnas tillgängliga på arbetsplatsen. Facktidskrifter är i regel avdragsgilla.

Kostnader för representation är avdragsgilla om de har ett omedelbart samband med verksamheten. För varje år ger Skatteverket ut rekommendationer för med vilket högsta belopp per person och gång man kan beviljas avdrag. För inkomståret 2015 är det högsta avdraget 90 kr/person. Den som inte är skattskyl- ➤

Foto: Johan Beck-Friis

Kostnad för facklitteratur är avdragsgill om böckerna anskaffats för tjänsten och de krävs för att man ska upprätthålla sin veterinära kompetens på ett tillfredsställande sätt.

➤ dig till moms får öka avdragsramen med momsen. Avdragsramen gäller för såväl extern som intern representation.

För andra måltidsutgifter än lunch, middag och supé är avdraget högst 60 kronor plus moms per person och tillfälle.

Skälig avdragsgill kostnad för t ex teaterbiljett, eller vid extern representation för greenfee vid golfspel, får vara högst 180 kronor plus moms per person.

FÖRSÄKRINGSPREMIER

Särskilt avdrag får inte yrkas för premier som erlagts för frivillig grupplivförsäkring, gruppsjukförsäkringen med 90 dagars karens, olycksfallsförsäkring och barnförsäkring (kapitalförsäkringar). Avdrag för pensionsförsäkringar får yrkas med maximalt 1 800 kronor inkomståret 2015. Men nästa år (inkomståret 2016) tas avdragsrätten avseende pensionsförsäkring bort helt.

Saknar man tjänstepension i sin anställning får man göra ett större avdrag. Avdraget blir här 1 800 kronor plus ett tillägg på 35 procent av anställningsinkomsten. Tillägget får uppgå till högst 445 000 kronor.

För den som är näringsidkare hänvisas till ”Skatteregler för enskilda näringsidkare” (SKV 295). I korthet gäller följande: rätt till avdrag med 1 800 kronor plus ett tillägg på 35 procent av näringsinkomsten, beräknad före avdrag för pensionssparande, särskild löneskatt på detta och före avsättning till egenavgifter och dylikt. Tillägget maximeras till 445 000 kronor.

Veterinär, som varit ansluten till veterinärförbundets ansvarsförsäkring 2015, bör yrka avdrag med 540 respektive 858 kronor (för två respektive fem miljoner kronor) under den förvärvskälla där inkomsten redovisats (tjänst eller rörelse).

Detsamma gäller veterinärutrustningsförsäkringen (allriskförsäkringen). Premien för denna försäkring för hela 2015 är 309 respektive 768 respektive 2 841 respektive 3 151 kronor (för försäkringsbeloppen 130 000 respektive 300 000 respektive 1 000 000 respektive 1 400 000 kronor.)

Premien för tjänstegrupplivförsäkring, som gäller för alla stats- och kommunaltjänstemän och för flertalet privatanställda, betalas av arbetsgivaren och något avdrag för den i deklarationen är inte aktuellt för den anställde.

ARBETSLÖSAS KOSTNADER

Om man är arbetslös och har fått ersättning från AEA har man rätt till avdrag för resor i samband med besök på arbetsförmedlingen. Man har också rätt till ersättning för resor och andra utgifter som man haft för att söka lämpliga arbeten i Sverige. Dessa kostnader ska dras av som ”övriga utgifter” i ruta 06 i inkomstdeklarationen. Skatteverket minskar automatiskt avdraget med 5 000 kronor.

UTBILDNINGSKOSTNADER

Till utbildningskostnad i vidsträckt mening kan hänföras kostnader för egentlig yrkesutbildning och fortbildning. Utbildningskostnader är i princip inte avdragsgilla vare sig de hänför sig till en kommande yrkesbana eller avser att ge meriter för en högre tjänst. Sådana kostnader likställs med kostnader för köp av förvärvskälla, dvs som en slags investering. Praxis beträffande kostnader för yrkesutbildning är helt klart – inget avdrag.

För fortbildningskostnader är läget annorlunda. Med fortbildningskostnader avses kostnader för sådan utbildning som en anställd genomgår i och för den

Foto: Jenny Svennås-Gillner, SLU.

Utbildningskostnader är i princip inte avdragsgilla vare sig de hänför sig till en kommande yrkesbana eller avser att ge meriter för en högre tjänst.

Ny adress? Ny e-post?
Ny arbetsgivare? Nytt namn?

Meddela oss på förbundskansliet om du flyttat, bytt arbete, bytt namn eller fått ny e-postadress. Ring eller skriv till Sveriges Veterinärförbund, Box 12 709, 112 94 Stockholm, tel: 08-545 558 20, e-post: office@svf.se, hemsida: www.svf.se

tjänst denne redan innehar. Kostnaderna kan gälla deltagande i kurser, studieresor eller inköp av facklitteratur.

Om man ska beviljas avdrag eller inte för fortbildningskostnader verkar i praktiken bero på i vems huvudsakliga intresse studierna bedrivs. Har arbetsgivaren betalat full lön under studietiden medges som regel avdrag för uppkomna kostnader. I dessa fall anses den skattskyldige ha fullgjort sin arbetsprestation gentemot arbetsgivaren genom att delta i utbildningen. Det är i ”huvudsak i arbetsgivarens intresse” som den anställde genomgår utbildning. Om den anställde får reducerad lön har praxis visat att avdrag för kostnader inte har medgivits. Har deltagandet skett under semester eller under kompensationsledighet har arbetsgivaren inte möjlighet att visa intresse genom att utge lön. Avdragsrätten måste då bedömas utifrån andra kriterier. Ofta vägras avdrag därför att den skattskyldige har svårt att bevisa ”nödvändigheten” att delta i dessa utbildningar.

Studiekostnader är dock avdragsgilla om utbildningen varit nödvändig för att behålla arbete och inkomster.

När det gäller bedömningen av avdragsrätten för en kongressresa undersöker skattemyndigheten om arbetsgivaren fordrat deltagande i kongressen, dvs om deltagandet legat i arbetsgivarens intresse. Som regel krävs att deltagarna fått behålla sina löneförmåner från arbetsgivaren.

Det är också väsentligt att det finns ett organiserat program med i regel minst 30 veckotimmar, och där ämnena som behandlas har betydelse för det arbete man har under skatteåret.

Exklusiva resmål, rekreationsinslag under eller i tidsmässig anslutning till kongressen liksom anhörigs deltagande ➤

Fortbildningskurs i anestesiologi
för veterinärer inom smådjurssjukvård

Kursinnehåll

SVS rekommenderad kurs till Specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar. Kursen omfattar fördjupade studier i anestesiologi med föreläsningar och falldiskussioner samt självstudier, totalt motsvarande 7 dagar.

Kursen inkluderar:

- tillämplig farmakologi och klinisk fysiologi vid anestesi och analgesi för hund och katt.
- balanserad anestesi och multimodal analgesi.
- anestesi och analgesi till hund och katt vid vissa sjukdomstillstånd.
- tolkning av fysiologiska förändringar med hjälp av övervakningsutrustning.
- principer för lågflödesanestesi och artificiell ventilation.
- immobilisering av vilda djur inklusive hund- och kattdjur.

Föreläsare

Görel Nyman, *professor, DECVAA, SLU, Uppsala, Sverige*

Tamara Grubb, *DVM, PhD, DACVA, Washington State University, USA*

Chris Foggin, *DVM, Head of Wildlife Veterinary Unit, DVS, Harare, Zimbabwe*

Kurslängd och ort

Avresa från Arlanda 7/9 kväll
8-12 september i Livingstone, Zambia
13-16 september i Hwange, Zimbabwe
Åter till Arlanda 18/9 morgon

Avgift

44.500 SEK inkluderar kursavgift, flyg t.o.r. Arlanda-Harare, flyg t.o.r. Harare–Viktoriafallen, transfer i Zam/Zim, del i dubbelrum, alla måltider samt fältstudier.
Tillkommer: Visumavgift, flygplansskatt i Harare och måltidsdrycker.

Övriga upplysningar

Undervisningen kommer att ges på svenska och engelska. Deltagande vid föreläsningar och falldiskussioner samt förberedelse, presentation och skriftlig rapport av eget fall fordras för godkänd kurs. Max antal deltagare är 35 veterinärer.

Anmälan via e-post senast 1 juni 2016 till:
b.ernborgutbildning@gmail.com
Tel: 0733-70 05 45
Ange din mailadress och ev. kost önskemål.

B. Ernborg
UTBILDNING

➤ i resan är faktorer som försvårar att få avdrag.

De kostnader för vilka avdrag kommer ifråga är i huvudsak kongress/kursavgift, resekostnader, fördyrade levnadskostnader (om traktamente inte utgått medges avdrag med hälften av normalbeloppet för aktuellt land om man inte kan visa en högre faktisk kostnad) samt förekommande litteratur- och materialkostnader. Resekostnadsbidrag, eventuella traktamenten och övriga kostnadsersättningar eller bidrag ska redovisas som intäkt eller öppet frånräknas kostnaderna.

Det är viktigt att försöka styrka nödvändigheten av kurs/kongressdeltagandet genom intyg från arbetsgivare, redogörelse för den egna arbetssituationen, tjänsteställning osv.

Spar alltid kvitton, program och dylikt för att styrka faktiska utgifter och omständigheter. I de fall Skatteverket bestämmer sig för att granska avdragen närmare krävs en omfattande och detaljerad argumentation för att få en kongresskostnad accepterad som avdrag.

STUDIEMEDELSAVGIFT

Studiemedelsavgift, dvs indexuppräkning av studiemedel, är inte avdragsgill. Inte heller för räntor på studielån via CSN medges avdrag.

ARBETSRUM

Ett arbetsrum kan för många vara en stor utgiftspost. Trots det kan det ofta vara svårt att få igenom avdraget. Detta gäller i synnerhet om arbetsrummet ligger i den egna bostaden.

För att få avdrag under ”Inkomst av tjänst” bör samtliga av följande förutsättningar vara uppfyllda:

– Det finns ett klart behov av arbetsrum för att kunna utföra arbetet.

– Arbetsrummet är så möblerat att det inte kan användas som vanligt bostadsrum.

– Rummet är avskilt från den egna bostaden.

– Det blir en högre kostnad på grund av arbetsrummet än utan arbetsrum.

– Arbetsrum för arbetsuppgifterna som görs hemma saknas på arbetsplatsen.

Om avdrag beviljas för arbetsrummet får i regel också avdrag göras för möbler och andra inventarier i rummet. Avdragets storlek är ett belopp som motsvarar den faktiska merkostnaden för rummet på grund av el, värme, städning osv samt viss del av hyran om det rör sig om en hyreslägenhet, som regel mellan 1 000–3 000 kr.

Möjligheterna att få avdrag ökar om ett foto bifogas av arbetsrummet och ett intyg av arbetsgivaren som styrker att arbetsuppgifterna kräver ett rum i bostaden. Om nödvändigt bör sådant intyg införskaffas.

MOMS FÖR VETERINÄRTJÄNSTER

Möjligheten för en skattskyldig med en skattepliktig omsättning understigande en miljon kronor att redovisa momsen i sin självdeklaration har upphört. Fr o m inkomståret 2013 måste all redovisning av moms göras i en momsdeklaration.

I de fall Skatteverket bestämmer sig för att granska avdragen närmare krävs en omfattande och detaljerad argumentation för att få en kongresskostnad accepterad som avdrag.

Foto: Patrik Olsson

Bra att veta inför deklarationen 2016

- ✔ Taket för uppskovsbeloppet vid försäljning av privatbostad är 1 450 000 kronor.
- ✔ Schablonintäkt för uppskov beräknas på alla uppskovsbelopp med 1,67 procent av detta, oavsett om det finns en ersättningsbostad eller inte.
- ✔ Jobbskatteavdraget görs automatiskt.
- ✔ Taket för ROT- och RUT-avdrag är 50 000 kronor.
- ✔ Maximalt skatteavdrag för gåvor till godkänd gåvomottagare är 1 500 kr. Varje gåva ska uppgå till minst 200 kronor och man måste skänka minst 2 000 kr under året. (förteckning över godkända gåvomottagare finns på www.skatteverket.se). Från och med nästa år upphör skatteavdraget för gåvor.

KONTROLLUPPGIFT

Det är angeläget att noga kontrollera de uppgifter som lämnas på kontrolluppgiften och om nödvändigt ta kontakt med den/dem som utfärdat kontrolluppgiften om något skulle vara oklart eller felaktigt. Särskilt nödvändigt är det för vikarier att kontrollera att arbetsgivarna har angett riktiga belopp när det gäller lönetillägg och schablonbeskattning av boendekostnader.

KVARSKATT

Arbetsgivaren gör inte avdrag för eventuell kvarskatt. Det är den anställde/skattskyldige som själv ska göra inbetalningen. Se www.skatteverket.se.

TILL SIST

Om man som skattskyldig gjort något uppsåtligt fel i sin deklaration kan den ändras av Skatteverket i upp till fem år efter taxeringsåret. Dessutom kan det bli fråga om otrevliga konsekvenser såsom straffpåföljd och skattetillägg.

För ytterligare fördjupning rekommenderas att studera antingen Skatteverkets broschyr ”Dags att deklarera” eller broschyren ”Skatteregler för privatpersoner”, SKV 330. ■

KÄNN DIG TRYGG MED NOBIVAC® HUNDVACCINER

- Skyddar mot alla varianter av parvovirus – typ 2, 2a, 2b och 2c*
- Brett och snabbt kennelhosteskydd med KC
  Intranasalt vaccin ger även bättre skydd enligt vaccinationsguidelines**
- 3 års duration för både basvaccinerna och rabies
- Kan användas under laktation och dräktighet

* Sydney N. et al. (2008) Vet Microbiol Apr 1;128(1-2):48-55.
Greenwood N.M. et al. (1995) Vet Rec. 136:63-67.
Hoskins J.D. et al. (1995) J Vet Int Med. 9:167.

** SVSVSA (2013) Vaccination av Hund och Katt i Sverige, juli 2013.
AAHA (2011) Vaccination Guidelines.
WSAVA (2015) Guidelines for the vaccination of dogs and cats.

Intervet AB • Box 4196 • 102 31 Stockholm • www.msd-animal-health.se

Nobivac

DATUM FÖR SENASTE ÖVERSYN AV PRODUKTRESUMÉ

Nobivac® DHPPi vet. pulver och vätska till injektionsvätska, suspension	2013-04-12
Nobivac® DHP live vet. frystorkat pulver och vätska till injektionsvätska, suspension	2014-01-06
Nobivac® Parvo live vet. pulver och vätska till injektionsvätska, suspension	2014-02-03
Nobivac® Pi vet. frystorkat pulver och vätska till injektionsvätska, suspension	2015-03-26
Nobivac® KC vet. frystorkat pulver och vätska till suspension för nasal administrering	2015-03-26
Nobivac® Lg injektionsvätska, suspension	2015-06-07
Nobivac Rabies vet. 2 IE, injektionsvätska, suspension	2015-11-22

för mer info www.tass.se

MSD Animal Health

Många småfåglar drabbade av salmonella

Under februari–mars fick SVA många rapporter om döda småfåglar, från västra Götaland till mellersta Norrland, rapporterade myndigheten den 15 mars. Det är mest domherrar men även gråsiskor, grönsiskor, grönfinkar och enstaka talgoxar som rapporterats. SVA har undersökt 24 fåglar och 23 var positiva för salmonella. Sjuka fåglar ses ofta sitta uppburrade och allmänt medtagna under fågelborden. Detta är ett typiskt beteende för allvarligt sjuka fåglar och det gör dem till lätta byten för rovfåglar eller andra rovdjur. Även hos katter har SVA sett en ökning av salmonellafall i år.

– Smitta kan lätt spridas när många fåglar samlas på liten yta som t ex vid fågelbord. Fågelborden bör därför vara utformade så att fåglarna inte kan gå i maten och förorena den med sin avföring. Man bör också minska risken för att fåglar får i sig utspillda, nedsmutsade frön från marken under foderbord. Det kan man göra genom att lägga ut granris, ha en uppfångningslåda täckt med nät, eller regelbundet sopa rent marken. Domherrar, som går ner på marken och söker föda, drabbas oftast hårdast av salmonellasmitta, säger biträdande statsveterinär Henrik Uhlhorn, SVA.

Han råder även alla att tvätta händerna noggrant när man fyllt på mat eller gjort rent vid fågelbordet. Handskar ska användas om man hanterar sjuka eller döda fåglar.

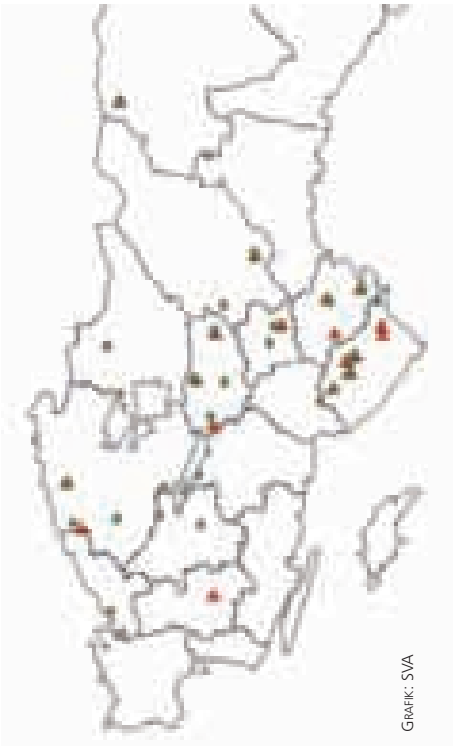

Rapporterade fall av småfågeldöd januari–14 mars 2016 (grön ring), påvisade salmonellasmittade fåglar under perioden (röd triangel).

SMÅDJURSSEKTIONEN
söker ordförande!

Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap
SMÅDJURS SEKTIONEN

Smådjurssektionen är en del av Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap. Sektionen har över 500 medlemmar och arbetet samordnas av styrelsen. Vi arbetar med utbildnings- och policyfrågor och mycket mer som berör veterinär smådjursverksamhet såsom:

- Smådjursprogrammet vid Veterinärkongressen anordnas av sektionens styrelse
- Verkar som sakkunnigt organ och remissinstans
- Sektionen arbetar mycket med specialistutbildningarna
- Styrelsen representerar sektionen nationellt och internationellt
- Styrelsen har också i uppdrag att tillsätta ESK- och Normgruppsledamöter

Ordföranden leder styrelsens arbete och representerar även sektionen i det så kallade kollegiet, där ordförande från alla sektioner är representerade. Större delen av arbetet sker ideellt, men mötesdagar, ca 10 dagar per år ersätts. Som ordförande har du stor möjlighet att påverka olika områden inom veterinärmedicin, du får ovärderliga kontakter och har roligt under tiden!

Låter det intressant eller vill du nominera en kollega för uppdraget?

Kontakta Hanna Bremer, han.bremer@gmail.com, 070-8787447

Läs mer om Smådjurssektionens arbete på www.ssava.se

Rapport från SVS hästsektion

SVS hästsektion har haft en händelserik tid med många angelägna frågor att bevaka. Sektionens ordförande sammanfattar här den aktuella verksamheten.

från sektionerna

Första helgen i februari var det dags för SVS Hästsektions årliga vinterkurs. I år hade vi förlagt kursen till Lindholmens konferenscenter i Göteborg. Temat för årets kurs var ”Silly walks – orthopedics or neurological”. Är det en ortopedisk eller neurologisk hälta? Det är en frågeställning som många praktiserande veterinärer ställs inför och alla är nog överens om att det kan vara svårt att avgöra. Kursen belyste den här problematiken från olika infallsvinklar. Flera namnkunniga föreläsare delade med sig av sina kunskaper: Caroline Hahn från Storbritannien, Emil Olsen från USA, Filip Vandenberghe från Belgien och så förstås våra kunniga svenska föreläsare Johan Bröjer, Mads Kristoffersen och Dylan Gorvy. Förhoppningsvis fick deltagarna med sig mycket matnyttigt hem.

Det har blivit något av en tradition att också ha ett ”minisymposium” på torsdagskvällen med aktuella nyheter, forskningspresentationer och förstås trevligt mingel. Lena Ström från SLU berättade om hästens syn och metoder för att utvärdera synnedsättning medan Ulf Hedenström presenterade sin forskning om hovbroskförbening. Vi fick också presentation av bästa examensarbete 2014 respektive 2015. Emma Persson Sjödin redogjorde för ”Kompensatoriska hältmekanismer hos kliniskt friska hästar” och Britt Coles för ”No pain, more gain?”. Jag vill passa på att tipsa om att ni kan gå in på SLUs hemsida och läsa veterinärstudenternas examensarbeten. Det finns mycket intressant att läsa.

Foto: Johan Beck-Friis

EUs hästpassförordning innebär att möjligheten att behandla hästar som saknar pass är begränsade, vilket orsakar problem att behandla föl som ännu inte fått hästpass.

NORMGRUPPEN

Hästsektionens normgrupp gör ett mycket viktigt arbete med att skapa normer för hästpraktiserande veterinärer, både revidering av gamla och skapande av nya normer (normerna hittar man på SVFs hemsida www.svf.se). På årsmötet som hölls under vinterkursen avtackades Nils Roneus och Johan Bröjer för deras insatser i gruppen. Ersättare för dessa blir Ylva Hedberg och Anna Scherdin. Övriga ledamöter är Malena Behring, Ulrika Norell Lundén, Anette Graf och Pia Funkqvist. Den som har frågor/funderingar kring behandlingsstrategier m m får gärna kontakta någon i normgruppen.

HÄSTPASSFÖRORDNINGEN

Det har väl inte undgått någon att EUs hästpassförordning innebär att möjligheten att behandla hästar som saknar pass är klart begränsade. EU-reglerna säger att läkemedel med sex månaders slaktkarens måste föras in i hästens pass i samband med medicinering. Används läkemedel med livslång slaktkarens ska det in i hästpasset innan hästen behandlas.

Det här är ett problem med framför allt små föl som inte hunnit få sina pass. Om vi ska följa EU-reglerna kan vi inte alltid använda den mest optimala behandlingen och det här blir ett dilemma för oss veterinärer. Ska EU-reglerna gå före djurskyddet? Reglerna gäller hästar i ➤

➤ hela EU och Jordbruksverket har ingen rätt att ge dispenser eller införa undantag, eftersom EUs lagstiftning står över djurskyddslagen. Det pågår ett arbete för att få till stånd en ändring, men det lär ta tid.

BESIKTNING AV HÄST

Besiktning av häst är inte helt enkel. Hur ska man göra bedömningar? Hur många röntgenbilder ska man egentligen ta? Vilka projektioner ska användas? Hur ska fynd bedömas? Listan på frågor kan göras lång. För att belysa de här frågorna ordnade FEEVA (Federation of European Equine Veterinary Association) ett möte i Glasgow 2014. Syftet med mötet var att diskutera länders riktlinjer för besiktning med fokus på internationella aspekter och att diskutera möjligheter för likriktning eller i alla fall ökad förståelse mellan ländernas olika protokoll för besiktning av häst. Från Sverige deltog Karin Holm Forsström och Anette Graf. En fortsättning på detta möte gick av stapeln i Liverpool i september 2015, i samband med BEVA-kongressen (BEVA = British Equine Veterinary Association). På detta möte var bilddiagnostik i samband med besiktning i fokus. Svenska representanter på mötet var Karin Holm Forsström och Ulrika Lagerquist.

Nu planeras för PPE-(pre purchase examination)-möten som ska hållas vartannat år och är öppna för alla intresserade europeiska veterinärer. Preliminärt arrangeras ett första möte av denna typ i samband med BEVA-kongressen 2016 och efter det i samband med NEVC (Nordic Equine Veterinary Conference) i Norge 2018.

Fortsättning på besiktningstemat. Det har varit önskemål om en engelsk version av det svenska besiktningsprotokollet. Översättningen är nu klar och vi väntar bara på att få den i tryck.

RIKTLINJER FÖR ANVÄNDNING AV ANTIBIOTIKA INOM HÄSTSJUKVÅRD

Glöm inte bort att SVS ”Riktlinjer för användning av antibiotika inom hästsjukvård” finns i en tryckt version nu. Den har skickats ut till alla hästsektionens medlemmar. Om du inte har fått den – kontakta förbundskansliet. Riktlinjerna finns också i PDF-format på SVFs hemsida.

ÄR DU MEDLEM I SVS HÄSTSEKTION?

Ni hästintresserade veterinärer som ännu inte är medlemmar i SVS hästsektion – kontakta någon i styrelsen så kan vi berätta mer, för det är klart att ni ska bli medlemmar. Övriga i styrelsen är Anette Graf, Beate Lundbäck, Karin Holm Forsström, Kristin Larsson och Ulrika Lagerquist.

LENA MALMGREN
ordförande i Hästsektionen

---

noterat

Sverige fortfarande BVD-fritt

Växa Sverige är huvudman för det frivilliga BVD-programmet och efter många års arbete kunde man under 2014 friförklara hela Sveriges nötkreaturspopulation från BVDV (bovint virusdiarrévirus). Programmet har sedan dess övergått till en mer övervakande fas, vilket innebär fortsatt kontinuerlig riskbaserad provtagning för att snabbt kunna upptäcka och åtgärda eventuella nya utbrott av sjukdomen.

Resultatet för den övervakande provtagningen under 2014 var 3 136 provtagna mjölkbesättningar (av 4 964 anslutna) och 3 847 provtagna dikobesättningar (av 9 951 anslutna). Under perioden föll 15 djur från elva besättningar ut som positiva i övervakningen. Samtliga var dikobesättningar provtagna via slakteri. Efter utredning och i vissa fall efter ytterligare provtagningar i besättningen kunde alla avskrivas och det finns ingen misstanke om pågående infektion i någon av dessa besättningar.

Under 2016 görs en ny översyn av programmet. Målet är att ha ett upplägg med kostnadseffektiv övervakning via existerande system med insamling av prover i slakten och via tankmjölk, utan att behöva ta prover i fält. Övervakningen måste samtidigt ligga på en nivå så att Växa Sverige snabbt kan upptäcka om det skett nyinfektioner. Även formerna för det frivilliga programmet ska ses över.

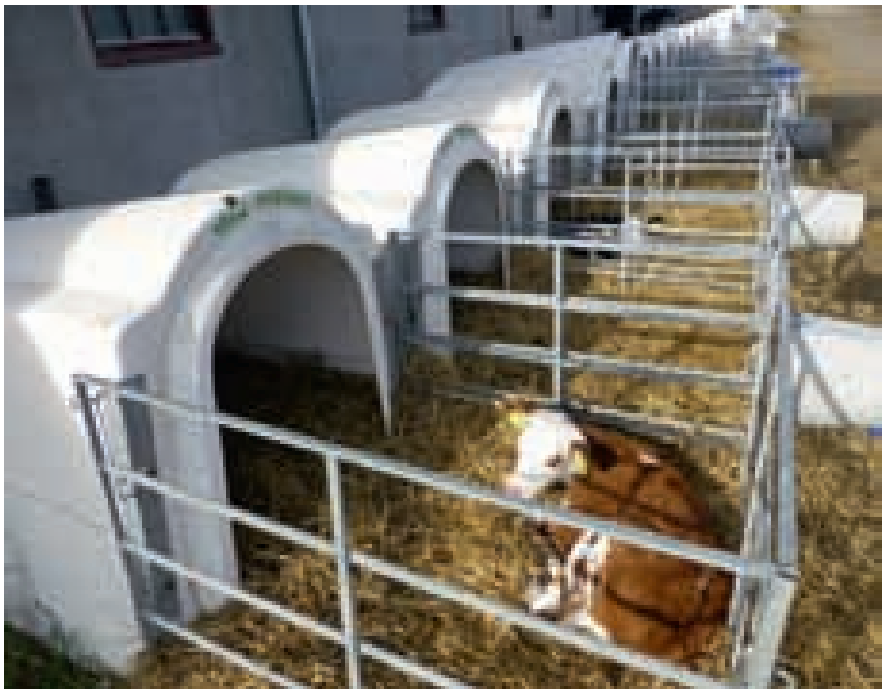

FOTO: JOHAN BECK-FRIIS

Den övervakande BVDV-provtagningen visar att Sverige fortfarande är fritt från bovin virusdiarré.

Källa: Redogörelse för husdjursorganisationens djurhälsovård 2014/2015.

Hematology
is in our blood

Boule Medical AB
Veterinärprodukter
i världsklass

Spotchem™ EL

Spotchem™ EZ

Exigo

QuickVet®

epoc

g-Pet

Spotchem EL - Elektrolyter
Snabb och enkel elektrolytanalys.

Spotchem EZ - Klinisk Kemi
Snabb och enkel analys av biokemiska parametrar.

Exigo - Hematologi
Exigo - komplett blodstatus från en droppe blod. Färdiga profiler för 12 olika djurslag.

QuickVet - Blodgruppering, Fibrinogen, Koagulation
Toppmodern "lab-on-chip" teknologi.

epoc - Blodgas, Elektrolyter, Klinisk kemi
Handburet analysinstrument för smådjursklinikar och hästpraktiker.

g-Pet - Glukos
Glukosmätare för veterinärt bruk.

Boule Medical AB, Dunkerrsgatan 4, 163 53 Spånga
Telefon: 08 744 77 00, Telefax: 08 744 77 20
E-post: info@boule.se

Boule

Risker vid användning av kolistin till djur

Folkhälsomyndigheten informerade den 10 februari om att en ny typ av resistens mot kolistin har upptäckts. Sedan den första rapporten från Kina som publicerades i november 2015 har hittills ett 20-tal länder rapporterat fynd av resistensgenen (mcr-1) hos bakterier från människor, djur och livsmedel.

Den europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA) utvärderade 2013 riskerna för utveckling av resistens av betydelse för såväl djur- som folkhälsan, då kolistin används till djur. Slutsatserna utifrån den kunskap om resistensläget och mekanismerna för överföring av resistens som då var kända, var att användning till djur kan försvaras förutsatt att användningen begränsas enligt kriterier som fastställts av EMA. Med anledning av upptäckten av resistensgenen mcr-1 har EMA fått i uppdrag av EU-kommissionen att uppdatera den resistensriskvärdering som genomfördes 2013. Avsikten är att värdera om fyndet påverkar de tidigare rekommendationerna kring användning av kolistin till djur.

Rapporten ska presenteras i juni. EMA tar därefter ställning till om det finns anledning att ändra villkoren för godkännandet för de läkemedel innehållande kolistin som är godkända för djur i EU. För närvarande finns en kolistinberedning godkänd för behandling av djur i Sverige.

Foto: Malcolm Chapman/Shutterstock.com

EMAs högkvarter i London. Myndigheten har fått i uppdrag av EU-kommissionen att uppdatera den resistensriskvärdering av kolistin som genomfördes 2013.

Källa: Nyheter från Läkemedelsverket den 11 februari 2016.

ATC VET-KOD QI09AL01 RECEPTBELAGT GODKÄND SPC 2014-07-08

HIPRA

Laboratorios Hipra, S.A.
Avda. la Selva, 135
17170 Amer (Girona)
Spain

Tel (34) 972 43 06 60
Fax (34) 972 43 06 61
hipra@hipra.com
www.hipra.com

Eryseng Parvo är ett centralt registrerat vaccin mot **rödsjuka** och **parvovirus** infektion hos svin.
Tillgängligt i 50, 25 och 10 dos förpackningar.

Marknadsförs av
Nordvacc AB
Box 112, 129 22 Hägersten
Tel. 08-449 46 50
Fax 08-449 46 56
vet@nordvacc.se
www.nordvacc.se

NORDVACC

Saco lönesök – ett suveränt verktyg

Varje år skickar veterinärförbundet och AVF ut en löneenkät med frågor om medlemmarnas aktuella löner. Svaren sammanställs i Saco lönesök, som är ett praktiskt verktyg för anställda veterinärer att jämföra sina löner med mot kolleger i liknande arbetssituation.

FRÅGA

Jag har lite funderingar kring Saco lönesök och vår löneenkät. Varför ska jag svara på enkäten och kan man se vem som svarat? Till vilken nytta är det att besvara enkäten?

SVAR

Alla de 23 Sacoförbunden skickar ut en löneenkät till sina medlemmar för att ta reda på vilka löner medlemmarna har. Anställda som tillhör något Sacoförbund har en lönerevision som bygger på lönesättande samtal. Lönen ska vara individuell och differentierad, alltså baserad på kunskap, ansvarsnivå, prestation etc. En del fackförbund, främst inom LO, har istället en lönestege i kollektivavtalen vilket innebär att alla får samma lön utifrån ålder eller efter antal år i tjänst. Då vet alla vad man har i lön. Inom Saco finns inga fastställda lönenivåer i kollektivavtalen och då är det bra att kunna se vad som är rimligt att begära. Därför är Saco lönesök ett helt suveränt verktyg.

Lönerna som finns angivna i Saco lönesök är helt anonyma. Orsaken till att man måste svara på frågor i början av enkäten är att veterinärförbundets register ska vara aktuellt. Många ”glömmer” att tala om när man byter namn, adress eller arbetsplats. Men åtminstone en gång om året finns chansen att föra in korrekta uppgifter. En liten påminnelse kan här vara på plats till alla medlemmar att komma ihåg att ändra hos SVFs kansli när det sker en förändring.

LÄTT ATT JÄMFÖRA

Nyttan man har med Saco lönesök är att kunna jämföra och se vilken lön som är rimlig att begära när man byter arbetsplats eller arbetsområde. Det är extra svårt att veta vilket löneläget är när man helt byter bransch.

Det kan också vara bra att kunna uppdatera sig på löneläget när man ska ha lönerevision. Man kanske har fått ändrade arbetsuppgifter eller tagit specialistexamen etc. Man kan också se om man lönemässigt ligger långt under andra som har liknande arbete eller arbetsuppgifter. I och med den individuella och differentierade lönesättningen kan och ska det aldrig vara lika för alla, men har man en lön långt under medianlön för sin examensårsgrupp kan man fundera på vad det beror på.

Det som är bra med Saco lönesök är att man kan välja hur man söker: statligt eller privat, specialistexamen eller inte, forskat eller inte, födelseår, examensår m m.

Är det för få som besvarar löneenkäten får man inte ut ett tillförlitligt resultat. Vi hoppas därför att alla medlemmar besvarar löneenkäten senare i år. Förra året var svarsfrekvensen ca 60 procent, vilket är bra. Men om alla besvarar enkäten kommer vi att få ett ännu bättre och mer tillförlitligt underlag.

REKOMMENDERAD INGÅNGSLÖN

Många undrar över vår rekommenderade ingångslön för nyexaminerade. Var får vi den siffran ifrån?

AVF baserar den på Saco lönesök och tittar på den övre kvartilen för nyexaminerade inom privat sektor året innan. Vad innebär då det? Jo, om övre kvartilen är t ex 30 900 kr/månad så har 25 procent av de nyexaminerade fått en ingångslön som överstiger 30 900 kr/månad medan 75 procent har fått en lön som understiger 30 900 kr/månad. På så sätt har AVFs rekommendation en fast förankring i verkligheten samtidigt som den är framåtsyftande.

FREDRIKE RITTER
ordförande, AVF

En rådgivare du kan lita på

PTK Rådgivningstjänst ger oberoende rådgivning om din tjänstepension till dig som är ITP-försäkrad och medlem i veterinärförbundet. Din arbetsgivare betalar in pengar till din tjänstepension ITP. Du påverkar själv hur pengarna ska användas.

Rådgivningstjänsten är kostnadsfri och PTKs lojalitet ligger bara hos de förbundsmedlemmar som använder tjänsten. PTK säljer inga försäkringar och får ingen provision. PTKs uppgift är helt enkelt att hjälpa dig att fatta kloka beslut utifrån din ekonomi, din familjesituation och dina önskemål.

Gå in på PTK Rådgivningstjänst redan idag: https://secure.radgivningstjanst.se/

VetStart – ett erbjudande för dig som funderar på att starta egen veterinärklinik

Funderar du på att starta en egen veterinärklinik? Vänd dig då till oss för stöd i de frågor som uppstår när du ska planera och starta din nya verksamhet.

Genom att samarbeta får medlemmarna i VetFamily tillgång till en rad fördelar. De viktigaste är lägre inköpspriser men även bättre villkor på utvalda produkter och tjänster.

Ska du starta en ny veterinärklinik är det särskilt viktigt att få rabatter och bra villkor på dyra kapitalvaror som t.ex. röntgen, labbinstrument och annan kostsam utrustning. VetFamily erbjuder också tjänster som förenklar administration av verksamheten samt utbildning och erfarenhetsutbyte mellan medlemmar.

Du som planerar att starta en ny klinik får även en fri konsultation då vi går igenom de viktigaste förutsättningarna för att du ska komma igång på ett bra sätt.

VetFamily lanserades i Sverige 2014 och har över 130 nöjda medlemmar.

Läs mer om oss på
www.vetfamily.se
eller ta kontakt för mer information:
Christian Hedborg
0708 305720
christian.hedborg@vetfamily.se

Vet Family

Att protestera mot en felaktig faktura

Alla företagare får då och då fakturor som inte är korrekta. Det kan vara allt från mindre fel som smugit sig in till rena försök till bedrägeri. Man ska därför alltid kontrollera misstänkta fel genom att jämföra med vad som levererats och vad man avtalat.

När det gäller fel bör du som företagare så snabbt som möjligt kontakta avsändaren för att komma överens om hur felet kan rättas till. Avsändaren kanske behöver skicka en kreditfaktura på en del av beloppet eller en leverans kanske ännu inte har kommit. Ibland räcker det med ett telefonsamtal för att ni ska komma överens. Skicka gärna en bekräftelse, t ex per e-post, på vad ni kommit överens om ifall ni avtalat om något per telefon.

När det gäller fakturabedragare ska man inte ringa upp dem och försöka förhandla. Risken finns att de lurar in företagaren i något nytt avtal eller överenskommelse. I dessa fall ska man ha för vana att göra en kortfattad skriftlig reklamation.

SKRIFTLIG REKLAMATION

Om man inte kan komma överens om en lösning med motparten ska man göra en skriftlig reklamation. Hänvisa gärna till fakturanummer och datum så att motparten lätt hittar vilken faktura det är som bestrids.

I reklamationen skriver man även vad och varför man invänder mot fakturan, t ex att säljaren tagit betalt för 110 kartonger men avtalat och levererat tio kartonger. Det är bra om man är så konkret som möjligt.

Det måste framgå om man bestrider betalningsansvar för fakturan i sin helhet eller bara delvis. Man bör även vara noga med att ange vad det är man vill ha för åtgärd och varför, t ex omleverans eftersom färgen på levererade kartonger är blå och de skulle ha varit röda enligt avtalet. Vad man kan begära för åtgärd beror på vad man avtalat om.

Skälet till att man ska bestrida fakturor skriftligen är både för att vara tydlig och för att hindra att motparten fortsätter att skicka påminnelser eller inkassokrav och tar ut en avgift för det. Avgift för betalningspåminnelse ska vara avtalad och högst 60 kr. För inkassokrav kan motparten ta ut högst 180 kr och den avgiften behöver inte vara avtalad. Motparten kan istället för att ta ut avgift för betalningspåminnelse och inkassokrav välja att ta ut förseningsersättning med 450 kr, om företaget är skyldigt att betala dröjsmålsränta.

Foto: Anil Bolukbas

Man ska ange vad det är man vill ha för åtgärd och varför, t ex omleverans om färgen på levererade kartonger är blå och de skulle ha varit röda.

RUTINER FÖR KONTROLL AV FAKTUROR

Ett annat skäl till att göra ett skriftligt motiverat bestridande är att det i så fall strider mot god inkassosed att göra en ansökan om betalningsföreläggande hos kronofogdemyndigheten. Det innebär att inkassoföretag inte får hjälpa motparten att göra en ansökan. Gör motparten själv en ansökan om betalningsföreläggande kan man begära att kronofogdemyndigheten gör en markering på uppgiften om ansökan så att den inte lämnas vidare till kreditupplysningsföretag.

Ibland händer det att den som skickar fakturan har med villkor i fakturatexten om sådant som parterna inte kommit överens om. Det kan vara t ex en standardformulering om att eventuella invändningar mot fakturan ska göras inom åtta dagar eller att ange en räntenivå som inte är avtalad. Om det inte blir aktuellt att tillämpa dessa tillkommande ensidiga villkor behöver man inte bestrida dem.

Om det är någon som man gör affärer med mer än en gång som försöker föra in nya villkor i fakturan, är det viktigt att man inte börjar följa dessa villkor och t ex betalar en högre dröjsmålsränta än avtalat eller enligt räntelagen. Börjar man följa villkor som motparten ensidigt fört in kan det räknas som praxis mellan avtalsparterna. Då kommer det att gälla för senare avtal mellan er om ni inte avtalar om något annat.

Alla företag bör ha rutiner för kontroll av fakturor och hur de ska hanteras om de inte stämmer. Det kan vara en del i att hålla nere kostnaderna och förhindra att företaget råkar ut för bedrägeri.

Karin Berggren
jur kand, ansvarig rådgivningen, Företagarna

SÖK ANSLAG FÖR HÄST-FORSKNING INFÖR 2017

Stiftelsen Hästforskning utlyser forskningsanslag för 2017. Stiftelsen beviljar anslag till forskning kring hästen och hästnäringen i Sverige och Norge. Utlysningens steg 1 stänger den 1 juni 2016.

Forskningsområden

Hästnäringens forskningsprogram är indelat i två programområden:

Veterinärmedicin, husdjursvetenskap och teknikvetenskap

- Hälsa och välfärd
- Utfodring, uppfödning och hållhållning
- Teknikutveckling
- Reproduktion

Samhällsvetenskap och humaniora

- Hästens roll för människan
- Hästens roll för samhället
- Hästens roll för miljön

Vi uppmuntrar till samverkansprojekt mellan Sverige och Norge

Ansökan i två steg

Årets utlysning sker i två steg. I steg 1 skickar du in en kortare skiss som bedöms med avseende på relevans och potential. Ett antal av ansökningarna ges möjlighet att skicka in en full ansökan i steg 2. Den bedöms med avseende på relevans och vetenskaplig kvalitet. Steg 2 öppnar 1 september och stänger 1 oktober 2016. Samma datum gäller för fortsättningsansökningar. Styrelsen tar beslut den 15 december 2016.

Mer information

Forskningschef Peter Kallings: +46 (0)8-627 20 11, peter.kallings@nsbroar.se

För norska ansökningar, kontakta Sus Anzjen, Norges forskningsråd: +47 22037098, sus@forskningsradet.no

Utlysning, forskningsprogram och länk till ansökningssystemet: www.hästforskning.se

STIFTELSEN HÄSTFORSKNING

Studier av hästens brosk under utveckling och inflammation

Msc Maria Löfgren, Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, SLU, försvarade fredagen den 18 mars sin avhandling för filosofie doktorsexamen med titeln "Chondrocyte and extracellular matrix alterations in equine cartilage during development and inflammation". Opponent var docent Lise Charlotte Berg, Köpenhamns Universitet.

Foto: Jenny Svennås-Gillner, SLU.

Klinisk artroskopi av häst. Avhandlingen har studerat osteoartritens förlopp för att utveckla metoder som kan diagnostisera sjukdomen i ett tidigt stadium.

disputationer

Osteoartrit (OA) är en vanlig orsak till hälta hos hästar. Sjukdomen påverkar alla vävnader i hästens led och innefattar inflammation och successiv nedbrytning av ledbrosket. Progressionen av OA från tidigt till sent stadium innefattar nedbrytning och omstrukturering av extracellulärt matrix (ECM) och fenotypiska förändringar i kondrocyterna. Klinisk diagnos ställs oftast sent i sjukdomsförloppet då det redan uppträtt irreversibla skador i ledens vävnader. Det är därför viktigt att öka kunskapen om sjukdomens förlopp för att utveckla metoder som kan diagnostisera OA i ett tidigt stadium, medan det går att stoppa det destruktiva förloppet i ledbrosket.

Syftet med avhandlingen var att följa förändringar i brosket vid dess normala utveckling och vad som sker när inflammation induceras av cytokinen interleukin (IL)-1β. Hypotesen var att specifika händelser under broskets utveckling och under inflammationsförloppet skulle kunna användas för att identifiera tidiga stadier av OA.

Lokalisationen av olika proteiner studerades under broskutvecklingen. Resultaten indikerar att de studerade proteinerna har betydelse för broskets utveckling, men någon exakt definition av kondrocyternas fenotyp kunde inte göras med dessa proteiner.

För att studera hur inflammation inducerad av cytokinen IL-1β påverkar ledbrosket användes en *in vitro*-modell där ledbrosk stimuleras med IL-1β. De proteiner som utsöndras från brosket kartlades med hjälp av kvantitativ proteomik. Resultaten visade att proteiner relaterade till inflammation och ECM utsöndrades i ett tidsrelaterat mönster med kollaps av det kollagena nätverket efter 25 dagar. Uttrycket av gener i brosket studerades med hjälp av microarray. Gener relaterade till inflammation, ECM och fenotyp förändrades under stimuleringstiden.

Sammanfattningsvis bidrar resultaten i avhandlingen till ökad kunskap om kondrocyter och deras omgivande matrix samt hur dessa påverkas av inflammationen under sjukdomsförloppet vid OA. Resultaten från *in vitro*-modellen kan användas för att upptäcka nya potentiella kandidater avseende biomarkörer för tidig OA. Modellen är även användbar för att studera effekter av nya farmakologiska substanser och dessas potential att hejda sjukdomsförloppet vid OA utan att använda försöksdjur. ■

Ny tjänst – ny lön – nya anställningsvillkor?

Om du står i begrepp att byta arbete eller om du ska tillträda din första tjänst, *kontakta förbundskansliet* för rådgivning innan du träffar avtal om anställningen. Ring någon av veterinärförbundets ombudsmän på tel: 08-545 558 20.

Vilken är din diagnos? – Svar

DIAGNOS OCH KOMPLETTERANDE UNDERSÖKNINGAR

Diagnosen bursit i kraniala nackbursan ställdes.

Vid ultraljudsundersökning av kraniala nackbursan kunde man se att den vänstra delen mätte ca 2x2 cm i tvärsnitt och sträckte sig knappt åtta cm långt över atlas (C1). Innehållet i bursan var lätt ekogent och väggen var lindrigt förtjockad. Den högra delen av nackbursan var större och mätte ca 2,7x3,7 cm och hade ett tydligt ekogent innehåll med förtjockad vägg (Figur 2). Ultraljudsguidat aspirat togs från höger sida där man fick ut ca 15 ml av en gul tjockflytande och flockig vätska. I samband med provtagning deponerades 250 mg Amikacin i bursan.

Cytologisvaret visade en mycket kraftig purulent inflammation utan synliga mikroorganismer. Totalantalet celler var 670 000 x 10^6/l där största delen bestod av neutrofiler med degenererat utseende.

FIGUR 2. *Ultraljudsundersökning visade att den högra delen av nackbursan mätte ca 2,7x3,7 cm och hade ett ekogent innehåll med förtjockad vägg.*

DISKUSSION

Bursit i nackbursan är ett relativt ovanligt problem (2). Hästar kan ha tre bursor som hör till ligamentum nuchae: den bilobulerade kraniala nackbursan (bursa subligamentosa nuchalis cranialis) som ligger ventrolateralt om nackbandet och sträcker sig från mitten/kaudala tredjedelen av C1 till kraniala C2, den kaudala nackbursan (bursa subligamentosa nuchalis caudalis) som ligger ovanför C2 och bursa supraspinous (bursa subligamentosa supraspinalis) som ligger över mankens högsta tornutskott. Kraniala nackbursan och bursa supraspinous finns hos alla hästar men en del hästar saknar den kaudala nackbursan (1).

De vanligaste symtomen vid en bursit i kraniala nackbursan är att hästen är svullen, varm och palpationsöm vid nacken. Hästen kan även ha ett nedsatt allmäntillstånd, vara stel i nacken och få vätskande fistelgångar som kommunicerar med bursan. Vid röntgenundersökning kan man ibland se mineraliseringar i mjukdelarna i området för nackbursan. Liknande symtom kan ses vid bursit i kaudala nackbursan och i bursa supraspinous (3, 4).

För att diagnostisera bursit i den kraniala nackbursan kan man använda sig av ultraljud eller magnetresonansundersökning (1). Vid en bursit ses en ökad fyllnad och/eller en förtjockad vägg i bursan. Inflammationen i bursan kan antingen vara septisk eller aseptisk. Vid ultraljud av en septisk bursit ses ofta en mer heterogen vätska och synovia jämfört med vid en aseptisk bursit där vätskan ofta är anekoisk och synovian homogen. Det är sällan klarlagt hur den septiska bursiten uppkommer eftersom det i många fall inte finns någon känd sårskada associerad med bursan (3). Vanliga infektionsagens är *Brucella abortus, Streptococcus* sp och *Staphylococcus* sp (3, 4). En aseptisk bursit kan uppkomma till följd av trauma mot nacken (1). Bursiten hos denna häst misstänktes vara septisk baserat på cytologiresultatet och vätskans ekogena utseende vid ultraljudsundersökningen. Ingen bakteriologisk odling gjordes på vätskan från bursan.

Aseptisk bursit kan allmänbehandlas med antiinflammatorisk medicin eller lokalbehandlas med kortikosteroider eller hyaluronsyra i bursan. Medicinska behandlingar har dock ofta endast en kortvarig effekt och hästen får ofta recidiv efter några veckor. Vid septisk bursit krävs ofta en långvarig behandling med antibiotika och antiinflammatoriska preparat. Ofta krävs även en kirurgisk upprensning och spolning av bursan genom bursoskopi (3).

En retrospektiv studie har gjorts där man tittat på fyra hästar med bursit i kraniala eller kaudala nackbursan. Av dessa fyra hade tre aseptisk bursit och en häst hade en bekräftad septisk bursit. I studien såg man att alla fyra svarade dåligt på endast konservativ behandling, antingen

antiinflammatoriskt lokalt och allmänt för de hästar där man misstänkte en aseptisk bursit eller antibiotika och antiinflammatoriskt allmänt för hästen där man diagnostiserat en septisk bursit. Alla hästar fick recidiv efter några veckor. Däremot svarade alla fyra bra på en bursoskopi med upprensning av den påverkade bursan och alla blev symtomfria och kom tillbaka till tidigare arbete (3).

UPPFÖLJNING AV FALLET

På grund av hästens långvariga problem och den mycket kraftiga inflammationen i bursan bedömdes kirurgisk upprensning av bursan vara det bästa behandlingsalternativet. Hästen behandlades preoperativt med Metacam och Hippotrim peroralt. Vid operationen sågs en kraftig inflammation och rikligt med fibrin i bursan. Operationen bedömdes som lyckad, endast en minimal mängd fibrin kvarstod i bursan efter upprensning.

Vid återbesök ca en månad efter operationen visade hästen inga tecken på smärta eller ökad värme från nackregionen. Det fanns fortfarande en tydlig men oöm svullnad över området för atlas. Hästen hade inga problem att röra huvudet varken i dorsoventral eller i lateral riktning. Uppföljande ultraljud visade att det bara fanns en mycket lindrigt ökad fyllnad i den vänstra delen av nackbursan men att den högra sidan fortsatt var lika fylld som innan operation, dock med anekoisk istället för heterogen vätska.

Ungefär sex månader efter operationen började hästen åter att få symtom från nacken och behandlades med Metacam allmänt och Compagel lokalt på nacken. Sju månader efter operationen kom hästen tillbaka till kliniken eftersom smärtsymtomen kvarstod. Hästen hade även utvecklat vad som tolkades som smärtutlösta attacker där den kastade sig handlöst. I samband med dessa hade hästen vid något tillfälle gått omkull. Vid ankomst till kliniken var nackbursan kraftigt fylld på höger sida. Hästen var lindrigt öm vid palpation och mycket ovillig att böja nacken vid lateral flexion åt båda hållen. Uppföljande ultraljud visade återigen en misstänkt septisk bursit. Då symtomen varit recidiverande sedan flera år tillbaka och risken bedömdes stor för nytt recidiv, även vid ny kirurgisk åtgärd, bedömdes prognosen som dålig. På grund av den dåliga prognosen och på grund av att hästen börjat bli farlig för sin omgivning avlivades den.

Referenser

1. Abuja GA, García-López JM, Manso-Díaz G et al. The cranial nuchal bursa: anatomy, ultrasonography, magnetic resonance imaging and endoscopic approach. Equine Vet J, 2014, 46, 745–750.
2. Baxter GM. Management of bursitis. In: Auer JA & Stick JA, eds. Equine Surgery, 4th ed. St Louis, Missouri, Elsevier Saunders, 2012, 1148–1157.
3. García-López JM, Jenei T, Chope K & Bubeck KA. Diagnosis and management of cranial and caudal nuchal bursitis in four horses. J Am Vet Med Assoc, 2010, 7, 823–829.
4. Mair TS & Divers TJ. Brucellosis in the horse. In: Mair TS & Divers TJ, eds. Infectious diseases of the horse. Equine veterinary education-peer-reviewed book. Merewort, Equine Veterinary Journal Ltd, 2009, 275–289.

NOMINERA DELEGATER TILL RM

Påverka din förening – nominera dig själv eller någon annan du litar på som delegat.

Läs mer på AVFs hemsida via www.svf.se.

22 maj **Sista dag för nominering**. Lämna dina förslag på delegater, med namn och adress, skriftligt eller via e-post till valberedningens ordförande Cecilia Hässler Pettersson, ***cecilia.hassler.pettersson@anicura.se***. Vi måste också få ett yttrande, t ex via e-post, från dem du nominerar, att de har accepterat och kan komma den 6–7 oktober, annars gäller inte nomineringen. Vi vill också veta namnet på dig som nominerar.

7–26 juni **Det elektroniska valet äger rum**. E-postmeddelande skickas till alla med information hur det går till.

6–7 oktober **Representatskapsmötet (RM)**. Delegater som behövs ska ersätta 5 st gällande VK (valkorporation) 1, 3 st gällande VK 2, 1 st gällande VK 3, 4 st gällande VK 4 och 2 st gällande VK 5.

SLU ledigkungör följande stipendier ur

2016 ÅRS STIPENDIEFONDER

vid Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

SÖKBARA FÖR LEG VETERINÄRER

Gymn dir Stina Johanssons i Fränsta fond för veterinärmedicinsk forskning, årets stipendiebelopp ej klart (2015 var utdelningsbart belopp 23 564 kr).

”Utdelas i form av bidrag till forskare som arbetar med klinisk veterinärmedicinsk forskning i Sverige eller vid utländsk vetenskaplig institution eller som resestipendium till kliniskt verksam veterinär. Företräde till forskningsbidrag för klinisk forskning har examinerad veterinär, som nyligen påbörjat forskarutbildning inom kliniskt ämne. Företräde till resestipendium har examinerad veterinär verksam vid klinisk institution i Uppsala. *Bidrag ges inte till forskning som innefattar djurförsök*. Sökande som vill förlägga forskningsverksamhet till utländsk institution skall vara svensk medborgare.”
Fullständig projektbeskrivning ska bifogas ansökan.

Gunnar Philipssons stipendiefond, årets stipendiebelopp ej klart (2015 var utdelningsbart belopp 15 846 kr).

”Utdelas till understödjande av vetenskaplig forskning i första rummet till studier av hästens, men jämväl till studier av fårets sjukdomar. Understöd skola i första hand utdelas till lärare vid veterinärhögskolan och eljest till svensk veterinär som av kollegienämnden anses därtill kvalificerad.”
Fullständig projektbeskrivning ska bifogas ansökan.

Stiftelsen ”Till min mors minne, Amanda Personnes fond”, årets stipendiebelopp ej klart (2015 var utdelningsbart belopp 84 659 kr).

Utdelas i form av bidrag till forskning kring behandling och vård av sjuka hundar.
Fullständig projektbeskrivning ska bifogas ansökan.

Linnea och Axel Ericsons stipendiefond, årets stipendiebelopp ej klart (utdelningsbart belopp ca 150 000 kr)

”Utdelas till stöd för vetenskapligt forskningsarbete rörande hästens och hundens sjukdomar. Stipendiet skall utdelas till yngre forskare vid fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap som avlagt veterinärmedicine doktorsexamen för att av vederbörande i dennes forskning nyttjas för teknisk assistans, resor, apparatur eller material (foder, farmaka, röntgen o dyl)”. Stipendiet kan delas. Stipendiet kan innehas i högst tre år under förutsättning att det vetenskapliga arbetet fortfarande pågår.
Fullständig projektbeskrivning ska bifogas ansökan.

Jacobi’ska stipendiefonden, årets stipendiebelopp ej klart (utdelningsbart belopp ca 32 500 kr)

”Stipendiet utdelas som resestipendium åt en ung veterinärläkare, som med beröm absolverat sin djurläkarexamen och innehar akademisk bildning samt visat sig jämte den teoretiska veterinärvetenskapen äga mer än vanligt praktiska anlag i förening med redbar vandel.”

SÖKBARA FÖR VETERINÄRSTUDERANDE

Regementsveterinär och fru Carl Ahlgrens stipendiefond, årets stipendiebelopp ej klart (2015 var utdelningsbart belopp 50 856 kr).

”Stipendiet tilldelas skötsam studerande, som tillhör någon av **2:a–4:e årskurserna** samt i sina studier vid veterinärhögskolan ådagalagt mycket god studiebegåvning och förvärvat goda vitsord.”

August Carlssons stipendium, årets stipendiebelopp ej klart (2015 var utdelningsbart belopp 66 783 kr).

”Bidrag skall tilldelas skötsam veterinärstuderande med goda vitsord i sina studier vid veterinärhögskolan, med företräde för den, som ådagalagt särskilt intresse och kunnighet i fråga om hästens vård och behandling.”

Veterinärmedicinska fakultetens stipendiesamfond, årets stipendiebelopp ej klart (2015 var utdelningsbart belopp 66 547 kr).

Samfonden har bildats genom sammanläggning av följande enskilda fonder efter medgivande av Kammarkollegiet 1992-10-01: Anderssons, Gustafssons, Heimanns, Modigs, Palms, Schmidts, Tinnerstedts, Vennerholms och Östergötlands veterinärkassors. Utdelning sker i form av stipendier inkl resestipendier till en eller flera veterinärstuderande. I tillämpliga delar ska hänsyn tas till föreskrifterna i urkunderna för de i stipendiesamfonden ingående donationerna. Stipendier bör i första hand tilldelas studerande som passerat utbildningens icke kliniska del.

Stiftelsen Elsa Paulssons minnesfond, årets stipendiebelopp ej klart (2015 var utdelningsbart belopp 56 506 kr)

Dåvarande Veterinärmedicinska fakulteten, SLU, erhöll under hösten 2000 en donation från herr Torbjörn Paulsson, Sollentuna. Fakultetsnämnden beslutade, i enlighet med donators önskan, att stiftelsens ändamål är att tillgängliga medel ska användas till stipendier för studerande inom veterinärprogrammet för genomförande av examensarbete. Stipendiet får innehas under högst ett år.

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap utlyser härmed stipendium att utdelas till en eller flera veterinärstuderande för täckande av kostnader (analyser, resor etc) i samband med genomförande av examensarbete. Till ansökan ska bifogas studieplan för examensarbetet, projektbeskrivning samt vad sökta medel ska användas till (kostnadskalkyl med detaljerade uppgifter om kostnader för t.ex. resor, uppehälle och analyser).

OBS! Vid bedömning av ansökan till Elsa Paulssons minnesfond läggs stor vikt vid att ansökan är korrekt formulerad och fullständig avseende upprättade kostnadsplaner för finansiering av examensarbeten.

Ansökan på särskild blankett ska ha inkommit till **Registrator, SLU, Box 7070, 750 07 Uppsala** eller till **registrator@slu.se,** alternativt i registrators brevlåda utanför entrén till Almas allé 8**, senast fredagen den 29 april 2016.**

Ansökan plus eventuella bilagor insänds gärna elektroniskt. 2016 års blanketter finns på VH-fakultetens hemsida www.slu.se/vh/stipendier.

Den sökande är själv skyldig att förse sin ansökan med sådana uppgifter som behövs för bedömning av ansökan. OBS! Till stipendier som fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap utlyser behöver den sökande inte bifoga något utdrag ur studiedokumentationsregistret (LADOK).

Ansvarsärende

Skickade hem tik under pågående förlossning

En djurägare anmälde veterinärerna AA, BB och CC för felbehandling av en hund i samband med en förlossning, men samtliga veterinärer bestred anmälan.

ansvarsärende

DJURÄGARENS ANFÖRANDE

Ägarens chihuahuatik, 16 månader gammal, skulle valpa för första gången. Tiken var vid väldigt bra hälsa. Ägaren körde akut från sitt hem till ett större djursjukhus natten den 4 februari då tiken inte på egen hand kunde förlösa valparna och dessutom hade stor smärta. Tiken hade haft värkar redan vid 19-tiden den 3 februari. De var framme vid djursjukhuset strax innan kl 02.00. Veterinär AA tog emot och enligt veterinärens bedömning var hunden i bra kondition. Veterinären valde därför att ge hunden dropp för att sätta igång värkarna. Ägaren ifrågasatte behandlingen eftersom hon inte hade någon erfarenhet eller vetskap om födande tikar. Enligt AA var dropp det bästa alternativet.

Tiken fick två valpar och var även då i ett bra tillstånd. Det gick två timmar utan att någon ytterligare valp kommit och ägaren fick rådet av AA att åka hem och låta tiken föda på egen hand. Hon frågade om veterinären kunde undersöka tiken så ägaren visste hur många valpar det var men AA ansåg inte att det var nödvändigt. Ägaren fick ingen information om vad hon skulle göra om hunden födde i bilen trots att hon talat om att hon och hennes sällskap var amatörer. Tiken födde en valp i bilen som tyvärr avled. Veterinär AA hade sagt att det var normalt om tiken födde en död valp så ägaren regerade inte mycket på det.

Efter sju till åtta timmar hade inga fler valpar kommit och ägaren åkte in till ett annat djursjukhus. Där ansåg man att ett kejsarsnitt borde göras men ägaren fick vänta från kl 08 till kl 13 innan kejsarsnittet utfördes, trots att hennes dotter hade ringt och bokat tid och informerat om läget. Efter kejsarsnittet fick hunden ingen antibiotika eller annan nödvändig behandling. Ägaren berättade att tiken inte fött på tio timmar efter det att den tredje, döda, valpen kommit i bilen och det borde varit en varningssignal för personalen. Istället för behandling fick de åka hem och den 5 februari avled tiken. Enligt veterinärerna hade hundens livmoder spruckit och den hade fått en infektion vid moderkakan. Det kom som en chock för ägaren då hon tidigare fått höra att hunden var helt frisk och att hon kunde åka hem.

Ägaren ville i första hand anmäla veterinär AA för att han släppte iväg hunden trots att ägaren sagt att hon inte hade någon kunskap om dräktiga tikar. AA visste även att det gått två timmar sedan de första valparna kommit. Enligt ägaren borde hunden fått mer dropp och om det inte hjälpt borde AA ha gjort ett kejsarsnitt. ➤

Ägaren ansåg även att veterinärerna BB och CC vid det andra djursjukhuset borde ha agerat direkt vid hundens ankomst och utfört kejsarsnittet omgående eftersom hunden haft ont i flera timmar. BB och CC valde att avvakta fram till eftermiddagen vilket ledde till att hundens livmoder sprack och hunden avled senare samma natt. BB och CC gav ingen hjälp till ägaren med de två valparna som var kvar utan rådde henne att söka information på nätet. Det gick inte att föra en konversation med dem över huvud taget.

VETERINÄR AAs ANFÖRANDE

AA tog emot hunden kl 02 den 4 februari. Vid ankomst var hunden pigg och hade med jämna mellanrum mindre värkar. Den kliniska undersökningen var utan anmärkning. AA kunde vaginalt känna en normalstor, rätt positionerad valp med huvudet i bäckenhålan och föreslog medicinsk behandling (kalciumdropp) initialt. Han förklarade för djurägarna att det kunde bli aktuellt med en röntgenundersökning om hunden inte svarade på den initiala behandlingen. Det fanns så långt ingen misstanke om felläge av den första valpen. AA informerade kort om eventuella orsaker till dystoki och nämnde dödfödda valpar som en möjlig orsak. Han påstod inte att det skulle vara normalt. Både AA och sköterskorna på plats tittade med jämna mellanrum till hunden och valparna. De kunde konstatera att valparna diade och att tiken aktivt tog hand om valparna. AA konstaterade att tiken verkade ha två till tre valpar kvar, vilket han informerade djurägarna om.

En timma efter att tiken fött valparna talade AA om för djurägarna att de kunde välja att åka hem men att de gärna fick stanna kvar. Han sa att det vid tillfället inte fanns indikation för vidare behandling men att det alltid finns en risk för att det återigen uppstår komplikationer fram till att alla valpar är ute. AA bad djurägarna kontakta djursjukhuset och komma tillbaka om hunden inte fött någon mer valp inom någon timma. Djurägarna uppmanades även att ringa om de hade frågor och att de kunde åka till det andra djursjukhuset på morgonen om det skulle behövas ytterligare veterinärvård. Sista gången AA såg hunden var den fortfarande pigg och hade bra värkarbete men var inte inne i någon utdrivningsfas. Han hörde inget mer om hunden förrän djurägarens dotter ringde och meddelade vad som hänt. AA ringde efter önskemål upp djurägaren och förklarade förloppet och tankegången vid besöket hos dem.

VETERINÄR BBs ANFÖRANDE

Tiken kom in till djursjukhuset den 4 februari cirka kl 08.00 på grund av dystoki. Initial undersökning och behandling gjordes av en annan veterinär. Tiken röntgades och bilderna visade att två valpar fanns kvar. Blodprov togs som visade att Ca och glukos var normala. Hunden fick dropp intravenöst, rehydrex med glukos och en injektion Hipracin. Trots att tiken hade värkar förändrades inte en av valparnas läge och kejsarsnitt bedömdes som nödvändigt. Beslut om kejsarsnitt fattades någon gång mellan kl 10.00 och 10.30. Hunden var vid gott allmäntillstånd och sövdes kl 10.50. Narkosen och operationen förlöpte normalt. Veterinär CC utförde operationen under BBs överinseende. Det enda handgrepp BB utförde var att under operationen lyfta upp vänster livmoderhorn ur buken före incisionen i uterus. BB var närvarande från det att buken öppnades tills såret i livmodern sytts ihop. CC suturerade därefter buksåret.

Hunden preoxygenerades med syrgas i mask. Induktionen utgjordes av Propolipid intravenöst och underhåll med isoflurangas. Kontinuerligt dropp gavs under operationen och tiken låg på värmedyna. Narkosövervakning via Cardell var kopplad och separat anestesijournal upprättades av den leg djursjukskötare som sövde hunden och var närvarande under hela operationen. Livmodern hade ett helt normalt useende vid operationen, ingen missfärgning eller försvagning kunde iakttas. Lindrig mängd klar vätska, utan blodtillblandning, fanns i

Ordinarie fullmäktigemöte

Sveriges Veterinärförbund

måndagen den 30 maj 2016
Stockholm

Ni som är valda fullmäktigeledamöter för 2016 – boka in i era almanackor redan nu!

Motioner senast 18 april 2016

Enligt förbundsstadgarna ska motion, som väcks av förening, sektion eller förbundsmedlem, ha inkommit till förbundsstyrelsen, Sveriges Veterinärförbund, Box 12 709, 112 94 Stockholm senast *sex veckor före mötet*, dvs senast måndagen den 18 april 2016. Motion inkommen därefter tas inte upp för beslut av fullmäktige.

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

buken. Snitt i livmodern gjordes ventralt i distala delen av vänster livmoderhorn. Genom det kunde båda valparna plockas ut. I vänster livmoderhorn fanns ett missbildat levande foster som avlivades. Den andra valpen, som var död, togs ut från corpus uteri. Innehållet i livmodern kring den utgjordes av grönaktigt sekret från moderkakan. Det fanns inget synligt var eller annat onormalt innehåll. Efter att valparna tagits ut fick hunden injektioner av Metacam och Temgesic. Livmodern suturerades i två lager invaginerande med 3-0 PDS. BB var med fram till dess vid operationen.

Den postoperativa vården var den som är rutin vid djursjukhuset. Djuret läggs på fällar och en fäll läggs även över djuret för att det ska hålla värmen. Det finns hela tiden en djursjukskötare som sköter tillsynen och slår larm om något verkar onormalt. Hunden fick fortsatt dropp under uppvaknandet. BB kontrollerade själv tiken postoperativt vid minst ett tillfälle och bedömde att den vaknade normalt, slemhinnefärg och puls var utan anmärkning. Ingen onormal blödning från vulva kunde ses och operationssåret var utan anmärkning. Hunden var inte tröttare än BB förväntade sig med tanke på valpningsförloppet. Hon talade med djurägaren någon gång mellan kl 12.30 och 13.30 och berättade att operationen gått bra. BB informerade om att en valp var död och att den andra fått avlivas på grund av att den var missbildad. BB sa även att hunden kunde gå hem så fort den var tillräckligt pigg. När tiken lämnades hem var den enligt uppgift dämpad men pysslade om de två valpar den fått tidigare. Djurägaren fick muntliga och skriftliga hemgångsråd.

Dagen därpå fick BB besked om att hunden avlidit under natten och vad man hittat vid obduktionen. BB har inte fått besked om att djurägaren önskade kontakt med henne. Ansvarig personal gjorde inga observationer under eller efter operationen av hunden som tydde på att livmodern var skadad eller i övrigt påverkad. BB har inga förklaringar till det inträffade utan kan bara beklaga förlusten. BB vill dock påpeka att tiken endast var 15 månader gammal vid kejsarsnittet. Djurskyddslagens föreskrifter medger parning tidigast vid 18 månaders ålder. En anmälan om det har sänts till länsstyrelsen.

VETERINÄR CCs ANFÖRANDE

CC var en av de kirurger som utförde kejsarsnittet. Enligt journal påbörjades sövningen kl 10.50 och operationsstart var kl 11.05, inte kl 13. Kejsarsnittet utfördes lege artis. Hela livmodern inspekterades och den del som sedan rupturerade var väl synlig. Inga tecken på infektion eller försvagad livmodervägg syntes under operationen. De rupturer eller dess förstadier som sågs vid obduktionen fanns inte vid tiden för kejsarsnittet. Det skedde inget onormalt vid hundens uppvaknande. CC kontrollerade själv status vid ett par tillfällen och hunden var trött men vid normal medvetandegrad med fin färg på slemhinnor. Den missbildade valpen levde och hade ryggmärgsbråck och hjärnbråck och avlivades. Det fanns inga indikationer för antibiotikabehandling vid hemgång eftersom inga tecken på infektion sågs. Det hade heller inte tillstött några komplikationer under operationen som skulle indikerat antibiotika. Det är rutin inom hundsjukvård att skicka hem en tik som verkar frisk enligt en klinisk bedömning efter kejsarsnitt när den är pigg nog att ta hand om sina valpar.

Djurägaren hävdar att hunden inte fick nödvändig behandling vilket skulle bidragit till dess död, men det framgår inte vilken behandling som avses. CC har inte fått meddelande om att djurägaren önskat att hon skulle ringa, CC har heller inte vägrat att prata med djurägaren. Djurägaren fick med ett hemgångsråd om skötsel efter operationen och muntlig information från en kollega vid hemgång. Ägaren lämnade hunden utan tillsyn från kl 01 till kl 05 då den hittades död. CC föreslog en kostnadsfri obduktion för att få klarhet i varför hunden dog. Rupturerna satt ungefär vid läget för den missbildade valpen. Obducerande veterinär ringde upp djur- ➤

Sällskapet för veterinärmedicinsk forskning kallar till ÅRSMÖTE

Onsdagen den 25 maj kl 14.00 i VMFs kårhus, Ultuna, Uppsala.

I anslutning till årsmötet hålls en presentation
om livsmedelshygieniska risker med köttfärs förpackad i modifierad atmosfär
av Sofia Boqvist

Kaffe och gofika serveras!

Alla gamla och nya medlemmar hälsas hjärtligt välkomna!

Se även www.vetmedforsk.se

ägaren direkt efter obduktionen och djurägaren fick även skriftlig information om obduktionsresultatet.

Djurägaren ville prova medicinsk behandling före ett eventuellt kejsarsnitt av kostnadsskäl trots att kritiska tidsgränser för normal valpning överskridits. Detta var orsaken till att snittet gjordes tre timmar efter besöksregistrering, inte att operationsavdelningen väntade med att utföra snittet. Fallet har inte hanterats med fördröjning, besöksregistreringen var kl 07.59, en röntgenbild är tidsmärkt kl 08.16 och en kl 08.25. Kl 09.50 gavs hipracin. Beslut om kejsarsnitt fattades sannolikt tidigast kl 10.20.

CC konstaterade också att djurägaren inte följt Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2008:5) där det framgår att en tik inte får paras före 18 månaders ålder. Hunden var vid tiden för kejsarsnittet enligt journal 15 månader gammal och enligt anmälan 16 månader gammal.

CC kan inte se att hon kunde gjort något annorlunda som hade förhindrat hundens död. Hon beklagar det inträffade och har full förståelse för djurägarens sorg och frustration.

JORDBRUKSVERKS YTTRANDE

Jordbruksverket överlät den veterinärmedicinska bedömningen åt ansvarsnämnden avseende veterinärerna AA, BB och CC.

ANSVARSNÄMNDENS BEDÖMNING

Veterinär AA tog emot en 15 månader gammal chihuahuatik under påbörjat förlossningsarbete. Det gäller en ras med en känd förlossningsproblematik och tiken var i detta fall ung och hade parats för tidigt. AA gav tiken kalkdropp, varefter hon födde två valpar. AA lät därefter tiken gå hem utan att först genomföra en röntgenundersökning. En röntgen hade krävts för att säkerställa antalet kvarvarande valpar och för att bedöma valparnas läge. En röntgenundersökning hade eventuellt också kunnat bidra med information om huruvida kvarvarande valpar var i livet eller inte. Sammantaget finner ansvarsnämnden att AA, genom att låta hunden gå hem under pågående förlossning utan att först ha genomfört en röntgenundersökning, agerat försumligt och åsidosatt sina skyldigheter som veterinär. För denna försumlighet tilldelades AA en disciplinpåföljd i form av en erinran.

Veterinärerna BB och CC träffade hunden följande morgon och förmiddag. Ansvarsnämnden ansåg inte att BB eller CC hanterat fallet på ett felaktigt sätt utan de bedöms ha gjort korrekta bedömningar och vidtagit korrekta åtgärder. Komplikationer inträffar ibland utan att någon har gjort fel och i detta fall är det inte sannolikt att rupturen på livmodern förelegat vid operationen. Anmälan mot BB och CC ledde inte till någon disciplinär påföljd.

JOHAN BECK-FRIIS

noterat

Ny EU-rekommendation mot svanskupering

Enligt ett EU-direktiv från 2008 ska EUs medlemsstater se till att svanskupering av grisar inte sker rutinmässigt utan bara om det finns bevis på att skador har uppkommit på grund av svansbitning. Den 8 mars publicerade EU-kommissionen en rekommendation (EU 2016/336) om åtgärder för att minska behovet av svanskupering vid grishållning.

Enligt direktivet från 2008 ska andra åtgärder vidtas för att förhindra svansbitning och oönskade beteenden, innan djurhållaren får utföra svanskupering. Med "andra åtgärder" avses att olämpliga djurhållningsmetoder och miljöförhållanden ska åtgärdas. Trots dessa regler svanskuperas en stor del av grisarna i många EU-länder utanför Sverige.

De nya rekommendationerna från kommissionen klargör att "sysselsättningsmaterial bör göra det möjligt för svinen att uppfylla sina grundläggande behov utan att det äventyrar deras hälsa". Rekommendationen specificerar att sysselsättningsmaterialet bör vara säkert, ätbart och helst ha några näringsmässiga fördelar. Materialet bör även vara tuggbart så att grisarna kan bita på det, utforskningsbart så att djuren kan undersöka det och manipulerbart så att grisarna kan flytta på materialet eller ändra dess utseende eller struktur. Förutom dessa egenskaper bör sysselsättningsmaterial tillhandahållas på ett sådant sätt att det är av hållbart intresse, tillgängligt för oral manipulation, tillgängligt i tillräcklig mängd och rent och hygieniskt, skriver kommissionen.

Det publicerade dokumentet är en rekommendation och därmed inte juridiskt bindande att följa för medlemsländerna.

EU-kommissionen har publicerat rekommendationer för hur medlemsstaterna ska minska behovet av svanskupering vid grishållning.

FOTO: JOHAN BECK-FRIIS

Ansvarsärende

Slog häst för att få ner nässvalgssond

En djurägare anmälde veterinären XX för felbehandling av en kolikhäst men veterinären bestred anmälan.

ansvarsärende

DJURÄGARENS ANFÖRANDE

Djurägaren ringde till distriktsveterinärerna då hennes ponny visade tecken på kolik. Hästen ville rulla sig hela tiden, var väldigt loj, nere och visade att den hade ont i buken, främst på höger sida. Veterinär XX kom ut och när veterinären skulle slanga vatten och försökte föra in slangen i hästens vänstra näsborre gick det snett. Först försökte veterinären göra ingreppet i boxen men hästen blev orolig. Ägaren föreslog att de skulle vara på stallgången då det var säkrare och då hon kunde hålla i hästen. XX fick ändå inte in slangen i näsborren, hästen fick besvär med att andas och backade lite och ryckte med huvudet. Det var inte mycket eftersom hästen var väldigt tagen av koliken och var loj och orkeslös.

När veterinären inte fick in slangen i näsborren tappade han fattningen och slog hästen hårt två gånger i huvudet. Hästen blev således misshandlad av veterinären som var där för att behandla och hjälpa den. Ägaren blev så chockad av beteendet från veterinären att hon inte kom sig för att göra något. Men efter de två slagen skyddade hon hästens huvud så veterinären inte kunde fortsätta misshandeln. Ägaren stod så nära hästen att slagen ven nära henne också. När hon sa till XX att hästen var hans patient och att som veterinär kunde man inte bete sig på ett sådant sätt blev XX aggressiv och attackerade ägaren verbalt. XX skyllde situationen på ägaren och kränkte henne genom att säga att hon var seg och annat nedsättande. Det var ett otroligt oprofessionellt sätt att bete sig på gentemot en kund. Djurägaren ifrågasätter om hon ska behöva vara rädd för veterinären när hon är ensam i stallet.

När XX skrev ut räkningen nämnde ägaren att priset borde dras ner på grund av veterinärens dåliga beteende. XX svarade hätskt att han borde ta mer betalt på grund av att hästen ryckte med huvudet. Senare frågade veterinären hur mycket ägaren tänkt sig i avdrag men hon svarade att hon inte visste. Hon talade om att hon tänkte gå vidare med saken och kontakta XXs arbetsgivare eller samarbetspartner. Veterinären blev vansinnig och sa att hon inte behövde ringa fler gånger och försvann. Ägaren tog för givet att veterinären gick ut med sin väska och skulle komma tillbaka eftersom droppet satt kvar i hästen och hon inte hade fått någon information om hur hon skulle göra. Veterinären åkte dock och ägaren fick själv reda ut hur hon skulle byta droppet. Hon vakade hos sin häst hela natten och efter en lång tid ringde XX och gav en halvhjärtad ursäkt för att han slagit hästen och ➤

SLU
Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences
Institutionen för Kliniska vetenskaper

16–27 maj 2016

v 20, 16–20 maj i Uppsala, SLU och
v 21, 23–27 maj i Skara

KURS I ARTIFICIELL INSEMINATION, NÖT

Målgrupp: Veterinärer (med svensk behörighet att utöva veterinäryrket) som arbetar med AI och djurhälsovård vid husdjursförening eller som distrikts-/privatpraktiserande veterinär. Sökanden bör ha minst 1 års yrkeserfarenhet.

Antal deltagare: 15 deltagare (minst 11, max 18).

Kursavgift: 18 000 kr (exkl kostnader för transport, mat och logi), 25 % moms tillkommer.

Kursansvarig: Renée Båge

OBS! Ansökning till kursen skickas till Susanne Pettersson, Inst för KV, administrationen, Box 7054, SLU, 750 07 Uppsala eller till susanne.pettersson@slu.se **senast den 22 april 2016**.

I ansökan ska anges namn, personnummer, adress, telefonnummer, år för avlagd examen, samt motiv för önskan att gå kursen, arbetsgivarens namn (samt fakturering-adress) alternativt namn på egen firma.

stuckit från besöket. Veterinären skyllde fortfarande på djurägaren. Hon anser att det var ett tjänstefel att lämna en patient och en kund på det sättet.

Nästa dag blev hästen sämre och en annan veterinär kom ut och behandlade hästen och gjorde ett fantastiskt jobb. Det visade sig att hästen inte fått kramplösande av XX.

VETERINÄRENS ANFÖRANDE

Hästen led av förstoppning och när XX skulle slanga hästen i vänster näsborre ryckte den hela tiden med huvudet upp och ner. XX försökte få i slangen med hjälp av höger hand men kom inte ens in med slangen vid näsborren för att djurägaren inte kunde hålla i sin häst. De höll på i boxen minst åtta till tio minuter och sedan i stallgången några minuter till. XX tappade humöret och gav hästen rent reflexmässigt en, som han inser, kraftig örfil med högerhanden. Hästen reagerade med att bli helt lugn och han kunde föra ner nässvalgssonden och kände med handen att den hamnade rätt. XX har aldrig slagit ett djur tidigare och det är oförlåtligt men han blev irriterad när djurägaren inte gjorde någon ansats att hjälpa till trots att hästen inte samarbetade. XX sa till djurägaren i hårda ordalag att hon måste hjälpa till bättre. Det var inte fråga om fortsatt misshandel eller att djurägaren skyddade hästen utan när hästen fått örfilen fick XX ner slangen med en gång, vilket inte gått om djurägaren stått mellan honom och hästen. XX uppfattade djurägaren som seg och långsam vilket han naturligtvis inte hade någon rätt att säga. Han sa inte att han skulle ta mer betalt men djurägaren ville att XX skulle halvera räkningen och då sa han att han borde ta mer betalt för att han inte fick någon hjälp. När XX satte droppet visade han tydligt hur djurägaren startade och stängde av det samt hur man byter dropp. Därefter skrev XX journal och avslutade besöket. Han lämnade inte patienten i sticket utan besöket var avslutat och han åkte hem. När XX kom hem ringde han upp djurägaren (efter cirka 15–20 minuter) och bad om ursäkt för hästens örfil, hans sätt mot henne och meddelade hur djurägaren skulle gå med hästen efter behandlingen vilket XX hade glömt att skriva i journalen.

XX påtalade att han är en lugn och sansad person som behandlar djuren med respekt och aldrig slår djur, men av någon anledning när djurägaren inte kunde hantera hästen och de försökt så länge med nässvalgsonden så rann det över.

JORDBRUKSVERKS YTTRANDE

Jordbruksverket överlät den veterinärmedicinska bedömningen åt ansvarsnämnden avseende veterinären XX.

ANSVARSNÄMNDENS BEDÖMNING

Ansvarsnämnden konstaterade inledningsvis att det inte är förenligt med vetenskap och beprövad erfarenhet att bestraffa ett djur med slag och att ett djur ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande. Även om ponnyn blev lugn efter XXs slag så att han därefter kunde utföra planerad behandling, hade det funnits andra alternativ i den uppkomna situationen. Exempelvis hade XX kunnat bremsa ponnyn eller sedera den lätt. Veterinär XXs agerande var därmed felaktigt. Därutöver borde XX ha lämnat skriftliga instruktioner om fortsatt behandling alternativt försäkrat sig om att djurägaren förstått de muntliga instruktioner han enligt egen utsago lämnat. Den kritik som kan riktas mot XX avseende hanteringen av ärendet är dock inte tillräckligt allvarlig för att det ska leda till en disciplinär påföljd. Anmälan ledde inte till någon disciplinpåföljd.

JOHAN BECK-FRIIS

Veterinärmästerskap i golf

för veterinärer, sponsorer och familjemedlemmar

12–13 augusti 2016
Vesterby/Landeryds GK, Östergötland

Fredagen 12/8: Gemensam lunch kl 12, därefter fortlöpande start 4-boll/bästboll kl 13. Middag med prisutdelning.

Lördagen 13/8: Första start 8.30, singel slaggolf. Lunch, tillgång till bastu och utomhusbubbelpool. Middag med underhållning och prisutdelning.

Anmälan senast 31/5 genom att sätta in 200 kr/deltagare till Sven Ödman bg 740-8685 Dixivet AB. Ange namn, golf-id samt mailadress.

Boende bokas direkt med Vesterby på tel nr 013-362200. Begränsat antal platser!

Varmt välkomna!

Anette Gladh, anette_vet@hotmail.com, 0708-173420
Sven Ödman, svenodman@hotmail.com, 0703-164165

Fler än någonsin får cancer.

Hjälp oss vända trenden!

Säg Nej till cancer på cancerfonden.se/nej

Cancerfonden

KONGRESSER & KURSER

Svenska

Webbkurser
DISA – Djuromsorg vid slakt och annan avlivning
Djurskyddsbedömning Gris
Hantering av djurskyddsbrott.
Arr: Nationellt centrum för djurvälfärd (SCAW). Info: Maria Forsberg Lönn, maria.lonn@slu.se och www.slu.se/sv/centrumbildningar-och-projekt/nationellt-centrum-for-djurvalfard/utbildning1/aktuella-utbildningar/ eller www.slu.se/scaw

v 15

13/4 -16. Aktuella vaccinationsfrågor för hund och katt, Stockholm.
Arr: MSD Animal Health.
Info: msdah.sweden@merck.com, 08-522 216 60

14/4 -16. Aktuella vaccinationsfrågor för hund och katt, Lund.
Arr: MSD Animal Health.
Info: msdah.sweden@merck.com, 08-522 216 60

15–16/4 -16. Seminarium i företagande för mindre veterinärföretagare i samband med FVFs ordinarie föreningsstämma, Göteborg. Arr: Företagande veterinärers förening (FVF).
Info: www.svf.se/sv/FVF/

15–16/4 -16. Sarah Heath: "Promoting feline behavioural health and welfare in veterinary practice", Uppsala.
Arr: UDS, SLU i samarbete med Jamaren. Info: https://simplesignup.se/event/71846 och www.universitetsdjursjukhuset.se

v 16

21/4 -16. Ny som chef, Karlstad.
Arr: Saco. Info: www.saco.se/nyheter--debatt/kalender/

21/4 -16. Att driva företag, Karlstad.
Arr: Saco. Info: www.saco.se/nyheter--debatt/kalender/

22–24/4 -16. Hästtandvård för veterinärer med hästpraktik, delkurs 2, Uppsala.
Arr: SLU. Info: ove.wattle@slu.se

22–24/4 -16. VeTA–dagarna – tema katt, Stockholm. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 17

25–27/4 -16. Endodonti del I, Halmstad.
Arr: Accesia Academy.
Info: http://accesia.se/events, info@accesia.se, 035-397 97

v 19

9–10/5 -16. Djurtandsköterskan del II, Halmstad. Arr: Accesia Academy.
Info: http://accesia.se/events, info@accesia.se, 035-397 97

9–10/5 -16. Samband mellan kost och motion och vissa sjukdomar för hund & katt (del 3), Knivsta.
Arr: Sallander Pet Diet, Exercise & Health AB. Info och anmälan: www.sallanderconsulting.com

12–13/5 -16. Ultraljud grundläggande ekokardiografi, Göteborg.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

12–14/5 -16. Extraktionskurs, Halmstad.
Arr: Accesia Academy.
Info: http://accesia.se/events, info@accesia.se, 035-397 97

13–14/5 -16. Sårvård grund, Göteborg.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 20

NY 16–27/5 -16. Kurs i artificiell insemination, nöt, Uppsala och Skara.
Arr: SLU. Info: susanne.pettersson@slu (se annons i denna tidning)

v 24

13–17/6 -16. Dentistry del I, Halmstad.
Arr: Accesia Academy.
Info: http://accesia.se/events, info@accesia.se, 035-397 97

v 32

13/8 -16. Kurs Hjärtfel hos hund och katt, diagnostik och behandling, Göteborg.
Arr: Clarence Kvart.
Info: clarence@kvart.com, 070-592 53 52

Lönestatistik 2015 klar

Saco LöneSök är Sveriges största databas för akademikerlöner och bygger på underlag från ca 300 000 akademiker. För dig som är veterinär och medlem i SVF finns nu aktuell lönestatistik från löneenkäten 2015.

Kom igång med Saco LöneSök via SVFs hemsida www.svf.se och klicka dig vidare till AVF och Lön.

SVF vill tacka alla som har bidragit till att vi kan ge medlemmarna god vägledning i lönefrågor!

Vad kan du göra i Saco Lönesök?

- Studera lönenivån/lönespridningen för olika åldrar, examensår, utbildningar, yrken, befattningar, sektorer och regioner.
- Studera ingångslöner och löneutveckling för olika yrken.
- Jämföra din lön med andra kolleger och andra akademiker.
- Skräddarsy statistik utifrån dina egna behov.
- Spara/skriva ut tabeller och diagram.

När har du nytta av Saco Lönesök?

- När du söker nytt jobb.
- När du ska ha lönesamtal.
- När du får en ny tjänst eller nya arbetsuppgifter.

v 34

26–28/8 -16. Oral kirurgi – onkologi, Halmstad. Arr: Accesia Academy. Info: http://accesia.se/events, info@accesia.se, 035-397 97

v 36

10–11/9 -16. Hästtandvård för veterinärer med hästpraktik, delkurs 3, Uppsala. Arr: SLU. Info: ove.wattle@slu.se

v 37

12–13/9 -16. Djurtandsköterskan del III, Halmstad. Arr: Accesia Academy. Info: http://accesia.se/events, info@accesia.se, 035-397 97

15–16/9 -16. Kirurgi i öron, nos, svalg och hals, Halmstad. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

16–17/9 -16. Kurs Equine hindlimb lameness diagnostics & therapy, Helsingborg. Arr: VetPD. Info: http://www.vetpd.com/courses-detail.php?event=236

17/9 -16. Kurs Hjärtfel hos hund och katt, diagnostik och behandling, Knivsta. Arr: Clarence Kvart. Info: clarence@kvart.com, 070-592 53 52

v 38

19–21/9 -16. Primärtandvård för teamet, Halmstad. Arr: Accesia Academy. Info: http://accesia.se/events, info@accesia.se, 035-397 97

v 39

26–28/9 -16. Perfecting – kattandvård, Halmstad. Arr: Accesia Academy. Info: http://accesia.se/events, info@accesia.se, 035-397 97

28/9-1/10 -16. Kurs i Hjärtsjukdomar hund och katt, Wallby Säteri, Vetlanda. Info: www.wallby.se, nyman@wallby.se

29–30/9 -16. Djurmötet – nöjd katt och hund vid veterinärbesöket, Göteborg. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

v 40

5–7/10 -16. Extraktionskurs, Halmstad. Arr: Accesia Academy. Info: http://accesia.se/events, info@accesia.se, 035-397 97

8–9/10 -16. Ultraljud smådjur grundläggande buk, Uppsala. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

v 41

12–13/10 -16. Ledarskap inom djursjukvården, Göteborg. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

14–15/10 -16. Kurs Orthopedic and respiratory poor performance & rehabilitation of the sports horse, Strömsholm. Arr: VetPD. Info: http://www.vetpd.com/courses-detail.php?event=241

14–15/10 -16. Röntgenteknik, -anatomi hund och katt, grund, Göteborg. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

v 42

17–21/10 -16. Dentistry del II, Halmstad. Arr: Accesia Academy. Info: http://accesia.se/events, info@accesia.se, 035-397 97

20–21/10 -16. Dermatologi steg 1, Knivsta. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

v 43

27–28/10 -16. Ultraljud smådjur fördjupning, Göteborg. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

28–29/10 -16. Sårbehandling – en praktisk kurs med fallbeskrivningar, Knivsta. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

29/10 -16. Kurs Hjärtfel hos hund och katt, diagnostik och behandling, Kolmården. Arr: Clarence Kvart. Info: clarence@kvart.com, 070-592 53 52

BITR CHEFVETERINÄR

MED INRIKTNING MOT KIRURGI OCH ORTOPEDI SÖKS

EVIDENSIA SMÅDJURSKLINIKEN JÖNKÖPING söker en veterinär med erfarenhet av kirurgi och ortopedi. Specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt är meriterande.

VI BEDRIVER en avancerad smådjurssjukvård med digitalröntgen, ultraljud, modernt laboratorium, rehabavdelning med WaterWalker, omfattande tandbehandlingar med tandröntgen och operationsavdelning inkluderande ortopedi.

ARBETSGRUPPEN BESTÅR idag av 20 fantastiska medarbetare varav sex veterinärer. Våra arbetstider är måndag–torsdag 07.30–20.00 och fredag 07.30–17.00.

TJÄNSTEN KOMMER att bli en heltids tillsvidareanställning med möjlighet till deltid. Goda möjligheter till vidareutbildning. Kollektivavtal finns.

VI ÄR en medelstor och personlig klinik med en härlig gemenskap och stor kompetens och vi ser fram emot att få dela den med Dig!

ANSÖKAN SKICKAS TILL
barbro.axelsson@evidensia.se senast 2016-04-30. **Vid frågor** kontakta klinikchef Barbro Axelsson, 036-379191, 0707-487081 eller chefveterinär Ulf Axelsson, 073-9824506

EVIDENSIA
SMÅDJURSKLINIKEN
JÖNKÖPING

29–31/10 -16. "Drillning i endo-, perio- och resto", Halmstad.
Arr: Accesia Academy.
Info: http://accesia.se/events, info@accesia.se, 035-397 97

v 44

4–5/11 -16. Diagnostik och behandling av hälta, hund och katt, del 1 (del 2: 13–14/1 -17), Strömsholm.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 45

9–10/11 -16. Vårdhygien, Göteborg.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

10–11/11 -16. Veterinärkongressen, Uppsala. Arr: SVS och SVF.
Info: Vasso Norlund, SVF, 08-545 558 27, vasso.norlund@svf.se

v 46

17–18/11 -16. Mjukdelskirurgi buk fördjupning (del 3), Uppsala.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

18–20/11 -16. Oral kirurgi – rekonstruktion/platsik, Halmstad.
Arr: Accesia Academy.
Info: http://accesia.se/events, info@accesia.se, 035-397 97

v 47

24–25/11 -16. EKG – när hjärtat slår ojämnt, Knivsta. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

24–26/11 -16. Perfecting – dental restoration och protetik, Halmstad.
Arr: Accesia Academy.
Info: http://accesia.se/events, info@accesia.se, 035-397 97

26–27/11 -16. Akutneurologi hos hund och katt, Helsingborg. Arr: Evidensia.
Info: Gunilla Bylander, anmalan.djursjukhusethbg@evidensia.se, 042-16 80 29

v 48

29–30/11 -16. Artroskopi grund, hund, Halmstad. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

1–2/12 -16. Artroskopi smådjur, fördjupning, Halmstad. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 49

8–9/12 -16. Endokrina sjukdomar hund och katt, del 1, Knivsta.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

Internationella

Fler internationella kurser hittar du på Vet Agendas hemsida www.vetagenda.com, på British Small Animal Veterinary Associations hemsida www.bsava.com och på European School for Advanced Veterinary studies hemsidor www.esavs.org, www.esavs-master.org, www.esavs-certificate.org och på hemsidan för The British Equine Veterinary Association (hästveterinärkurser) www.beva.org.uk/news-and-events/beva-courses

v 15

13–17/4 -16. Basic course in veterinary acupuncture, session IV, Ålborg, Danmark. Arr: Nordisk veterinær akupunktur selskab.
Info: www.novas.dk, Kim Samuelsen, mr.kim@mail.dk

v 16

22–23/4 -16. Kurs Orthopedic and respiratory poor performance & rehabilitation of the sports horse, Oslo, Norge.
Arr: VetPD.
Info: http://www.vetpd.com/courses-detail.php?event=232

v 21

25–26/5 -16. Basic course in veterinary acupuncture, work shops, Ålborg, Danmark. Arr: Nordisk veterinær akupunktur selskab.
Info: www.novas.dk, Kim Samuelsen, mr.kim@mail.dk

28–29/5 -16. Basic course in veterinary acupuncture, exams, Ålborg, Danmark.
Arr: Nordisk veterinær akupunktur selskab.
Info: www.novas.dk, Kim Samuelsen, mr.kim@mail.dk

v 24

15–18/6 -16. European workshop on equine nutrition (EWEN), Dijon, Frankrike.
Info: www.ewen2016.com

v 25

20–23/6 -16. 16th International conference on production diseases in farm animals (ICPD), Nederländerna.
Info: www.wageningenur.nl/en/activity/16th-International-Conference-on-Production-Diseases-in-Farm-Animals-.htm

23/6 -16. UFAW animal welfare conference, York, Storbritannien.
Info: Dr Stephen Wickens, wickens@ufaw.org.uk, telefon +44 (0) 1582 831818, www.ufaw.org.uk

24–27/6 -16. Equine musculoskeletal ultrasound days,
Bingen & Waldalgesheim, Tyskland.
Info: contact@agpferd.de,
www.agpferd.com

26–30/6 -16. 18th International congress of animal reproduction, ICAR,
Tours, Frankrike.
Info: www.icar2016.org

v 26

NY 3–8/7 -16. The world buiatrics congress, WBC 2016, Dublin, Skottland.
Info: http://www.wbc2016.com/

v 28

16–22/7 -16. AAZV/EAZWV/IZW conference, Atlanta, GA, USA.
Info: www.aazv.org

v 34

23–26/8 -16. Eighth international conference on antimicrobial agents in veterinary medicine (AAVM), Budapest, Ungern.
Info: aavm@target-conferences.com,
www.aavm2016.com

NY 27–31/8 -16. 12th Conference of the European wildlife disease association (EWDA), Berlin, Tyskland.
Info: http://www.izw-berlin.de/conferences.html

v 36

NY 7–16/9 -16. Fortbildningskurs i anestesiologi för veterinärer inom smådjurssjukvård, Livingstone, Zambia och Hwane, Zimbabwe.
Info: b.ernborgutbilding@gmail.com,
0733-70 05 45
(se annons i denna tidning)

v 37

15–17/9 -16. The ESVN-ECVN 29th Annual symposium of veterinary neurology 2016, Edinburgh, UK. Info:
www.vetneuro2016.com

v 40

7–8/10 -16. Kurs Advances in equine orthopaedic therapies, Århus, Danmark.
Arr: VetPD. Info:
http://www.vetpd.com/courses-detail.php?event=240

v 42

20–22/10 -16. Southern european veterinary conference (SEVC), Granada, Spanien. Info: www.sevc.info

v 46

19–20/11 -16. Evidence-based farriery for equine practitioners, Helsingfors, Finland. Arr: VetPD.
Info: www.vetpd.com/courses-detail.php?event=253

v 47

22–23/11 -16. Evidence-based farriery for equine practitioners, Oslo, Norge.
Arr: VetPD. Info: www.vetpd.com/courses-detail.php?event=252

VAR MED OCH FORMA FRAMTIDENS DJURSJUKVÅRD. BLI EN AV OSS!

Just nu söker vi en smådjursveterinär till Evidensia Djurkliniken Boden. Läs mer på evidensia.se/jobba-hos-oss

Mer info får du av Maria Wikström, telefon 0921-10819 eller maria.wikstrom@evidensia.se

EVIDENSIA DJURSJUKVÅRD

EVIDENSIA ÄR EUROPAS kvalitetsledande kedja för djursjukvård. Vi vill se fler friska och lyckliga djur. Läs mer på evidensia.se

MITTNORRLANDS DJURSJUKVÅRD
SÖKER NYA MEDARBETARE

MittNorrlands Djursjukvård, som består av Östersunds Djursjukhus, Åre Djurklinik, Östersunds Hästklinik, Djursjukhuset Sundsvall samt Veterinärmottagningen Kusthöjden, utvecklas ständigt och har på fem år vuxit från en mindre djurklinik till två Dygnet Runt-Öppna Djursjukhus, två Smådjurskliniker samt en Hästklinik.

Under 2015 kom AniCura in som en minoritetsdelägare, vilket vi är både nöjda med och stolta över eftersom det skapar ännu större möjligheter för vår fortsatta utveckling av såväl verksamheter som personalens kompetens.

Vi är ett trevligt, seriöst och prestigelöst gäng. Vårt mål är att leverera högkvalitativ djursjukvård med omsorg och omtanke om patienter, djurägare och medarbetare. I dagsläget är vi drygt 110 medarbetare varav 33 veterinärer samt 25 leg. djursjukskötare.

Våra Djursjukhus är viktiga remissinstanser i norra Sverige eftersom vi kan erbjuda avancerade kirurgiska ingrepp samt intensiv- och stationärvård dygnet runt. Inom kort kommer vi även att kunna ta emot remisser för CT-undersökningar. Våra mindre kliniker har ett nära samarbeta med våra Djursjukhus och vi har fortlöpande internutbildningar tillsammans för att utveckla vår gemensamma kompetens.

Nu söker vi dig som vill ha en stimulerande och utmanande arbetsplats och som vill vara en del i en framgångsrik och spännande verksamhet.

ÖSTERSUNDS DJURSJUKHUS

SÖKER:

KLINIKVETERINÄR
gärna med specialistkompetens, för tillsvidareanställning.

SOMMARVIKARIER
både veterinärer och sköterskor.

Skicka din ansökan till Linnea Köhler
linnea.kohler@ostersundsdjursjukhus.se

ÖSTERSUNDS HÄSTKLINIK

SÖKER:

KLINIKVETERINÄR
till ett graviditetsvikariat, tjänstgöringsgrad 50-100% eventuellt kombinerat med smådjur.

SOMMARVIKARIER
veterinär.

Skicka din ansökan till Helena Kyle
helena.kyle@ostersundshastklinik.se

DJURSJUKHUSET SUNDSVALL

SÖKER:

KLINIKVETERINÄR
gärna med specialistkompetens, för tillsvidareanställning.

KLINIKVETERINÄR
till ett graviditetsvikariat med möjlighet till förlängning.

SOMMARVIKARIER
både veterinärer och sköterskor.

Skicka din ansökan till Monika Leander
monika.leander@djursjukhusetsundsvall.se

Välkommen med din ansökan med personligt CV och referenser samt löneanspråk.
Tillträde samt lön enligt överenskommelse. Kollektivavtal finns.

MITTNORRLANDS DJURSJUKVÅRD

Ett tidsenligt förbund

Sedan en tid tillbaka har styrelsen sett ett behov av att modernisera förbundet. Då menar vi inte att allt ska göras om och allt gammalt ska förkastas, men vi vill ha ett förbund som ska kännas tidsenligt för alla medlemmar. Vår omvärld och vårt yrke förändras och det måste även förbundet göra för att vi ska kunna vara den starka företrädare som vi vill vara för den svenska veterinären. Det är också så att vi under flera års tid brottats med ett underskott i finanserna som styrelsen vill komma tillrätta med utan att behöva höja medlemsavgifterna. Vi vill heller inte dra ner på det stora utbud av tjänster och verksamheter som förbundet erbjuder.

Den bästa lösningen är förstås att försöka få in mer pengar till verksamheten på annat sätt. För att åstadkomma detta har styrelsen anlitat en extern kraft för att hjälpa oss. Med hjälp av honom har vi bland annat fått en ny grafisk profil, moderniserat webben, fått ett medlemskort med en rad nya medlemsförmåner och startat nyhetsbrevet med lediga veterinärtjänster. Nyhetsbrevet är en intäktskälla eftersom det innehåller reklamplatser. När man öppnar nyhetsbrevet får man inte bara aktuell information om lediga tjänster utan bidrar också indirekt till att öka attraktiviteten i annonsplatserna. En annan tjänst som införts är den unika möjligheten för företag, som vill veta vad veterinärer tycker i en specifik fråga, att köpa frågor via vår veterinärpanel. Panelen består idag av ca 400 medlemmar som frivilligt anmält sig och som genom att några gånger per år svara på frågor hjälper veterinärförbundet.

Jag vill rikta ett stort tack till alla er medlemmar som genom era insatser är med och bidrar till att öka förbundets intäkter.

Marja Tullberg
ordförande, SVF

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande	*Telefon*
MARJA TULLBERG	072-748 78 98
Vice ordförande	
ANDERS FORSLID	0413-55 32 20
MARLENE ARESKOG	070-713 95 56
KAROLINA DAHLKVIST	073-987 12 06
TORKEL EKMAN	070-375 99 42
LOTTA HOFVERBERG	073-151 22 50
KARIN LUNDBORG	0512-229 19
LOTTA MÖLLER	073-964 20 78
LARS-ERIK STABERG	070-438 98 78

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon*
FREDRIKE RITTER	0768-23 35 88
Vice ordförande	
HELEN LOOR	073-097 62 97
Sekreterare	
UNDER TILLSÄTTNING	
Kassör	
ELEONOR FREDLER	070-341 19 41
Ledamöter	
ANNA BÄCKVALL	010-122 83 14
KAJSA GUSTAVSSON	070-980 09 65
SHWAN KAREEN	070-798 68 68
ULRIKA LIND	073-354 53 38

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon*
JOHANNA HABBE	0707-96 94 74
Sekreterare	
SOFIA MÜLLER	070-992 48 95
Kassör	
MAJA-LISA SABEL	070-591 71 50
Ledamöter	
CHRISTINA SVEDBERG	073-600 22 21
LINNEA SÖDERBERG	070-378 40 48

I veterinärförbundet ingår förutom dessa funktioner ett antal råd, kommittéer och nämnder. Samtliga förtroendevalda förbundsmedlemmar listas på hemsidan www.svf.se

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Ordförande
TORKEL EKMAN

Vice ordförande
SUSANNA STERNBERG LEWERIN

ERIKA CHENAIS
HÅKAN LANDIN
LENA MALMGREN
KARIN SANDSTEDT
ULRIKA WINDAHL

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande
KARIN SANDSTEDT

Sekreterare
ANNA GRANLUND

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
HÅKAN LANDIN

Sekreterare
ANNA OHLSON

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
LENA MALMGREN

Sekreterare
ANETTE GRAF EDLING

SEKTIONEN FÖR VETERINÄR FOLKHÄLSA

Ordförande
ERIKA CHENAIS

Sekreterare
ELINA ÅSBJER

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
ULRIKA WINDAHL

Sekreterare
ANNA LINDGREN

En vanlig dag på det stora djursjukhuset

Ill: Claes Beck-Friis

En vanlig onsdag på det stora djursjukhuset jobbar jag på polikliniken. Jag känner mig lite jäktad redan på förhand. Jag har börjat medicinera min egen gamla hund med en hög dos kortison och hon dricker och kissar kopiöst. Hon behöver verkligen få komma ut snabbt på lunchen. Det är med viss irritation jag noterar att patienten före lunch är en hälta på en enkeltid. Blir det röntgen av är hela lunchen förstörd.

Jag skyndar ut i väntrummet för att hämta in min patient. Det visar sig vara en stor rottweilerhane ca tio år gammal. Han ser ut att väga minst 70 kg. Hans ägare är ett småväxt par i 70-årsåldern. När vi ska gå till undersökningsrummet ser jag till min förvåning att ägarna på ett otroligt samspelt sätt bär sin hund. Det syns nästan inte att han inte går själv. Jag häpnar över deras styrka. Vi hoppar över den obligatoriska vågen och går in på rummet. Djurägarna lägger hunden i en hög på golvet och sätter sig på varsin stol. De tittar uppfodrande på mig. Hunden ligger på golvet och stirrar på mig. Han morrar svagt.

”Kan han inte gå?” försöker jag vänligt inleda konversationen. Matte svarar snabbt, närmast aggressivt. ”Det kan han visst! Igår sprang han!”

Tystnad.

Tankarna virvlar i mitt huvud. Vem kan jag be att rasta min hund? För i det här rummet blir jag nog kvar en stund. Jag tar på hunden en munkorg och klämmer lite planlöst där jag kommer åt på honom. Han morrar. Han har inte en tanke på att samarbeta och visa var det gör ont. Men jag ser att han närmast har sträckartonus.

”Jag kräver att ni röntgar igenom alla leder på honom så jag får veta vad det är för fel”, säger matte fientligt.

Efter en stund lyckas jag lirka fram en lite mer detaljerad anamnes. Jag ser också i journalen att hunden har behandlats för diskbråck tidigare. Jag försöker resonera kring vad som går att göra med hunden (medan jag funderar på vad som egentligen är lämpligt att göra). Det känns som om jag maler på för döva öron när matte plötsligt utbrister ”Nej, då vill jag att vi avlivar honom! Men aldrig att jag är med!”. Så öppnar hon dörren och försvinner. Husse går efter.

Jag känner mig förvirrad men går efter matte och får bekräftat att detta är vad hon vill.

När vi sederar hunden och han slappnar av syns det mycket tydligare hur plågad han varit. Det är en lättnad att få hjälpa honom. Matte väntar utanför men vill inte se honom efteråt. När hon går får jag en klapp på armen. Det känns som om det är hennes version av en kram.

Klockan tio över tolv är jag ute hos min hund. Solen skiner. Det är skönt att kunna promenera i skogen en halvtimme och försöka komma underfund med vad som egentligen hände på rum fyra en vanlig onsdag på djursjukhuset.

Helen Alm

PERSONNOTISER

Födelsedagar i maj 2016

Den veterinär som inte önskar få sin bemärkelsedag publicerad i SVT måste meddela detta till förbundskansliet eller redaktionen senast två månader före födelsedagen.

Laila Harrysson, Glanshammar, 75 år den 1/5
Lennart Dencker, Uppsala, 70 år den 3/5
Christoffer Sjölund, Uppsala, 50 år den 3/5
Madeleine Beckman, Falkenberg, 60 år den 4/5
Erik Thunegard, Slite, 80 år den 5/5
Gunnar Welin, Töreboda, 70 år den 5/5
Karl-Gustav Jacobsson, Uppsala, 70 år den 6/5
Dylan Gorvy, Uppsala, 50 år den 8/5
Marina von Schreeb, Vinslöv, 75 år den 9/5
Annette L Andersson, Ystad, 50 år den 12/5
Henrik Nyberg, Varnhem, 60 år den 13/5
Sofia Tenselius, Norrköping, 50 år den 15/5
Urban Lundqvist, Mariefred, 50 år den 18/5
Lars Wistedt, Vadstena, 50 år den 20/5
Michael A Holmström, Nacka, 50 år den 21/5
Ann Detmer, Finja, 60 år den 22/5
Elisabeth Hemberg, Hjortkvarn, 60 år den 23/5
Catarina Eliasson, Borås, 50 år den 25/5
Anita Hildensjö, Skara, 60 år den 28/5

Avlidna

Leg veterinär **Kerstin Johansson** avled den 26 december 2015. Hon föddes 1930 i Eksjö, tog studenten där 1948 och veterinärexamen 1955. Hon var biträdande lärare i artificiell insemination vid Kungliga Veterinärhögskolan från 1956, assistent vid Djursjukhuset i Helsingborg från 1958 och assistent vid Djursjukhuset i Malmö från 1961. Mellan 1964 och 1967 innehade hon ett vikariat som klinikveterinär vid kirurgiska kliniken vid Kungliga Veterinärhögskolan och mellan 1967 och 1972 var hon verksam som besiktningsveteinär vid kontrollslakteriet i Långebro, Kristianstad. Fr o m 1972 var hon privatpraktiserande veterinär i Kristianstad.

VI SÖKER EN KLINIKVETERINÄR

till ett föräldravikariat

från 2016-06-01 t o m 2017-08-31

Vi söker dig som med fördel har jobbat med smådjur ett par år. Du får gärna ha ett extra intresse för internmedicin och intensivvård. Du ska vara ambitiös och ha en stor vilja att utvecklas vidare.

Vi erbjuder en arbetsplats med många specialiserade kolleger där vi ständigt strävar efter att utveckla såväl verksamhet som medarbetare.

Varmt välkommen med din ansökan senast den 22 april 2016.

Chefveterinär Ulrika Dreimanis
ulrika.dreimanis@evidensia.se, 042-168000
Fackligt ombud Ditte Ljungquist
ditte.ljungquist@evidensia.se, 042-168000

Evidensia Specialistdjursjukhuset Helsingborg bedriver kvalificerad djursjukvård dygnet runt. Läs mer på www.evidensia.se.

EVIDENSIA
DJURSJUKHUSET
HELSINGBORG
SPECIALISTDJURSJUKHUS

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**
TELEFON: 08-545 558 34
TELEFAX: 08-545 558 39
HEMSIDA: ***www.svf.se***

REDAKTION:
JOHAN BECK-FRIIS
ansvarig utgivare & chefredaktör
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: ***johan.beck-friis@svf.se***

SUZANNE FREDRIKSSON
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: ***suzanne.fredriksson@svf.se***

BRITA TRYBOM
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 34
E-POST: ***brita.trybom@svf.se***

LILL OCH KJELL EFVERGREN, EXPONERA
layout
TELEFON: 070-566 5661, 0734-28 26 80
E-POST: ***info@exponera.net***

WIKSTRÖMS TRYCKERI AB, UPPSALA
tryckeri

ISSN 0346–2250

UTGIVNINGSPLAN 2016

Nr	Utgivning	Annonsstopp	Manusstopp
1	14 jan	15 dec -15	8 dec -15
2	2 feb	12 jan	5 jan
3	23 feb	2 feb	26 jan
4	15 mar	23 feb	16 feb
5	12 apr	15 mar	8 mar
6–7	10 maj	19 apr	12 apr
8–9	21 jun	31 maj	24 maj
10	30 aug	9 aug	2 aug
11	20 sep	30 aug	23 aug
12	11 okt	20 sep	13 sep
13	1 nov	11 okt	4 okt
14	22 nov	1 nov	25 okt
15	13 dec	22 nov	15 nov

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2016
Sverige: 1 310 kronor + moms.
Europa: 1 660 kronor + moms i EU.
Utanför Europa: 1 810 kronor.
Medlemmar i veterinärförbundet har 450 kronor i rabatt.

FACKPRESSUPPLAGA 2015 – 3 500 EX

FÖRBUNDSKANSLIET *se sidan 3*

Betessäsongen är här

- kom ihåg att avmaska!

Dectomax pour-on

SYSTAMEX VET.

oxfendazol

Systamex vet. 3,75 g (oxfendazol 750 mg), intraruminalvätska, receptbelagt. 5 avdelade doser med periodvis frisättning. GPSJA C02. **Djurslag:** Nötkreatur. **Indikationer:** Profylaktisk behandling mot parasitär sjukdom förorsakad av mature och immature magtarmmematoder och lungmask hos förstadierbetande nötkreatur. **Dos:** En depotbolus ges med speciell ingivare till varje förstadierbetande nötkreatur, med 100-250 kg kroppsvikt, 2-5 dagar före betesuppsläppning. **Kontraindikationer:** Skall inte ges till kalvar under 100 kg och som inte har utvecklat idisslarförmågan. Bolusen kan fastna i mellanlagren och leda till dödsfall. **Särskilda försiktighetsåtgärder:** Försiktighet skall iakttas vid behandlingen så att mekaniska skador ej orsakas i kalvens nosig. **Karenstider:** Slakt: 180 dygn. Ej till laktserande kor eller kvigor, som förvantas kalva inom 180 dygn, i mjölkproducerande besättningar. SPC 2011-07-07

Dectomax pour-on (doramectin) 5 mg/ml pour-on lösning, receptbelagt, QP54A A03. Djurslag: Nötkreatur. **Indikationer:** För behandling av gastrointestinala nematoder, lungmask, ögonmask, nötstyng, sugande och bitande löss, skabb samt hornfluga. **Dos:** En dos om 1 ml (5 mg doramectin) per 10 kg kroppsvikt applicerat i en strang längs ryggen mellan manken och svansroten. **Kontraindikationer:** Skall ej användas till hund då allvarliga biverkningar kan uppträda. **Särskilda försiktighetsåtgärder för djur:** Appliceras ej på hund, som är försenad med lera eller gödsel. **Karenstider:** Slakt: 35 dygn. Ej till laktserande kor eller djur som förvantas kalva inom 60 dygn, i mjölkproducerande besättningar. SPC 2014-10-31

För ytterligare information se www.fass.se

ORION PHARMA

Orion Pharma Animal Health ⁞⁞ Djurpolsvägen 9 ⁞⁞ Box 330 ⁞⁞ 191 05 Sollentuna ⁞⁞ Tel 08-623 64 40 ⁞⁞ Fax 08-623 64 80 ⁞⁞ www.orionvet.se

Posttidning A
Retur, Box 12709 • 112 94 Stockholm

12 SKYDD upp till 12 VECKOR

12 VECKORS OMEDELBAR EFFEKT VID BEHANDLING MOT FÄSTINGAR OCH LOPPOR

- Bravecto® tuggtablett till hund skyddar mot fästingar och loppor.
- Bravecto® avdödar fästingar inom 12 timmar och loppor inom 8 timmar.
- Bravecto® är säkert att använda även till avelsdjur (tikar och hanar), dräktiga och digivande tikar samt collieraser.

SE/BRV/0216/0006a

BRAVECTO® (FLURALANER)

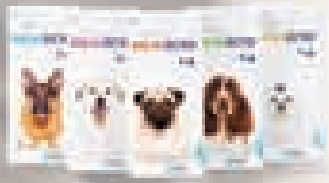

Bravecto® (fluralaner), tuggtablett för behandling av fästing- och loppangrepp hos hund. Fem olika tablettstorlekar som ger behandling med 25-56 mg fluralaner/kg kroppsvikt inom ett viktintervall. Receptbelagt läkemedel. Senast godkända produktresumé: 2014-02-11. För mer information: www.fass.se.

Intervet AB
Box 6195
102 33 Stockholm
www.msd-animal-health.se

MSD Animal Health